

POROČEVALEC

DRŽAVNEGA SVETA REPUBLIKE SLOVENIJE

Ljubljana, marec – april 2011

letnik XIX

št. 35

Odložilni veto

- Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2)
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1)

Zahteva za začetek postopka za oceno ustavnosti Poslovnika Državnega zbora

Mnenja Državnega sveta

- Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-C)
- Mnenje k Predlogu za začetek postopka za spremembe in dopolnitev Ustave Republike Slovenije z osnutkom Ustavnega zakona o spremembah in dopolnitvi Ustave Republike Slovenije
- Mnenje k Predlogu zakona o spremembah Zakona o poslancih (ZPos-D)
- Mnenje k Predlogu zakona o razpisu rednih lokalnih volitev v Mestni občini Koper (ZRRLVKP)
- Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK-B)
- Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu (ZBan-1G)
- Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nepremičninskem posredovanju (ZNPosr-B)
- Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozi v cestnem prometu (ZPCP-2C)

Sklepi Državnega sveta

- Sklep na podlagi seznanitve s Predlogom nadgradnje zdravstvenega sistema do leta 2020
- Sklepi na podlagi posveta z naslovom Zaključki akcije Očistimo Slovenijo v enem dnevu! Kako naprej?
- Sklep glede imunitete

Mnenja in poročila komisij Državnega sveta

- Poročilo k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih
- Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu zakona o zaposlovanju in delu tujcev (ZZDT-1) - druga obravnava
- Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu zakona o spremembi Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (ZMEPIZ-B) - skrajšani postopek
- Poročilo Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport ter Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Osnutku zakona o opravljanju dejavnosti splošnega pomena na področju negospodarskega sektorja
- Mnenje Komisije za Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance in Interesne skupine delodajalcev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu (ZBan-1G) - skrajšani postopek

- Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Skupna kmetijska politika proti letu 2020: odziv na prihodnje izzive, povezane s hrano, naravnimi viri in ozemljem
- Mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (ZPOMK-1B)- druga obravnava
- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih (ZS-J) - skrajšani postopek
- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodniški službi (ZSS-J) - skrajšani postopek
- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP-G)- nujni postopek, EPA 1683 - V
- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnih zavarovanjih (ZFZ-B) - skrajšani postopek, EPA 1625-V
- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ-I) - nujni postopek, EPA 1682-V
- Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o uporabi podatkov iz evidence podatkov o potnikih za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj
- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o društvih (Zdru-1B) - druga obravnava
- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih zbiranjih (ZJZ-E) - druga obravnava
- Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu zakona o spremembi Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (ZMEPIZ-B) - skrajšani postopek
- Poročilo Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k problematiki izvajanja dimnikarskih storitev in njihovega nadzora z njenimi opozorili in predlogi
- Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1E) - skrajšani postopek
- Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčni službi (ZDS-1D) - skrajšani postopek
- Mnenje Komisije za državno ureditev k Predlogu za začetek postopka za spremembe in dopolnitev Ustave Republike Slovenije z osnutkom Ustavnega zakona o spremembah in dopolnitvi Ustave Republike Slovenije (UZ90,90a,97,99)
- Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Stališču Republike Slovenije do osnutka skupnega stališča EU za začasno zaprtje poglavja 22- Regionalna politika in usklajevanje strukturnih instrumentov za Hrvaško (ZAUPNO)
- Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Stališču Republike Slovenije do osnutka skupnega stališča EU za začasno zaprtje poglavja 11 - Kmetijstvo in razvoj podeželja za Hrvaško (ZAUPNO)
- Mnenje Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano k Predlogu zakona o dopolnitvi Zakona o vinu (Zvin-A), skrajšani postopek
- Mnenje Komisije za državno ureditev k Poročilu o uresničevanju temeljnih razvojnih programov Slovenske vojske v letih 2008 do 2015 v letu 2010 (INTERNO)
- Mnenje Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o dopolnitvi Zakona o financiranju občin (ZFO-1B) - nujni postopek

- Mnenje Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ - C) - druga obravnava
- Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu zakona o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1) - druga obravnava
- Mnenje Komisije za državno ureditev k Skupnemu letnemu poročilu o izvajanju Zakona o dostopu do informacij javnega značaja za leto 2010
- Mnenje Komisije za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah Zakona o policiji (ZPol-I) - druga obravnava
- Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Nacionalnemu reformnemu programu 2011 – 2012
- Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu zakona o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1) - druga obravnava
- Poročilo Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Pobudi Zveze Sožitje - Zveze društev za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Slovenije za sprejem Predloga zakona o dopolnitvah in spremembah Zakona o socialno varstvenih prejemkih
- Mnenje Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Predlogu resolucije o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011-2020 (ReNPVŠ11-20)
- Mnenje Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Predlogu resolucije o raziskovani in inovacijski strategiji Slovenije 2011-2020 (ReRIS11-20)
- Mnenje Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano k Pobudi Združenja občin Slovenije za spremembo obveznosti občin pri ocenjevanju škod, nastalih zaradi naravnih nesreč v kmetijstvu
- Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o spremembah Zakona o dohodnini - druga obravnava
- Poročilo Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (ZPVPJN) - druga obravnava

Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2)

Državni svet Republike Slovenije je na 29. izredni seji 14. 3. 2011, ob obravnavi Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2), ki ga je Državni zbor sprejel na 25. redni seji 7. marca 2011, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/2006), sprejel

Z A H T E V O

da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2).

Obrazložitev:

Državni svet je prepričan, da sprejeti Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2) prinaša veliko negativnih posledic, predvsem za občine, ki se jim zmanjšuje vloga in pomen za regionalni razvoj, kljub temu, da so največje gonilo skladnejšega regionalnega razvoja v Sloveniji. Zakon, ki sistemsko ureja področje regionalnega razvoja in bistveno vpliva na delovanje občin, bi moral biti usklajen z reprezentativnima združenjema občin Slovenije, kar pa ni. Obe združenji občin sta namreč bili v postopek priprave zakona vključeni šele na koncu postopka, kar po naši oceni kaže na odnos Vlade do občin oz. njihovih reprezentativnih združenj. Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko je z Združenjem občin Slovenije sicer uskladila vsebino nekaterih določenih členov, ki so nato rezultirali v amandmajih poslancev koalicije in bili sprejeti na matičnem odboru Državnega zbora, vendar je bil na plenarnem zasedanju Državnega zbora k Dopolnjenemu predlogu zakona sprejet amandma k določbi o razvojnem svetu regije, s katerim se je spremenila njegova sestava, ki pa je v nasprotju s stališčem obeh reprezentativnih združenj Slovenije in Državnega sveta.

Zakon bo občinam prinesel veliko dodatnih, tako finančnih kot ostalih obveznosti, pripozna jih namreč zgolj pri zagotavljanju sredstev za zagotavljanje izvajanja regionalnih projektov, po drugi strani pa jim jemlje veliko pristojnosti, predvsem pri odločanju o porabi regionalnega denarja. Zakon namreč ukinja dosedanje ureditev organov razvojne regije, saj se dosedanje regionalni razvojni svet in svet regij, v katerih so imeli večino župani, združujeta oz. nadomeščata z enotnim organom razvojne regije, razvojnimi svetom regije. Razvojni svet regije bodo sestavljali predstavniki občin, predstavniki gospodarstva v regiji in predstavniki nevladnih organizacij v regiji, pri čemer bo število predstavnikov občin enako številu predstavnikov gospodarstva, število predstavnikov nevladnih organizacij pa bo enako številu, ki je enako polovici številu članov, ki jih predlagajo občine. Predstavniki občin na območju upravne enote se volijo izmed izvoljenih občinskih funkcionarjev, kandidate za predstavnike gospodarstva in nevladnih organizacij pa predlagajo njihovi organi oziroma organi zbornic in nevladnih organizacij, ki imajo sedež na območju regij. Za člane sveta so izvoljeni tisti kandidati, za katere je glasovala večina občinskih svetov, ki predstavljajo večino prebivalcev in prebivalcev vseh občin na območju upravne enote.

Državni svet meni, da tovrstna ureditev močno zmanjšuje vpliv občin na odločanje o regionalnih programih, saj bodo občine zastopane le 40 %, poleg tega pa takšna ureditev zanemarja manjše občine. Državni svet je že v prvi obravnavi opozoril predlagatelja zakona, da se s predlogom, po katerem je v svetu regije le 40 % članov predstavnikov občin, zmanjšuje vloga občin, ki pa so poleg države nosilke regionalnega razvoja in zagotavljajo vir financiranja razvojnih nalog. Poleg tega taka rešitev manjšim občinam oteži zagotovitev svojega predstavnika v svetu regij. Zato je predlagal, da se sprejme taka sestava razvojnega sveta regije, da bodo občine imele večji vpliv in teže ter da z operativnega vidika v razvojnem svetu regije sodelujejo župani in ne občinski svetniki. To stališče je zagovarjala v drugi obravnavi tudi Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, ki je podprla predlog Združenja občin Slovenije, da občine v svetu regije zastopajo župani in v primeru manjših regij tudi podžupani, s čimer je omogočena večja operativnost pri pripravi in izvajanju regijskih projektov. Taka rešitev je bila sprejeta na matičnem odboru Državnega zbora, vendar je bila s sprejetjem amandmaja na plenarni seji Državnega zbora sestava spremenjena.

ZSRR-2 ne vsebuje nobenih določb o dveh kohezijskih regijah na ravni EU. Slovenija je oktobra 2005, takoj po sprejetju Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 93/2005), poslala Evropski komisiji predlog oblikovanja dveh kohezijskih regij: Vzhodna Slovenija in Zahodna Slovenija. Postopek obravnave slovenskega predloga je bil dokončan z objavo dopolnil k uredbi o statistični klasifikaciji NUTS v Uradnem listu EU 10. februarja 2007. Nova teritorialna členitev Slovenije v Evropski uniji je bila uveljavljena z enoletnim odlogom, to je 1. 1. 2008. Pred tem datumom kohezijskih regiji zato ni bilo mogoče dejansko uveljaviti.

Teritorialna členitev na dve kohezijski regiji bo vplivala na izvajanje kohezijske politike in politiko konkurence EU v obdobju po letu 2013, kajti Slovenija kot celota je v zadnjih letih že presegla raven razvitosti, ki še omogoča pridobivanje opisanih najugodnejših statusov. Glede na to, da v Zakonu ni nobenih določb o tem, obstaja bojazen, da se Slovenija že vnaprej odpoveduje sredstvom konvergence za naslednjo finančno perspektivo 2014 - 2020. Nevključitev dveh kohezijskih regij v zakon pomeni tudi, da bodo v obdobju naslednje finančne perspektive o projektih iz kohezijske regije Vzhodna Slovenija in je še upravičena do sredstev iz Cilja 1, odločali iz Ljubljane, zaradi česar bo odločanje še bolj centralizirano, to pa nikakor ne zasleduje dejanskim potrebam na regionalnem nivoju.

ZSRR-2 ne zagotavlja nobenih virov državnih spodbud za zagotavljanje skladnega regionalnega razvoja, kot je to določeno v veljavnem Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-1). Veljavni zakon namreč določa, da se obseg državnih spodbud za skladni regionalni razvoj postopoma povečuje in v obdobju 2007-2013 doseže 1,5 % BDP-ja. V sprejetem ZSRR-2 pa to ni predvideno, kar pomeni, da za spodbujanja skladnega regionalnega razvoja ne bo predvidenih nobenih sredstev, razen sredstev za ukrepe endogene regionalne politike, ki pa še zdaleč ne dosegajo 1,5 % BDP. To posredno lahko pomeni zaviranje razvoja občin, saj se jim ukinja možnost črpanja z zakonom določenih sredstev.

ZSRR-2 predvideva uresničevanje regionalnega razvojnega programa s t.i. dogovorom za razvoj regije, ki naj bi bil dvostranski izvedbeni akt, sklenjen med Vlado in razvojnim svetom regije, vključeval pa naj bi ključne sektorske in regijske projekte ter določal vire financiranja teh projektov. Državni svet vidi problem v tem, da se bodo dogovori za razvoj regije sklepali za štiriletno obdobje, kar je popolnoma nefleksibilen sistem, zaradi katerega bo veliko projektov izostalo. Dogovore za razvoj regije bo potrjevala Vlada, kar bo še povečalo stopnjo centralizacije in pomeni velik odmik od načela subsidiarnosti.

Po trenutno veljavnemu Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja se je regionalni razvojni program uresničeval z izvedbenim načrtom regionalnega razvojnega programa, ki ga je potrjeval svet regije, kar je težilo k večji decentralizaciji odločanja, poleg tega pa je bilo izvedbeni načrt regionalnega razvojnega programa mogoče spreminjati glede na potrebe na terenu. Z dogovorom za razvoj regije, kot ga predvideva ZSRR-2, pa bodo projekti določeni vnaprej za štiriletno obdobje, ne glede na to, ali se bodo razmere spremenile, podaljšali pa se bodo tudi postopki izvajanja projektov, saj bodo vsi regionalni projekti morali iti skozi vladno proceduro, kar pomeni več mesecev dodatnega usklajevanja.

ZSRR-2 določa, da mora vsaka Regionalna razvojna agencija (v nadaljevanju: RRA) zaposliti štiri regionalne menedžerje, ki naj bi bili strokovno usposobljeni kadri za opravljanje splošnih razvojnih nalog v regiji. Državni svet si postavlja vprašanje, ali je uveljavitev takšnega instituta res potrebna, saj smo prepričani, da to pomeni zgolj dodatne stroške, predvsem za občine, in nobene dodane vrednosti. Ustrezno uveljavljanje teh določb ne bo mogoče brez dodatnega zaposlovanja, kljub temu, da je predlagatelj zakona zatrdil, da bo to mogoče s prerazporeditvijo znotraj obstoječe kvote zaposlitev v Službi Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko. Nekateri RRA-ji imajo že sedaj zadostno število usposobljenih kadrov, ki opravljajo splošne razvojne naloge v regiji, zato je institut "regionalnega menedžerja" popolnoma nepotreben, obstaja pa bojazen, da bo na osnovi ZSRR-2 potrebno veliko dodatnih izobraževanj, s katerimi bo nekdo ponovno dobro zaslužil. Ta izobraževanja pa bodo posredno morale kriti predvsem občine, kot ustanoviteljice RRA-jev.

Pogoji za obmejna problemska območja, ki jih predvideva ZSRR-2, so po našem mnenju preostri. Določa namreč, da obmejna problemska območja obsegajo obmejne občine in občine, ki neposredno mejijo na obmejne občine, vendar so kot obmejne občine definirane tiste občine, v katerih več kot 50 % prebivalcev živi v 10-kilometrnem obmejnem pasu in imajo primanjkljaj delovnih mest ter podpovprečno gostoto poselitve. Po našem mnenju bi morale biti obmejne občine vse občine, ki imajo celotno svoje ozemlje ali del ozemlja v 10-kilometrnem obmejnem pasu. Takšen kriterij je namreč že uveljavljen na meji z Republiko Hrvaško, kjer se veliko občin sooča z razvojnimi težavami, zato je takšno omejevanje, kot ga predvideva ZSRR-2, nerazumljivo.

Državni svet meni, da bi se dalo stanje na področju regionalnega razvoja, ki bi vključevalo dodatne ukrepe za obmejna problemska območja, dodatne začasne ukrepe razvojne podpore za problemska območja z visoko brezposelnostjo ter nujne ukrepe regionalne politike, izboljšati s spremembami nekaterih členov trenutno veljavnega ZSRR-1 in ocenjuje, da bo ZSRR-2, predvsem občinam, prinesel veliko več škode kot koristi!

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1)

Državni svet Republike Slovenije je na 30. izredni seji 4. 4. 2011, ob obravnavi Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1), ki ga je Državni zbor Republike Slovenije sprejel na 26. redni seji 29. marca 2011, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/2006), sprejel

Z A H T E V O

da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1).

Obrazložitev:

Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1) je Državni zbor Republike Slovenije sprejel na 26. redni seji, dne 29. marca 2011, in naj bi pripomogel k zmanjšanju dela na črno. Predlagatelj je že v obrazložitvi predloga zakona navedel, da so ključni cilji zakona povečati pristojnost nadzornih organov, podati podlago za učinkovitejše delo nadzornih organov, določiti jasnejšo opredelitev posameznih pojmov in ukrepov zakona ter poostriiti sankcije za kršitelje zakona. Hkrati pa onemogočiti določene zlorabe zakonskih določil in odpraviti nejasnosti v zakonu. Državni svet Republike Slovenije je na 34. seji, dne 16. februarja 2011, sprejel mnenje k predlaganemu zakonu, v katerem je zapisal, da predlog zakona podpira s pridržki, pri tem pa jasno navedel katere določbe zakona so sporne in nesprejemljive. Gre za novo opredelitev in omejevanje sosedске pomoči in za ureditev kratkotrajnega in osebnega dopolnilnega dela, ki prizadene predvsem osebe, ki opravljajo samostojno ali dopolnilno dejavnost na kmetiji. Vprašljiv pa je tudi celotni namen zakona, saj bi moral zakon kot ključni cilj zasledovati čim večji iztržek pobranih davščin iz naslova plačil za delo.

Državni svet meni, da so nekatere ključne rešitve v zakonu povsem neustrezne, saj novela zakona ne prinaša nič novega, kar bi dejansko preprečevalo delo na črno oziroma odpravilo negativne posledice le-tega. Zakon je neustrezen predvsem iz sledečih razlogov:

1. Nedopustno omejevanje sosedске pomoči.
2. Neustrezna ureditev kratkotrajnega dela za osebe, ki opravljajo samostojno ali dopolnilno dejavnost na kmetiji.
3. Neustrezna opredelitev pojma "brezplačno delo", ki vnaša nejasnosti v definicije izjem od dela na črno, določenih v 11. členu sprejetega zakona.
4. Napačen cilj zakona.

Ad. 1)

Sosedska pomoč je kot izjema od dela na črno določena v 11. členu sprejetega zakona, bolj podrobno pa opredeljena v 12. členu zakona. Za sosedsko pomoč se šteje opravljanje dela med sosedi, kadar med njimi obstaja določena bližina v smislu prebivanja, če med njimi ni sklenjene pogodbe in je delo opravljeno brezplačno ter če ga ne opravi pravna oseba ali samozaposlena oseba, ki opravlja dejavnost, ki je neposredno vezana na opravljeno delo, kakor tudi druge oblike sosedске pomoči, določene v drugih zakonih. Za sosedsko pomoč se ne šteje, če gre za: (1) delo, ki je kakorkoli vezano na dejavnost pravne ali samozaposlene osebe ter (2) opravljanje dela na nepremičninah in premičninah fizične osebe, ki te uporablja za opravljanje dejavnosti.

Že Zakonodajno pravna služba Državnega zbora Republike Slovenije je podala mnenje, da pri omejevanju svobode ravnanja pravnih oseb ali samozaposlenih oseb, ki opravljajo dejavnost, ki je neposredno vezana na opravljeno delo, posežemo v svobodno gospodarsko pobudo določeno v prvem odstavku 74. člena Ustave Republike Slovenije. V komentarju Ustave Republike Slovenije je moč zaslediti, da svobodna gospodarska pobuda, ki obsega vsakršne odločitve o opravljanju gospodarske dejavnosti, pomeni, da je ustavno zagotovljeno svobodno sprejemanje gospodarskih odločitev na podjetniški ravni. Gre torej za svobodo podjetništva, pri čemer je moč zagovarjati stališče, da je svobodna gospodarska pobuda pravzaprav izraz za podjetniško svobodo ravnanja ter da gre za specialno določbo v odnosu do splošne svobode ravnanja. Iz tega izhaja, da je potrebno pravnim osebam in samozaposlenim, ki opravljajo dejavnost, ki je neposredno vezana na opravljeno delo, zagotoviti možnost svobodnega sprejemanja gospodarskih odločitev na podjetniški ravni in jim s tem pustiti možnost, da se odločijo, če morda želijo svoje znanje in veščine nuditi brezplačno.

Državni svet prav tako meni, da je navedena opredelitev sosedске pomoči kot izjeme od dela na črno neustavna tudi z vidika 14. člena Ustave, saj gre za diskriminacijo na podlagi osebnih okoliščin. Stalno bivališče je osebna odločitev posameznika in gre torej za osebno okoliščino, ki pri zakonskem omejevanju česarkoli ne bi smelo biti kriterij za razlikovanje. Torej, če sosed sosedu ponudi brezplačno storitev iz svoje dejavnosti, gre pri tem za delo na črno, če pa ta isti sosed nudi isto storitev nekomu, ki ni njegov sosed, pa se to ne šteje kot delo na črno. V obeh primerih oseba, ki nudi storitev, lahko izda ustrezne listine, torej račun s 100 % popustom, vendar se bo opravljanje take dejavnosti neposredno sosedu štelo za delo na črno. Gre torej za jasno diskriminacijo na podlagi osebne okoliščine, to je kraj bivanja. Edina smiselna opredelitev sosedске pomoči bi bila, da se v celoti šteje kot izjema od dela na črno.

Državni svet ugotavlja, da je tudi Slovenska filantropija kot neprimerno označila ureditev področja medsosedske pomoči, ki se v določenih segmentih enači z delom na črno. Z vidika dobrih medsosedskih odnosov je neprimerno, da se zavrača možnost, da bi sosedsko pomoč izvajal podjetnik ali samozaposleni v obliki dela, ki se sklada z njegovo registrirano dejavnostjo, zgolj kot dober sosed, brez izvedenega plačila, pogodbe ali materialne koristi. Takšen predlog vnaša nepotrebno nestrpnost med ljudi.

Sedanja opredelitev sosedске pomoči, upoštevajoč namene predlagatelja, da je z zakonom zaostрил sankcije in povečal obseg nadzora, bo s takšno opredelitvijo sosedске pomoči vnesel samo več razdora in vznemirjanja med ljudi. Glede na to, da je sprejemanje zakona spremljala tudi javnost in da se državljani zavedajo pojma sosedске pomoči kot dela na črno, obstaja možnost da bo med sosedi prišlo do nepotrebnega šikaniranja, povečanih prijav dela na črno in vznemirjanja nasploh. Predlog zakona v primerjavi z veljavnim Zakonom o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 12/2007-UPB 1 in 29/2010) namreč na novo, v okviru definicije pojma samozaposlene osebe, navaja tudi osebe, ki samostojno opravljajo dejavnost kmetijstva ali dopolnilno dejavnost na kmetiji, s čimer se v povezavi z 12. členom predloga zakona, ki govori o sosedски pomoči, avtomatično izključi možnost sosedске pomoči med kmeti. Po sedanji opredelitvi sosedске pomoči bi se tako povsem vsakdanji primeri kot so pomoč med dvema kmetoma pri pobiranju krompirja, trganju grozdja, vzajemni pomoči med dvema sosedoma obrtnikoma, nujna pomoč samostojnega zdravnika sosedu v stiski, itd... šteli kot delo na črno, pa čeprav gre po večini

za že ustaljene načine medsosedskega sodelovanja, ki bi jih moral vsak življenjski zakon upoštevati kot dano dejstvo.

Iz navedenih razlogov Državni svet meni, da je sprejeta opredelitev sosedske pomoči, ki v zakonodajnem postopku ni bila amandmirana, povsem neustrezna in neživljenjska, posega pa tudi v z Ustavo RS zagotovljene pravice in svoboščine.

Ad. 2)

Sprejeti zakon zaostrejuje tudi opredelitve kratkotrajnega dela v 17. členu sprejetega zakona za osebe, ki opravljajo samostojno ali dopolnilno dejavnost na kmetiji, saj te osebe štejejo po tretji točki 3. člena sprejetega zakona za samozaposlene osebe.

Obširne pripombe, ki jih je Državni svet RS podprl v svojem mnenju k predlogu zakona, je podala že Kmetijsko gospodarska zbornica, ki predlaga, da naj se kmetijska dejavnost zaradi njenih posebnosti samostojno uredi tako v okviru zakona kot tudi v predvidenih podzakonskih aktih iz 17. člena predloga zakona, ki naj bi natančneje urejala kratkotrajno in osebno dopolnilno delo. Oseba, ki se ukvarja s kmetijsko dejavnostjo, je namreč postavljena v neenakopravni položaj z ostalimi samostojnimi podjetniki na podlagi določb 17. člena predloga zakona, ki ureja kratkotrajno delo, pri čemer se slednjega omejuje na 40 ur mesečno, kot možne izvajalce tovrstnega dela pa se opredeljuje zgolj zakonca ali zunajzakonskega partnerja ter sorodstvo v ravni vrsti do prvega kolena. Iz tega naslova bodo osebe, ki samostojno opravljajo dejavnost kmetijstva ali dopolnilno dejavnost na kmetiji, gledano v obdobju celega leta, na slabšem, saj pomoč v obliki kratkotrajnega dela potrebujejo tudi s strani širšega sorodstva ter prijateljev in predvsem ob sezonskih konicah, ki trajajo maksimalno en mesec, medtem ko bodo ostali samostojni podjetniki lahko koristili pomoč v obliki kratkotrajnega dela neomejeno skozi celo leto.

Ad. 3)

Državni svet meni, da je definicija "brezplačnega dela" v sprejetem osmem odstavku 3. člena zakona povsem neustrezna, saj jezikovna razlaga te definicije pomeni, da so izjeme od dela na črno določene v 11. členu sprejetega zakona *de iure in de facto* neobstoječe.

Brezplačno delo je definirano kot delo, za katerega oseba, ki delo opravlja ne sme prejeti dohodka ali druge materialne koristi, ne glede na to v kakšni obliki je dana. Delo, za katerega oseba ne sme prejeti dohodka ali materialne koristi je lahko samo nezakonito delo ali neka vrsta zakonitega dela, za katerega bi sicer veljala prepoved prejemanja dohodka (npr. brezplačne javne storitve, ipd.). Torej gre dejansko za opredelitev brezplačnega dela kot dela, za katerega je dohodek ali materialna korist prepovedana. Brezplačno delo pa je v praksi kakršnokoli zakonito delo, za katerega bi se sicer lahko dohodek prejel (ker je zakonito), pa se ga ne prejme. Pravilna in edino uporabna definicija brezplačnega dela bi se torej morala glasiti, da je brezplačno delo tisto delo, za katerega oseba, ki delo opravlja, ne prejme dohodka ali druge materialne koristi.

Pojem brezplačnega dela je v zakonu uporabljen pri opredelitvi sledečih izjem od dela na črno: sosedska pomoč (12. člen), humanitarno, karitativno, prostovoljsko delo (15. člen), kratkotrajno delo (17. člen). Če teh izjem ni mogoče izvajati v praksi se šteje, da teh izjem ni, oziroma jih zakonodajalec ni opredelil. Če se sedanji pojem uporabi pri teh izjemah, bi to pomenilo, da se sosedsko pomoč šteje za izjemo od dela na črno le, ko je delo opravljeno brez plačila. Torej se za brezplačno delo šteje opravljanje samo tistih del, za katera se ne sme prejeti plačila (nezakonita dela ali pa neodplačne javne storitve), kar skrči pojem sosedske pomoči, kot izjeme od dela na črno, na v praksi povsem nepomembna dela. V primeru izjeme humanitarnega, karitativnega in prostovoljnega dela se, kot izjema od dela na črno, lahko samo opravlja brezplačno delo, kar po definiciji pomeni delo za katerega se sicer ne sme prejemati plačila, torej samo nezakonito delo in neodplačne javne storitve. Enako velja za kratkotrajno delo v 17. členu zakona.

Navedena opredelitev pojma "brezplačno delo" povsem izniči uporabo nekaterih izjem od dela na črno (11. člen) v praksi, oziroma v najboljšem primeru nejasno definira pojem brezplačnega dela in

pomeni z vidika pravne varnosti in načela pravne države (2. člen Ustave RS) neustrezno ureditev enega izmed bistvenih pojmov v sprejetem zakonu.

Ad. 4)

Iz obrazložitve k predlogu sprejetega zakona in predvsem iz zakona samega je razvidno, da je glavni namen zakona povečati pristojnosti nadzornim organom in poostrii sankcije za kršitelje zakona. Sam sistem preprečevanja škodljivih posledic dela na črno pa se v primerjavi s predhodnim, sedaj še veljavnim zakonom, ni spremenil. Iz izkušenj EU držav članic je razvidno, da sama politika bolj strogega kaznovanja ne učinkuje in ima zanemarljive posledice za državni proračun. Glede na to, da po nekaterih ocenah siva ekonomija predstavlja 40 % vsega opravljenega dela in je tako potrebno v najkrajšem možnem času k reševanju tega vprašanja pristopiti z modernejšimi metodami, s skrbnimi analizami, ki jih v obrazložitvi k predlogu zakona ni mogoče zaslediti, predvsem pa ne samo zaostrovati sankcij in uporabljati enake pristope zakona, ki je bil sprejet pred 11 leti, saj se takšen pristop več kot očitno v osnovi ni pokazal za učinkovitega. Ključni cilj bi moral biti čim več pobranih davščin iz naslova plačil za delo, ki se opravlja kot neregistrirana dejavnost. Več pozornosti bi tudi moralo biti namenjeno preventivi (npr. poenostavitvi administrativnega okolja, naprednim metodam odkrivanja neprijavljenih transakcij, zagotavljanju spodbud za legalno delo v obliki znižanja davkov in prispevkov, ipd.). Poleg tega pa tistim, ki že opravljajo delo na črno države nudijo ustrezne spodbude za prehod v legalno okolje. Tako je npr. Švedska uvedla znatne davčne olajšave in znižanje prispevkov za t.i. hišna opravila, Belgija pa je uvedla vaučerski sistem. Vlada Republike Slovenije bi se lahko zgledovala po ukrepih Švedske, ki jih je v obrazložitvi k predlogu zakona tudi navedla kot primerjalno zakonodajo. Iz obrazložitve je razvidno, da vzajemni ukrepi na več področjih vidno prispevajo k upadanju dela na črno, ki na Švedskem predstavlja samo 5 % celotnega opravljenega dela.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Zahteva za začetek postopka za oceno ustavnosti Poslovnika Državnega zbora

Državni svet Republike Slovenije je na 36. redni seji 13. 4. 2011, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 23. člena Zakona o Ustavnem sodišču Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 64/07 - UPB1), sprejel

Z A H T E V O

za začetek postopka za oceno ustavnosti Poslovnika Državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07-UPB1 in 105/10) v delu, kjer ureja postopek v zvezi z imuniteto (203. do 214. člen Poslovnika), še posebej oceno ustavnosti 208. člena Poslovnika, ki ureja pooblastilo Mandatno-volilni komisiji, da odloča o priznanju imunitete do prve naslednje seje Državnega zbora, kar ni skladno s 83. in 134. členom Ustave Republike Slovenije. Državni svet predlaga, da Ustavno sodišče zahtevo obravnava prednostno.

Obrazložitev:

Državni zbor postopek v zvezi z imuniteto ureja v poglavju o aktih in postopkih. Državni zbor v 203. do 210. člena najprej ureja postopek v zvezi z imuniteto poslanca, od 211. do 214. člena pa ureja še postopek v zvezi z imuniteto drugih nosilcev javnih funkcij (npr. sodniki, Varuh človekovih pravic). O priznanju imunitete odloča Državni zbor, razen v primerih, ki jih določa 208. člen Poslovnika. Ta določa, da Mandatno-volilna komisija odloča o priznanju imunitete poslancu, ki je v priporu. Državni zbor na prvi naslednji seji odločitev te komisije potrdi, ali pa jo razveljavi in spremeni. Takšna določba je v nasprotju s 83. členom Ustave, ki v drugem odstavku določa, da

poslanec ne sme biti priprt niti se zoper njega, če se sklicuje na imuniteto, ne sme začeti kazenski postopek brez dovoljenja Državnega zbora, razen če je bil zaloten pri kaznivem dejanju, za katero je predpisana kazen zapora nad pet let. Podobno tudi 134. člen Ustave določa, da sodnik ne sme biti priprt, niti ne sme biti brez dovoljenja Državnega zbora zoper njega začel kazenski postopek, če je osumljen kaznivega dejanja pri opravljanju sodniške funkcije.

Razlika med poslansko in sodniško imuniteto je velika, saj imajo poslanci poleg poklicne tudi nepoklicno imuniteto, ki je sodniki nimajo. Razlika je tudi v tem, da Ustava omogoča poslancu sklicevanje oziroma nesklicevanje na imuniteto, kar sodniku ni omogočeno, ter da že Ustava predvideva, da je mogoče poslanca pripreti brez dovoljenja Državnega zbora (če se ne sklicuje na imuniteto ali če gre za kaznivo dejanje, za katerega je zagrožena kazen zapora nad pet let). Ne glede na navedene razlike, pa Ustava določa, da mora dovoljenje podati Državni zbor, če se poslanec sklicuje na imuniteto. Torej bi moral vedno, tudi v nujnih primerih, o imuniteti odločati Državni zbor in ne delovno telo Državnega zbora, Mandatno-volilna komisija, zato je 208. člen Poslovnika Državnega zbora v neskladju z Ustavo.

Državni svet Republike Slovenije je podal zahtevo za začetek postopka za oceno ustavnosti Poslovnika Državnega zbora v delu, kjer ureja postopek v zvezi z imuniteto (203. do 214. člen Poslovnika), še posebej oceno ustavnosti 208. člena Poslovnika, ker se presoja ustavnosti nanaša na primer v kazenski zadevi I Kpd 4980/2011 zoper osumljenega sodnika Milka Škoberneta (primer je predstavljen v prilogi), podobni primeri pa bi se lahko zgodili tudi v primeru pripora poslanca ali člana Državnega sveta. S kratkimi roki zaradi obstoja pripornih razlogov zoper osumljenega člana in odločanjem o imuniteti na plenarnem zasedanju se ne bo ukvarjal samo Državni zbor, ampak tudi Državni svet, saj le-ta odloča o imuniteti članov Državnega sveta. Člani Državnega sveta uživajo namreč na podlagi 100. člena Ustave enako imuniteto kakor poslanci, o njihovi imuniteti pa odloča Državni svet. Zaradi navedene določbe Ustave je Državni svet v Poslovniku Državnega sveta uredil postopek v zvezi z imuniteto, ki je urejen identično kot postopek v zvezi z imuniteto poslancev v Poslovniku Državnega zbora. Slednjega zaradi nepoklicnih članov ponavadi ni mogoče sklicati v zelo kratkem času in je problem morebitne nesklepčnosti plenarne seje Državnega sveta lahko še večji kot v primeru Državnega zbora.

Ker se primer, kakršen se je zgodil v primeru kazenske zadeve I Kpd 4980/2011 zoper osumljenega sodnika Milka Škoberneta, lahko zgodi v kratkem zoper osumljenega poslanca, sodnika ali varuha človekovih pravic v Državnem zboru ali zoper osumljenega člana Državnega sveta, predlagamo Ustavnemu sodišču, da o zadevi odloči absolutno prednostno. Odločitev Ustavnega sodišča bo torej pomembno vplivala na potek nadaljnjih postopkov v zvezi z imuniteto v Državnem zboru in Državnem svetu, v katere pa so ponavadi poleg navedenih ustavnih organov vključene še naslednje institucije: državno tožilstvo, okrožno sodišče (preiskovalni oddelek), vrhovno sodišče in sodni svet.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-C)

Državni svet Republike Slovenije je na 35. seji 16. 3. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-C) - prva obravnava

Državni svet Republike Slovenije predlog zakona v okviru prve obravnave podpira, saj meni, da je primerna podlaga za nadaljnjo obravnavo.

Državni svet ugotavlja, da so dopolnitve in spremembe namenjene predvsem področju načrtovanja in varovanja kmetijskih zemljišč ter področju agrarnih operacij. Cilji zakona so ohranjanje in izboljševanje pridelovalnega potenciala ter povečevanje obsega kmetijskih zemljišč za pridelavo hrane, trajnostno ravnanje z rodovitno zemljo in ohranjanje krajine ter ohranjanje in razvoj podeželja. Spremembe bodo pripomogle k usmerjanju gradnje na območja nekmetijskih zemljišč, na obstoječa stavbna zemljišča, gozdna zemljišča ter na degradirana območja. Velik poudarek je tudi na ohranjanju obstoječih obdelovalnih zemljišč in ukrepov, ki bodo spodbudili lastnike zdaj neobdelanih kmetijskih zemljišč k večji aktivnosti. Strokovne podlage s področja kmetijstva bodo osnova na podlagi katere se bo ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, lahko aktivno vključevalo v postopke prostorskega načrtovanja.

Novela zakona predvideva vrsto ukrepov za ponovno vzpostavitev zemljišč za kmetijsko rabo, odpravljanja zaraščanja in izvajanje agrarnih operacij. Navedene aktivnosti se bodo financirale iz podračuna javnofinančnih prihodkov, na katerem se bodo zbirala finančna sredstva, zbrana iz odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča, ki jo bo plačal investitor v postopku izdaje dovoljenja za gradnjo. Ocenjeno je, da bo povprečna odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča 10 €/m². Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ocenjuje, da bo letni prihodek iz naslova odškodnin zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč okvirno 20 mio evrov.

Sprememba zakona je namenjena trajnemu varovanju kmetijskih zemljišč, ki so za slovensko kmetijstvo posebnega pomena. Vlada bo določila območja za kmetijstvo in pridelavo hrane, ki so strateškega pomena za Slovenijo zaradi pridelovalnega potenciala kmetijskih zemljišč, njihovega obsega, zaokroženosti, zagotavljanja pridelave hrane ali ohranjanja in razvoja podeželja ter ohranjanja krajine. Na novo bodo določena in razvrščena območja kmetijskih zemljišč po namenski rabi, in sicer na območja trajno varovanih in območja ostalih kmetijskih zemljišč. Ta se bodo v skladu s postopki iz zakona, ki ureja prostorsko načrtovanje, določila v prostorskih aktih lokalnih skupnosti.

S predlaganimi spremembami tega zakona se ureja tudi problematika zaraščanja kmetijskih zemljišč. Novela določa ukrepe kmetijskega inšpektorja, če lastnik, zakupnik ali drug uporabnik kmetijskega zemljišča ne preprečuje oziroma ne odpravlja zaraščanja kmetijskih zemljišč. Ureja se sklepanje darilnih pogodb na način, da bo lastnik lahko sklenil to pogodbo le z omejenim krogom upravičencev, in sicer s sorodniki, z državo in občino. Predlog zakona odpravlja tudi določene administrativne ovire na področju agrarnih operacij, in sicer se znižuje odstotek soglasij, potrebnih za uvedbo komasacijskih postopkov, z 80 na 67 odstotkov. Na novo se ureja tudi področje agromelioracij, saj je bil ta institut v preteklosti večkrat uporabljen v druge namene, predvsem v smislu odlaganja gradbenih odpadkov na kmetijska zemljišča. Spremenjena in dopolnjena so pooblastila in pristojnosti kmetijskih inšpektorjev, spremenjene pa so tudi kazenske določbe. Pooblastila in pristojnosti kmetijskih inšpektorjev so dopolnjena na podlagi določb, ki jih predvideva novela zakona; skladno z Zakonom o prekrških so globe določene v evrih in so bistveno višje.

Državni svet podpira stališča Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki izraža zaskrbljenost nad naraščajočim trendom nenadzorovane pozidave in zaraščanja kmetijskih zemljišč, saj menijo, da je kmetijska zemljišča potrebno zaščititi najmanj tako dobro, kot sta zaščitena voda in zrak. Menijo tudi, da je pravilno zastavljen način preprečevanja pozidave in zaščite kmetijskih zemljišč pred spremembo namembnosti. Hkrati pa opozarjajo, da za določitev trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč v Sloveniji obstajajo bolj kvalitetni podatki o tleh, kot so bonitetne točke, ki bodo med drugim tudi vplivale na razdelitev kmetijskih zemljišč na trajno varovana kmetijska zemljišča in ostala kmetijska zemljišča. Trajno varovanje kmetijskih zemljišč je v predlogu predvideno za deset let, dopušča pa tudi veliko izjem in je v tem skoraj identičen Zakonu o prostorskem načrtovanju. Obstaja tudi bojazen, da ob tem, ko bodo trajno varovana kmetijska zemljišča varovana najmanj deset let, ostala kmetijska zemljišča pa še manj, nekaterih, ki se s kmetijstvom ne ukvarjajo, to ne bo odvrnilo od nakupov kmetijskih zemljišč.

Državni svet je v razpravi izpostavil nekaj vprašanj, ki so se nanašala na sprejem občinskih prostorskih načrtov, ki bi lahko bili v zamiku zaradi sprejetja predlaganega zakona. Glede na

zaraščene površine na strmih področjih, ki so se včasih obdelovale ročno, bi veljalo razmišljati v smeri rešitve obnove teh področij s postavitvijo fotovoltaike kot dodatne dejavnosti na kmetijah na področju pridobivanja energije. V zvezi z upravičenostjo stroškov pri predmetu podpore bi stroške izvedbe agromelioracije pri posameznih gradbenih in obrtniških delih, ki se priznavajo kot stroški dobave elementov in njihove montaže del na kraju samem moral nadzorovati kmetijski, ne pa gradbeni inšpektor. Tudi upravičeni in splošni stroški za pridobitev nazaj zaraščenih zemljišč s čiščenjem gozdov ali izvedenih del krčenja drevesne zarasti, grmičevja ali odstranitve kamenja (20 m³/ha), če se želi pridobiti kvalitetno zemljišče, bi morali biti višji.

Državni svet predlaga konkretno pripombo k 17. členu:

V četrtem odstavku spremenjenega 80. člena, ki med drugim določa pomen nezahtevnih agromelioracij, se točka d) spremeni tako, da se glasi:

"odstranitev oziroma zasutje z zemljo kamnitih osamelcev do skupne količine 200m³ na površini do 1ha,".

Obrazložitev:

Državni svet meni, da je dikcija Predlogu zakona, ki govori o količini 20m³, problematična za kraška območja (Kras, Bela krajina, Suha krajina), kjer se na majhnih površinah nahaja velika količina kamenja, ki ga lastniki odstranjujejo ali zasujejo z zemljo. V primeru, da bi obveljala prvotna dikcija, na omenjenih območjih praktično sploh ne bi mogli izvajati nezahtevne agromelioracije, ampak zahtevne.

Državni svet izraža bojazen, da bo v nadaljnji fazi zakonodajnega postopka prišlo do prevelikih sprememb zakona, saj lokalne skupnosti že sedaj nasprotujejo uvedbi odškodnin zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč. Odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča mora biti usmerjena namensko v posebno postavko, da se bodo lahko kmetijska zemljišča na novo usposabljala. V zvezi z darilnimi pogodbami za mlade prevzemnike kmetij je veljalo, da kmetujejo vsaj pet let, zato bi veljalo, da bi tudi čisti kmetje prišli do darilnih pogodb, če zemljo obdelujejo vsaj 10 let. V predlogu zakona so izpuščene obore za rejo divjadi, vključeni pa so pašniki, zato je potrebno v pomožnih objektih dodati možnost postavitve obor.

Državni svet ugotavlja, da predlog navedenega zakona daje temelje za novo prostorsko zakonodajo in sledi prostorskemu načrtovanju. Finančno nadomestilo mora biti namensko, saj si Slovenija ne more več privoščiti izgube kmetijskih zemljišč. Tudi do zelene energije moramo biti zelo previdni; čeprav ima Slovenija mednarodne zaveze do zelene energije, ima zaveze tudi do prehranske varnosti oziroma samooskrbe prebivalstva. Potrebno je vztrajati, da nobeni interesi ne bodo prevladovali, kar pomeni, da v zakonu ne sme biti nobenih izjem.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Predlogu za začetek postopka za spremembe in dopolnitev Ustave Republike Slovenije z osnutkom Ustavnega zakona o spremembah in dopolnitvi Ustave Republike Slovenije

Državni svet Republike Slovenije je na 36. seji 13. 4. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Predlogu za začetek postopka za spremembe in dopolnitev Ustave Republike Slovenije z osnutkom Ustavnega zakona o spremembah in dopolnitvi Ustave Republike Slovenije (UZ90,90a,97,99)

Državni svet ne podpira predloga.

Državni svet poudarja, da je institut referendumu pomemben v naši ustavni ureditvi že vse od njenega sprejema in se je v praksi potrdil kot resnično zelo pomemben institut in dopolnitev v sklopu neposrednega izvrševanja ljudske oblasti, ki zagotavlja možnost in pravico državljanom, da se o posameznem zakonu opredelijo tudi sami.

Predlog ne izhaja iz poglobljene analize problemov, ki bi terjali nujne in drugačne rešitve. Občasni pomisleki zoper zakonodajni referendum in morebitni drugačni pogledi na ustavno ureditev ne dajejo tehtne in prepričljive osnove in utemeljenih razlogov za nujne revizijske postopke.

Državni svet nasprotuje predlogu spremenjenega 90. člena, po katerem bi poslej razpis referendumu lahko zahtevali samo še volivci in te možnosti ne bi več imel Državni zbor, najmanj tretjina poslancev in Državni svet, ker meni da ni utemeljenih tehničnih razlogov. O tem, da so bile izčrpane vse možnosti dosedanjih predlagateljev za sodelovanja v zakonodajnem postopku gre opozoriti, da le-ti nimajo enakih možnosti, zato bi kazalo izpostaviti vlogo in položaj Državnega sveta.

Posebna pozornost naj velja tudi predlogu, da odločitev na referendumu velja, če se glasovanja udeleži vsaj četrtnina glasovalnih upravičencev (25% volivcev). Pozornost bi kazalo posvetiti motivaciji državljanov za sodelovanje na referendumu in odločanje, ne zniževanju standarda. Vprašanje kvoruma bi moralo zajeti širšo razpravo.

Pomisleki se porajajo v zvezi z dodanim 90.a členom, ki določa primere nedopustnosti zakonodajnega referendumu - o zakonih o davkih, carinah in drugih obveznih dajatvah ter o izvrševanju državnega proračuna. Določbo bi kazalo dodatno omejiti ali postaviti vsebinske kriterije. Prevladalo je stališče, da ljudje morajo imeti pravico odločanja npr. o davkih, prispevkih za zdravstvo itd.

Izražena je bila bojazen sprejemanja ukrepov v imenu krize in morebitnega oddaljevanja od koncepta socialne države, zato je še posebej v obdobju krize potrebno v prvi vrsti okrepiti vse možnosti demokratičnega, partnerskega sodelovanja in v socialnem dialogu ter sistemu zavor in ravnovesij sooblikovati skupne rešitve.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Predlogu zakona o spremembah Zakona o poslancih (ZPos-D)

Državni svet Republike Slovenije je na 36. seji 13. 4. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Predlogu zakona o spremembah Zakona o poslancih (ZPos-D) - skrajšani postopek

Državni svet podpira predlog zakona.

Dosedanja ureditev je pokazala tako prednosti kot slabosti. Poslanci - župani so v razpravah v Državnem zboru prispevali veliko znanja in izkušenj iz konkretnega delovanja lokalnih skupnosti. Po drugi strani pa je v diskusijah in stališčih poslancev-županov premalo prihajala v ospredje narodno-gospodarska raven razmišljanja. Namesto prizadevanj za oblikovanje optimalnih pravil za vse, se funkcijo poslanca - župana dojema kot borca za asimetrične ugodnosti posamične lokalne skupnosti. Taka interesna naravnost pa je za najvišji zakonodajni organ naše nacionalne države – zelo slaba. Argumenti proti dvojni funkciji poslanca župana odločno pretehtajo argumente za dvojnost te funkcije.

Optimalnejše mesto za zastopanje interesov lokalnih skupnosti – občin in regij – je Državni svet. Že v okviru sedanjih pooblastil in v sedanji ustavni ureditvi bi se pomen zastopanja interesov

lokalnih skupnosti v Državnem svetu povečal pod pogojem ukinitve dvojnosti funkcije poslanec - župan v Državnem zboru.

Pri obravnavi nezdržljivosti poslanske funkcije s funkcijami na lokalni ravni moramo upoštevati več ustavnih načel, in sicer načelo delitve oblasti, načelo decentralizacije oblasti, na katerem temelji neodvisnost in samostojnost lokalne samouprave in načelo predstavniške demokracije, ki poudarja vezanost predstavnikov ljudstva nosilcu suverenih pravic - ljudstvu samemu. To terja vzpostavitev učinkovitega sistema zavor in ravnovesij med nosilci različnih vej oblasti. Opomba

Institut nezdržljivosti funkcije zasleduje pomemben cilj. Preprečuje, da bi poslanec kot poklicni funkcionar, ki deluje kot izvoljeni predstavnik vsega ljudstva, svoje delo opravljal v senci zasledovanja lokalnega interesa, ki ga mora zasledovati kot župan ali podžupan. S tem se prepreči neželeni vpliv na parlamentarno odločanje.

Sam institut predstavlja pomembno zagotovilo za ločitev treh vej oblasti. Hkratno opravljanje funkcije v okviru zakonodajne in izvršilne veje oblasti daje dvom o tem ali lahko ista oseba enako kvalitetno zastopa interese obeh volilnih baz, ki sta jo izvolili. Izvoljeni predstavnik namreč tekom svojega mandata poizkuša kar najboljše uresničevati obljube, ki jih je dal svojim volivcem v predvolilni kampanji, saj je od tega odvisen njegov uspeh na naslednjih volitvah. V primeru, ko izvršuje hkrati funkcijo poslanca kot predstavnika vsega ljudstva in župana ali podžupana kot skrbnika za lokalne interese, je stalno v precepu kateri volilni bazi bo v danem trenutku ugodil. Hkrati ne more optimalno opravljati obeh funkcij in stalno sklepa manjše in večje kompromise, da bi si v bodoče ohranil podporo obeh skupin volivcev, s tem, pa se slabša kvaliteta njegovega dela in jasnost njegovih stališč in ciljev, ki jih je obljubil zasledovati.

Dodaten argument za nezdržljivost funkcij je tudi dostop do koristnih informacij, ki jih funkcionar pridobi pri opravljanju svojega dela. Nemogoče je, da podatkov, ki jih pridobi pri opravljanju ene funkcije, ne bi uporabil pri izvrševanju druge. S tem pa se lahko spet znajde pred konfliktom in pred odločitvijo interesom katerih volivcev naj da prednost.

Za kvalitetno opravljanje svojega dela v Državnem zboru, če naštejemo zgolj najosnovnejše naloge, mora biti poslanec stalno na tekočem s predlogi zakonov, mora jih preučiti, se do njih opredeliti, sodelovati na delovnih telesih, se pripraviti na plenarna zasedanja. Tako mora za kvalitetno in dosledno opravljanje svoje funkcije nameniti večino svojega časa. Nemogoče je pričakovati, da bi ob tem lahko dobro opravljal še funkcijo župana ali podžupana in tako skrbel, da se sprejeta zakonodaja pravilno uresničuje v praksi. Zato je ločitev funkcije poslanca in župana ali podžupana ne samo smiselna, ampak tudi potrebna.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Predlogu zakona o razpisu rednih lokalnih volitev v Mestni občini Koper (ZRRLVKP)

Državni svet Republike Slovenije je na 36. seji 13. 4. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Predlogu zakona o razpisu rednih lokalnih volitev v Mestni občini Koper (ZRRLVKP) - druga obravnava

Državni svet podpira Predlog zakona, ki daje pravno podlago za razpis rednih lokalnih volitev v Mestni občini Koper, ki oktobra 2010 niso bile izvedene.

Državni svet ugotavlja, da sta dali Mestna občina Koper in Obalna samoupravna skupnost italijanske narodnosti pozitivno mnenje k Predlogu zakona, Vlada pa mu ne nasprotuje.

Ustavno sodišče je z odločbo U-I-137/10-47 odločilo, da je Zakon o ustanovitvi občin ter določitvi njihovih območij v neskladju z Ustavo, hkrati pa je Državnemu zboru naložilo, da v roku dveh mesecev od objave odločbe v Uradnem listu odpravi to neskladje, in odpravilo Akt Predsednika Državnega zbora o razpisu rednih volitev v občinske svete in županov v delu, ki se nanaša na volitve v Mestni občini Koper, ter podaljšalo mandat članov občinskega sveta in župana Mestne občine Koper do prve seje novoizvoljenih občinskih svetov.

Ker Državni zbor ni ustanovil občine Ankaran, v Mestni občini Koper redne lokalne volitve še niso bile izvedene. Občani uresničujejo lokalno samoupravo preko voljenih organov, katerih mandatna doba traja v skladu z Zakonom o lokalnih volitvah štiri leta. V Mestni občini Koper se zaradi odlašanja z razpisom volitev krši pravica do periodičnosti volitev, kar je tudi po mnenju Ustavnega sodišča eden najpomembnejših elementov volilne pravice in načela demokratičnosti. V zvezi s stališčem Ustavnega sodišča v odločbi U-I-137/10-47, da "krajši zamik volitev ne pomeni nedopustnega posega v volilno pravico", Državni svet opozarja, da z odlašanjem razpisa lokalnih volitev v Mestni občini Koper ne moremo več govoriti o krajšem zamiku volitev, ampak o časovnem zamiku, ki ni v sorazmerju s trajanjem celotnega mandata občinskih organov. S tem pa je ogrožena pravica prebivalcev do uresničevanja lokalne samouprave preko organov, ki se volijo na periodičnih volitvah.

S podobno situacijo so se v Mestni občini Koper že soočili leta 1998/1999, ko je bil z odločbo Ustavnega sodišča U-I-301/98 organom Mestne občine Koper podaljšan mandat do nastopa mandata organov novih občin, ustanovljenih v skladu z Ustavo. Ker tudi takrat ni prišlo do ustanovitve novih občin na območju Mestne občine Koper, ki bi bile skladne z Ustavo (ni bilo "politične volje"), je Državni zbor junija 1999, še pred potekom enoletnega roka, ki ga je postavilo Ustavno sodišče, zaradi zagotovitve ustavne pravice državljanov do volitev organov lokalnih skupnosti, sprejel Zakon o razpisu rednih lokalnih volitev v Mestno občino Koper (Ur. l. RS, 53/99). V postopku za oceno ustavnosti zakona je Ustavno sodišče z odločbo U-I-163/99 odločilo, da navedeni zakon ni v neskladju z Ustavo in med drugim zavzelo stališče, da bi lahko daljši odlog lokalnih volitev pripeljal v situacijo, v kateri bi bilo bistveno ogroženo izvrševanje lokalne samouprave, ki ga občani uresničujejo s periodičnimi volitvami.

Državni svet predlaga, da se Predlog zakona o razpisu rednih lokalnih volitev v Mestni občini Koper čim prej sprejme in občankam in občanom Mestne občine Koper omogoči uresničitev volilne pravice.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK-B)

Državni svet Republike Slovenije je na 36. seji 13. 4. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK-B)- skrajšani postopek
Državni svet predlog zakona podpira.

Državni svet Republike Slovenije je aktivno sodeloval v zakonodajnem postopku sprejemanja Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije in v mnenju 25. seje, dne 7. 4. 2010 podal svoja stališča in pripombe. Državni svetniki so ob obravnavi Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK-A) 15. 2. 2011 soglašali, da so potrebne korenite spremembe. Novela zakona je bila sprejeta 29. marca 2011.

Državni svet soglaša z ureditvijo pristopov k ukrepom in metodam za krepitev integritete in transparentnosti ter ukrepov za preprečevanje korupcije in preprečevanje ter odpravljanje

nasprotja interesov, ki so temelj učinkovitega trga, kakor tudi spoštovanja temeljnih moralnih in etičnih načel.

Z ZintPK-B je predlagana tudi sprememba 14. člena Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (Ur. l. RS, 45/10 – zakon). V 14. členu zakona je določena dolžnost organov in organizacij javnega sektorja (to je, tudi gospodarskih družb v večinski lasti države), da v vse pogodbe v vrednosti nad 10.000 evrov vključijo protikorupcijsko klavzulo.

Glede na to, da je veliko število gospodarskih družb v Republiki Sloveniji v neposredni ali posredni državni lasti in zanje velja Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije Državni svet meni, da je smiselno oceniti zahteve tega zakona do slovenskih družb, v primerjavi s pravno ureditvijo tovrstnih vprašanj v drugih gospodarstvih. Državni svet ugotavlja, da so nekatere zahteve zakona primerjalno neznačilne in ob upoštevanju rastoče internacionalizacije poslovanja slovenskih družb znatno otežujejo nastop teh podjetij na konkurenčnih evropskih trgih.

Po zakonu mora protikorupcijska klavzula vsebovati določbe, da je nična pogodba, pri kateri kdo v imenu ali na račun druge pogodbene stranke, predstavniku ali posredniku organa ali organizacije iz javnega sektorja obljubi, ponudi ali da kakšno nedovoljeno korist za pridobitev posla, sklenitev posla pod ugodnejšimi pogoji, za opustitev dolžnega nadzora nad izvajanjem pogodbenih obveznosti, ali za drugo ravnanje ali opustitev, s katerim je organu ali organizaciji iz javnega sektorja povzročena škoda ali je omogočena pridobitev nedovoljene koristi predstavniku organa, posredniku organa ali organizacije iz javnega sektorja, drugi pogodbeni stranki ali njenemu predstavniku, zastopniku, ali posredniku.

Kot edina sankcija v primeru korupcije je določena ničnost pogodbe. Državni svet meni, da je klavzula s takšno predpisano sankcijo škodljiva. Namreč, dejanje korupcije lahko stori fizična oseba (predstavnik ali posrednik) organa ali organizacije iz javnega sektorja (pravne osebe) v škodo pravne osebe, sankcijo ničnosti pa nosi pravna oseba.

Ničnost velja »ex tunc«, torej, če je pogodba nična, mora praviloma vsaka pogodbeni stranka drugi stranki vrniti vse, kar je prejela na podlagi pogodbe, če to ni mogoče, mora dati ustrezno denarno nadomestilo. V praksi to pomeni, da morata stranki, če se izve za korupcijo, takoj prenehati z izvajanjem pogodbe in medsebojno vrniti kar sta prejeli od druge stranke, tudi v primeru, da je bila pogodba že v celoti izvršena.

Pri tem Državni svet ugotavlja, da ničnost kot posledica koruptivnega dejanja ni predvidena v nobeni mednarodni konvenciji (Konvencija pripravljena na podlagi člena K.3(2)(c) Pogodbe o Evropski uniji, o boju proti korupciji uradnikov Evropskih skupnosti ali uradnikov držav članic Evropske unije, Konvencija Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu, Kazenskopravna konvencija o korupciji, Konvencija Združenih narodov proti korupciji, Dodatni protokol h kazenskopravni konvenciji o korupciji, Konvencija o boju proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju), niti ničnosti ne predvideva ICC klavzula, opredeljena v 60. členu ICC Model Turnkey Contract for Major Projects, niti ne ICC Rules of Conduct and Recommendations (2005 Revision).

Sankcije ničnosti prav tako ne predvideva Resolucija o preprečevanju korupcije v RS (Ur. l. RS, št. 85/04). Le-ta v točki D.1. navaja, da je v obdobju liberalizacije gospodarstva osnovno načelo deregulacija področij, ki se lahko prepustijo delovanju trga. Zaradi tega pojem »zakonodajni ukrepi« v D poglavju vsebujejo tudi ukrepe zasebnega sektorja, ki jih ta pripravi in uveljavi na lastno pobudo. Kot potreben ukrep na tem področju v točki D.1.4. navaja » uvedbo obveznosti vključitve protikorupcijskih klavzul v pogodbe, katerih vrednost presega določeno višino.« Državni svet predlaga uskladitev zakona z določbami Civilnopravne konvencije o korupciji, ki predvideva ničnost kot najtežjo civilno sankcijo le za najbolj očitne primere kršitev.

Drug problem, ki ga prinaša obvezna vključitev protikorupcijske klavzule v pogodbe, vsaj delno rešuje ZintPK-B, zato Državni svet predlaga le dopolnitev 14. člena zakona.

Primer večje slovenske energetske družbe, ki se ukvarja tudi s trgovanjem z električno energijo, pri čemer na evropskem trgu ustvari polovico poslovnih prihodkov, kaže, da takšna družba v mednarodnem prometu ne more sodelovati pri nobenem javnem razpisu za prenosne zmogljivosti in trgovati na nobeni energetski borzi, saj ne sme skleniti nobene pogodbe nad 10.000 EUR ne da bi vanjo vključila protikorupcijsko klavzulo (besedilo 14. člena zakona), kar pa je dejansko nemogoče, saj razpisne dokumentacije ni možno spreminjati, pristopne pogodbe k borzam, klirinškim hišam ali bankam pa so standardne. Če to podjetje torej želi izpolnjevati zakonske dolžnosti, ki jim jih predpisuje veljavni zakon, se mora dejansko odpovedati prihodkom iz dejavnosti, ki vključuje zakupe zmogljivosti na mednarodnem trgu in poslovanju preko borz. V primeru navedene energetske družbe v večinski državni lasti bi to v letu 2010 predstavljalo izgubo prihodkov v višini skoraj 0,5 milijarde EUR.

Trgovanje z električno energijo s partnerji in preko borz pretežno poteka na osnovi sklenjenih standardiziranih sporazumov in pogodb, kot so npr. EFET (European Federation of Energy Traders) sporazumi, pristopne pogodbe bank, borz, sistemskih operaterjev prenosnih omrežij, ISDA (International Swaps and Derivatives Association) ter drugih bolj ali manj standardiziranih nakupnih in prodajnih pogodb.

V tem smislu Državni svet opozarja na težave, s katerimi se družbe v večinski državni lasti srečujejo pri sklepanju pogodb s partnerji:

1. Standardizirane pristopne pogodbe (t.j. z borzami, klirinškimi hišami, bankami, organizatorji trga, ...) ne dopuščajo sprememb, kar pomeni, da edino alternativo v skladu z zakonom predstavlja npr. neskenitev takšne pogodbe, opustitev trgovanja in prisotnosti na posameznem trgu, s čimer je ogrožena realizacija zastavljenih poslovnih ciljev.
2. Standardizirana ponudbena dokumentacija na javnih razpisih: energetske družbe se udeležujejo javnih razpisov za zakup prenosnih zmogljivosti ter prodajo in nakup električne energije v vseh evropskih državah. Razpisne dokumentacije ni mogoče spreminjati, edino alternativo pa predstavlja neudeležba na javnih razpisih, s tem pa odpoved nezanemarljivemu delu vira prihodkov takšnih družb.
3. Standardizirani trgovalni sporazumi sicer dopuščajo spremembe posameznih členov, vendar pa se tu srečujejo z drugo težavo in sicer dejstvom, da se zdi partnerjem sankcija ničnosti pogodbe zaradi korupcije nesprejemljiva, saj ureditev v drugih državah v takšnih primerih predvideva izpodbojnost, zato imajo zaradi predvidene sankcije ničnosti izjemno odklonilen odnos do sklepanja pogodb s pogodbenikom iz Slovenije.

Kot primer Državni svet navaja teoretično in zelo realno možnost, da neizbrani ponudnik na javnem razpisu iz razloga nekonkurenčne ponudbe izjavi, da je bil izbrani ponudnik izbran, ker je zaposlenemu pri naročniku ponudil neko korist, kar je lahko res, ali pa ne. Organ ali organizacija javnega sektorja je v primeru domnevnega obstoja korupcije dolžan začeti z ugotavljanjem pogojev ničnosti pogodbe oziroma z drugimi ukrepi v skladu z veljavnimi predpisi. To pomeni najmanj podaljšanje postopka, zelo verjetno pa tudi razveljavitev razpisa. V primeru obstoja korupcije so morebitne že sklenjene pogodbe med naročnikom in izbranim ponudnikom nične. Ta možnost daje razočaranim ponudnikom neomejene možnosti »razveljavitve« rezultatov javnih naročil/razpisov ne glede na roke določene z razpisno dokumentacijo, saj ti postanejo glede na možnosti 14. člena zakona nepomembni, saj pravica uveljavljanja ničnosti ne zastara.

Zakon na način kot je bil uveljavljen dejansko ogroža svoje temeljno poslanstvo, zagotoviti transparentnost in učinkovitost trga, saj s svojimi določili spodbuja alternativna razmišljanja in pristope, ki utegnejo nadalje spodbuditi oportunističen, neučinkovit trg ter moralno in etično sporne pristope. Z vidika trgovanja z električno energijo, drugimi energenti in finančnimi instrumenti pa dejansko pomeni krčenje obsega poslovanja zaradi verjetne izgube partnerjev.

Državni svet predlaga naslednje konkretne pripombe:

K 1. členu:

4. točka 4. člena se spremeni tako, da se glasi:

»4. »javni sektor« ima isti pomen kot javni sektor po zakonu, ki ureja javne uslužbenke, vključno z javnimi podjetji in gospodarskimi družbami, ki opravljajo dejavnosti gospodarske javne službe, v katerih ima država ali lokalna skupnost neposredni večinski delež ali prevladujoč vpliv.«

Obrazložitev:

Zakon velja tako za javni kot tudi za zasebni sektor. Menimo, da sodijo gospodarske družbe v pretežni lasti države oziroma lokalne skupnosti med zasebni sektor, za katerega ni sprejemljivo prekomerno poseganje v ustavno pravico svobodne gospodarske pobude.

k 5. členu:

1. Doda se nov prvi odstavek 14. člena, ki se glasi:

“(1) Pogodba ali posamezna določba pogodbe, katero sklene organ ali organizacija iz javnega sektorja, s katero je dogovorjena korupcija, je nična.«

2. Dosedanji prvi odstavek 14. člena postane drugi odstavek in se spremeni tako, da se glasi:

“(2) Pogodba, pri kateri kdo v imenu ali na račun druge pogodbene stranke (dajalec), posredniku, zaposlenemu, zakonitemu zastopniku ali pooblaščenцу (predstavnik) organa ali organizacije iz javnega sektorja obljubi, ponudi ali da oziroma terja podkupnino ali kakršnokoli drugo nedovoljeno korist in oseba na strani nasprotne stranke to sprejme oziroma da, in to vpliva na pravilno izvajanje oziroma obnašanje osebe, ki je korist prejela, ji je bila ponujena ali obljubljena (prejemnik), tako da to vpliva na odločitve organa ali organizacije iz javnega sektorja glede:

- odločitve o izbiri pogodbenika,
- sklenitvi posla pod ugodnejšimi pogoji za dajalca,
- opustitve dolžnega nadzora nad izvajanjem pogodbenih obveznosti ali
- drugega ravnanja ali opustitve,

je izpodbojna.“

3. V dosedanjem drugem odstavku 14. člena, ki postane tretji odstavek, se za besedo »evrov« dodata besedi »brez DDV«.

4. Za dosedanjim drugim odstavkom 14. člena, ki postane tretji odstavek, se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Organ ali organizacija javnega sektorja ni dolžna v pogodbe iz tretjega odstavka vključiti vsebine iz drugega odstavka, kadar sklepa pogodbe po mednarodno uveljavljenih standardnih vzorcih, kadar gre za sklenitev adhezijske pogodbe v postopku javnega naročanja, sodelovanja na borzah, ali v drugih primerih, ko je sklenitev pogodbe pod vnaprej določenimi pogoji običajen način sklepanja določene vrste pogodb.

5. Dosedanji tretji odstavek 14. člena postane peti odstavek in se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Organ ali organizacija javnega sektorja, ki je sklenila pogodbo, mora na podlagi svojih ugotovitev o domnevnem obstoju dejanskega stanja iz prvega ali drugega odstavka tega člena ali obvestila komisije ali drugih organov glede njegovega domnevnega nastanka, pričeti z ugotavljanjem morebitnih pogojev ničnosti oziroma izpodbojnosti pogodbe iz prejšnjega odstavka oziroma z drugimi ukrepi v skladu s predpisi Republike Slovenije.«

6.Za dosedanjim četrtem odstavkom, ki postane šesti odstavek, se dodata nov sedmi in osmi odstavek, ki se glasita:

“(7) V primeru, da organ ali organizacija javnega sektorja oceni, da zaradi narave oziroma tipa posamezne pogodbe vključitev protikorupcijske klavzule ni možna ali primerna, ali če druga pogodbeni stranka s sedežem izven Republike Slovenije nasprotuje taki vključitvi, lahko organ ali organizacija komisijo z obrazloženim predlogom zaprosi, da za posamezno pogodbo oziroma tip pogodb odobri izvzetje iz dolžnosti, ki jo določa tretji odstavek tega člena. Pri odločanju komisija upošteva zlasti javni interes oziroma interes gospodarske družbe, da se pogodba sklene, objektivne okoliščine, ki ne omogočajo sklenitve posla s protikorupcijsko klavzulo ter stopnjo splošnega korupcijskega tveganja pri enakovrstnih poslih. Odločitev komisije o izvzetju dolžnosti po tretjem odstavku tega člena se objavi na spletnih straneh komisije oziroma se po dogovoru z organom ali organizacijo objavi takrat, ko ne more več vplivati na sklenitev pogodbe.

(8) Organ ali organizacija javnega sektorja, ki je zavezan postopek oddaje javnega naročila voditi skladno z zakonodajo o javnih naročilih, je pred sklenitvijo pogodbe v vrednosti nad 10.000 EUR brez DDV od bodoče pogodbene stranke zaradi zagotovitve transparentnosti posla in preprečitve korupcijskih tveganj dolžan pridobiti izjavo o udeležbi fizičnih in pravnih oseb v lastništvu ponudnika, o obstoju ali neobstoju tihih družbenikov, fiduciarnega lastništva in terminskih ali opcijskih pogodb oziroma podatke o tistem družbeništvu, fiduciarnem lastništvu ter opcijskih in terminskih pogodbah, in to izjavo oziroma podatke na njeno zahtevo predložiti komisiji. Če bodoča pogodbeni stranka oziroma izvajalec predloži lažno izjavo oziroma da neresnične podatke o navedenih dejstvih, kar lahko ugotavlja komisija, ima to za posledico izpodbojnost pogodbe.”

Obrazložitev:

V Sloveniji je vprašanje preprečevanja korupcije tako v javnem kot v zasebnem sektorju opredeljeno v Resoluciji o preprečevanju korupcije v RS (Ur. l. RS, št. 85/04 - resolucija). Za področje gospodarstva je v točki D.1. resolucije navedeno, da je v obdobju liberalizacije gospodarstva osnovno načelo deregulacija področij, ki se lahko prepustijo delovanju trga. Poudarja, da so praktične rešitve v celoti prepuščene zasebnemu sektorju samemu. Kot potreben zakonodajni ukrep je, med drugim, v točki D.1.4., predvidena “ uvedba obveznosti vključitve protikorupcijskih klavzul v pogodbe, katerih vrednost presega določeno višino.”

Državni svet meni, da 14. člen zakona, s tem, ko predpisuje vsem organom in organizacijam javnega sektorja dolžnost vključitve protikorupcijske klavzule s sankcijo ničnosti kot najhujšo civilnopravno sankcijo v vse pogodbe v vrednosti nad 10.000 evrov, pomeni prekomeren poseg posebej v delovanje gospodarskih subjektov javnega sektorja. Gre za neprimerno sredstvo za doseganje cilja pravne države na račun ustavne pravice do svobodne gospodarske pobude iz 74. člena Ustave RS, saj lahko država enak cilj zagotovi z drugačnimi sredstvi npr. preko kazenske zakonodaje ali zgolj z omiljenjem civilnopravne sankcije in redefinicijo protikorupcijske klavzule.

Državni svet meni, da ničnost kot sankcija v primeru korupcije ne prestane testa sorazmernosti, ki med drugim pomeni prepoved prekomernih posegov in ustrezno tehtanje, ali so ukrepi določeni v zakonu skladni z njegovim namenom. Vsak ukrep države mora biti utemeljen s ciljem in to tako, da v najmanjši možni meri vpliva na položaj prizadetih subjektov oziroma na njihove pravice in interese. Ukrepi morajo biti sicer primerni za doseg zakonodajalčevih ciljev, potrebni za njihovo implementacijo glede na objektivne interese državljanov in nikakor ne smejo biti izven vsakega razumnega razmerja do družbene vrednosti teh ciljev. Zakonodajalec sicer lahko poseže v ustavno varovane položaje, a le, če je s tem uresničil neki drugi ustavno dopusten cilj, pri čemer mora biti ta ukrep neogibno potreben za doseg tega cilja. Izbrano sredstvo za doseg cilja, ki omejuje pogodbeno svobodo, mora biti nujno in primerno takšno, da cilja ni mogoče doseči na drug način, ki bi manj posegel v ustavno varovane položaje, poseg (obseg prizadetosti varovane dobrine) pa mora biti v sorazmerju z vrednostjo zastavljenih zakonodajnih ciljev.

V gospodarstvu je s prisilnimi normami možno regulirati le del možnih aktivnosti, 14. člen pa močno posega v pogodbeno svobodo strank, kot v Ustavi RS zagotovljeno pravico do svobodne

gospodarske pobude. Ustavno sodišče varuje svobodno gospodarsko pobudo v skladu s prvo, tretjo, četrto in šesto alinejo 160. člena Ustave RS. Gre za varstvo pravic, ki jih ogrožajo akti države ali lokalnih skupnosti. Ustavno sodišče v svojih odločbah zavzema stališče, da je omejevanje svobodne gospodarske pobude s predpisi dopustno le, če je to nujno zaradi varovanja močnejše javne koristi. Poleg tega pa Ustavno sodišče v odločbah sprejema merila, ki presegajo okvir varstva svobodne gospodarske pobude. Omejevalni ukrepi so dopustni, če poleg varstva javne koristi izpolnjujejo pogoje primernosti, sorazmernosti in trajnosti, če so določni in ne kršijo enakopravnosti subjektov.

Test sorazmernosti je merilo, s katerim Ustavno sodišče presoja dopustnost posega v ustavno varovano pravico. Cilj, ki ga v našem primeru država zasleduje, mora biti stvarno upravičen (legitimen, ustaven) kar v našem primeru brez dvoma je (preprečevanje korupcije, pravna država), sredstvo, s katerim skušamo cilj doseči, mora biti pravno dopustno. Sredstvo za doseg cilja je v našem primeru zakonska določba 14. člena zakona.

Druga faza testa pa je t.i. "strogi test sorazmernosti", s katerim presojamo kakovost sredstev in sicer je poseg pravno dopusten, kadar sredstvo kumulativno izpolnjuje naslednje tri kriterije:

A) sredstvo mora biti nujno – gre za načelo najmilejšega oziroma manj obremenjujočega sredstva. Tu gre za vprašanje, ali je z morebitno alternativo mogoče zasledovati cilj doseči na enostavnejši način, ki je enako učinkovit in ki temeljne svoboščine manj omejuje in je v tem pogledu milejši za prizadete družbe.

V primeru korupcije se isti cilj že zagotavlja s predpisanimi kaznivimi dejanji po 241. in 242. členu (nedovoljeno sprejemanje oziroma dajanje daril) in 261. členu (zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic) Kazenskega zakonika. Vedno je posameznik tisti, ki je koruptiven in ki mora biti za to tudi sankcioniran (zato imamo Kazenski zakonik). Sankcionirana je tudi pravna oseba, če so izpolnjeni pogoji po Zakonu o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja. Zaradi koruptivnosti ene osebe na strani pogodbene stranke, sankcija doleti celotno pogodbeno razmerje. Pri sankciji ničnosti nekriva stranka niti nima možnosti obdržati pogodbenega razmerja v veljavi. Sankcija izpodbojnosti, kot jo tu predlagamo v skladu s Civilno konvencijo, ji to omogoča. Prevelik poseg (in s tem ne nujen) v ustavno pravico do svobodne gospodarske pobude je od gospodarskih subjektov zahtevati, da v svoje pogodbe vključujejo civilnopravno sankcijo ničnosti, če je alternativa izpodbojnost, ki je milejša sankcija. Dikcija je bolj primerna za kazensko urejanje problematike, kjer se sankcionira fizično osebo, ki je odgovorna za dejanje. S tako civilnopravno sankcijo država nič ne pripomore k zmanjšanju korupcije, škoduje pa pogodbenemu razmerju, če vanj grobo poseže z obvezno sankcijo ničnosti. Taka določba je povsem nepotrebna za zagotovitev cilja in tako trenutno predvideno sredstvo ni nujno za doseg cilja.

B) sredstvo mora biti primerno – vprašanje je, ali je izbrano sredstvo za doseg cilja primerno. Iz razlogov, navedenih v točki A) menimo, da tudi pogoj primernosti ni izpolnjen. Isti cilj bi se lahko dosegel z milejšo sankcijo - izpodbojnost.

C) sredstvo mora biti sorazmerno v ožjem smislu, kar pomeni, da poseg ne sme biti bistveno nesorazmeren s ciljem, ki ga želimo doseči. Gre za tehtanje prizadete pravice z varovano pravico. Cilj na gospodarske subjekte ne sme nalagati nepotrebnih bremen.

Državni svet meni, da ni razloga, zakaj bi država tako grobo posegala v pogodbeno razmerje oz. je to sredstvo nesorazmerno s ciljem, ki ga država zasleduje, predvsem zaradi tega, ker ima na voljo že druge instrumente (kazensko pravo) in milejše instrumente (izpodbojnost) za sankcioniranje kršitev in preventivno delovanje.

V skladu s 5. členom Konvencije Združenih narodov proti korupciji, si mora vsaka država pogodbenica prizadevati, da vzpostavi in spodbuja učinkovite postopke za preprečevanje korupcije in tudi občasno oceniti pravne dokumente in upravne ukrepe, da bi ugotovila, ali so primerni za preprečevanje korupcije in boj proti njej.

V 12. členu ureja zasebni sektor in določa, da vsaka država pogodbenica v skladu s temeljnimi načeli svojega notranjega prava sprejme ukrepe za preprečevanje korupcije v zasebnem sektorju, izboljševanje računovodskih in revizijskih standardov v zasebnem sektorju, in kadar je to primerno, zagotovi učinkovite, sorazmerne in odvračilne civilne, upravne ali kazenske sankcije za neizpolnjevanje takih ukrepov. Nadalje v 12. členu primeroma našteva nekaj preventivnih ukrepov za področje preprečevanja korupcije v gospodarstvu: krepitev sodelovanja med organi pregona in zasebnimi podjetji, razvoj standardov in postopkov za zagotovitev integritete podjetij, vključno s kodeksi etike in preprečevanjem konflikta interesov, krepitev transparentnosti v postopkih ustanavljanja in sodelovanja pravnih oseb v gospodarstvu, preprečevanje zlorab v reguliranju dejavnosti zasebnih podjetij, zlasti na področju subvencij in raznih dovoljenj, preprečevanje konflikta interesa med aktivnostmi nekdanjih ali aktualnih javnih uslužbencev in dejavnostmi pravnih oseb v zasebnem sektorju, zagotavljanje zadostnih notranjih nadzornih postopkov ter inkriminacija vseh oblik nepravilnega ali nepopolnega knjiženja poslovnih dogodkov.

Konvencija posebej poudarja načelo, da se pri določanju sankcij upošteva primernost. Tega načela zakonodajalec v primeru določbe 14. člena zakona ni upošteval. Tudi sicer podlage za ureditev po veljavnem zakonu ne najdemo niti v Konvenciji Združenih narodov proti korupciji.

Državni svet predlaga, da se 14. člen zakona uskladi z določbami Civilnopravne konvencije o korupciji. Konvencija določa dolžnost držav pogodbenic, da v svoje predpise uvedejo pravila, s katerimi bodo zagotovile učinkovita pravna sredstva za osebe, ki so bile oškodovane zaradi korupcijskih dejanj tako, da jim bo omogočena zaščita njihovih pravic in interesov, vključno s pridobitvijo odškodnine.

Prvi odstavek 8. člena konvencije določa, da mora država pogodbenica v svojih predpisih določiti, da je nična pogodba ali pogodbeni določba, s katero pogodbeni stranki dogovorita korupcijo. V drugem odstavku istega člena pa določa dolžnost držav pogodbenic, da v svojih predpisih pogodbenim strankam, katerih soglasje (konsenz) ob sklenitvi pogodbe je bilo porušeno zaradi korupcijskega dejanja, poleg pravice zahtevati odškodnino, zagotovijo tudi možnost zahtevati razveljavitev pogodbe.

Bistvo zahtev 8. člena konvencije je torej dolžnost države pogodbenice, da predpiše kot kogentno pravilo: »Nična je vsaka pogodba ali pogodbeni določba, s katero se dogovori korupcija.« in pa »Če je bilo soglasje (konsenz) pogodbenih strank zaradi dejanja korupcije porušeno, ima vsaka pogodbeni stranka pred sodiščem pravico zahtevati razveljavitev pogodbe in odškodnino.

Državni svet podpira prizadevanja usmerjena h krepitvi identitete in transparentnosti ter ukrepom za preprečevanje korupcije in predlaga, da se v največji možni meri v nadaljnjem postopku upoštevajo njegove pripombe. Spremembe in dopolnitve bi kazalo oceniti sistemsko in celovito, da ne bo prihajalo do pogostega spreminjanja zakonodaje.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu (ZBan-1G)

Državni svet Republike Slovenije je na 36. seji 13. 4. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu (ZBan-1G) - skrajšani postopek

Državni svet predlog zakona podpira.

Glavne spremembe v predlogu zakona se nanašajo na politiko in prakso nagrajevanja v kreditnih institucijah, katerih uveljavitev bo prispevala k ustrežnejšemu in učinkovitejšemu upravljanju tveganja. V finančni krizi so se namreč pokazale šibke točke finančnega sistema, zlasti pravil, ki urejajo poslovanje kreditnih institucij in politiko nagrajevanja. Upoštevajoč, da veljavni Zakon o bančništvu ne določa politike prejemkov, kakršno predpisuje Direktiva 2010/76/EU, bo treba vanj vpeljati določbe o vzpostavitvi take politike in prakse nagrajevanja v teh institucijah, ki bodo omogočale ter spodbudile ustrezno in učinkovito upravljanje tveganja.

Predlog zakona predpisuje, da mora Nadzorni svet banke imenovati komisijo za prejemke, če je banka pomembna za bančni sistem Republike Slovenije. Banka Slovenije je pooblaščen, da predpiše podrobnejša pravila glede politik in praks nagrajevanja ter merila za opredelitev pomembnosti banke zaradi imenovanja komisije za prejemke.

Državni svet podpira namero predlagatelja predloga zakona, da uredi prakso nagrajevanja v kreditnih institucijah in investicijskih podjetjih ter zagotovi pravičen sistem podeljevanja prejemkov in nagrad, hkrati pa ugotavlja, da s tem parcialnim ukrepom ne bo moč razrešiti ključnega problema rizičnega poslovanja kreditnih institucij. Raznovrstna sestava bančnih skupin namreč omogoča prevzemanje pretiranih tveganj in njihovo selitev iz ene v drugo skupino ter možnost kratkoročnega prikrivanja morebitnega slabega poslovanja in izgub finančnih institucij.

Državni svet se sicer zavzema za poenotenje in natančnost pravil nagrajevanja v bančnem sistemu, vendar pa opozarja, da se je nagrajevanje izkazalo le kot ena od šibkih točk finančnega sistema, ki so se v vseh razsežnostih razkrile v času finančne krize. Zato je reševanje vsakega posameznega deviantnega dejanja s posebnim predpisom po mnenju Državnega sveta neustrezno.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nepremičninskem posredovanju (ZNPotr-B)

Državni svet Republike Slovenije je na 36. seji 13. 4. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nepremičninskem posredovanju (ZNPotr-B) - druga obravnava

Državni svet podpira Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nepremičninskem posredovanju, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Predlagane rešitve so pripravljene zaradi implementacije Direktive 2006/123/ES o storitvah na notranjem trgu in Direktive 2005/36/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij v slovenski pravni red. V primeru, da Slovenija zahteve navedenih direktiv pravočasno ne prenese v svoj pravni red, jo čakajo sankcije. Bistvene spremembe se nanašajo na pogojevanje opravljanja storitev in dejavnosti z obstojem vzajemnosti za ponudnike iz EU, kar je prepovedana zahteva. V skladu z Direktivo 2006/123/ES se dodatno urejajo pravila glede zavarovanja odgovornosti, opravljanja dejavnosti posredovanja brez omejevanj glede poslovnih prostorov in brez omejevanja trajanja posredniške pogodbe, določanja višine provizije, prav tako pa se opuščajo nekatere administrativne zahteve v primeru opravljanja storitev za državljane držav članic EU in vodenja postopka za priznanje statusa nepremičninskega posrednika za tujega državljanca.

Ministrstvo za okolje in prostor je na svoji spletni strani javno objavilo (več kot enkrat) medresorsko usklajen osnutek zakona in prispele pripombe tudi obravnavalo, vendar med njimi ni bilo pripomb Zveze potrošnikov Slovenije. Zveza potrošnikov Slovenije opozarja, da je predlagatelj zakona prezrl potrošnike, saj jih sploh ni povabil k sodelovanju, ampak le združenje ponudnikov teh

storitev, s čemer je bila kršena Resolucije o normativni dejavnosti, ki zavezuje pripravljavce predpisov, da pozovejo k sodelovanju zainteresirano in strokovno javnost. Po njihovem mnenju nevladni sektor nima kadra, da bi stalno spremljal javno objavljene predpise na spletnih straneh vseh ministrstev.

Zveza potrošnikov Slovenije opozarja, da pogodbeni stranka - fizična oseba (in ne gospodarska družba) ni enakopraven partner nepremičninski družbi, saj nima ustreznega znanja za sklepanje pogodbe. Pogodba se ne pripravlja s pogajanjem, ampak gre za t.i. formularno pogodbo in potrošnik težko doseže spremembo vnaprej določenih splošnih pogojev poslovanja. Zveza potrošnikov Slovenije ne podpira odprave maksimalno določene provizije za sklepanje pogodb in črtanja določbe o časovno omejenem trajanju posredniške pogodbe, ker se s tem bistveno znižuje varstvo potrošnikov. Direktiva o storitvah na notranjem trgu posebej opozarja, da je varstvo potrošnikov pomemben razlog, ki se nanaša na javni interes in zato upravičuje uporabo sistemov različnih omejitev. V kolikor se njihove pripombe ne bodo upoštevale, lahko pride do ponovnega oškodovanja potrošnikov v velikem obsegu, do česar je prihajalo pred sprejemom sedaj veljavnih zakonskih omejitev.

GZS Zbornica za poslovanje z nepremičninami, tudi na podlagi posvetovanja z Uradom za varstvo konkurence, poudarja, da je neprimerno zakonsko urejati pogodbene odnose med pravnimi osebami - odnos med nepremičninsko družbo in gospodarsko družbo kot naročnikom (18 % vseh poslov nepremičninskih družb), medtem ko ne nasprotujejo morebitnemu posebnemu varstvu potrošnikov - fizičnih oseb. Zakonodajalec mora pri omejevanju na področju nastopanja na trgu upoštevati tudi evropske predpise in Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence, na podlagi katerega mora posebej obrazložiti razloge, ki se nanašajo na javni interes. Zbornica za poslovanje z nepremičninami, ki se sicer strinja, da je treba to področje do določene mere regulirati, opozarja, da morajo kakršnikoli očitki o delu nepremičninskih družb oziroma posrednikov temeljiti na verodostojnih podatkih in se ne strinja z nekaterimi pavšalnimi ocenami Zveze potrošnikov Slovenije, čeprav se zavedajo, da obstajajo subjekti, ki delajo na črno, a pristojni organi niso naredili dovolj, da bi bili kaznovani. Njihova ocena je, da se v današnji informacijski družbi okoli 70 % vseh poslov sklene mimo registriranih družb za opravljanje storitve posredovanja z nepremičninami.

Predlagatelj zakona utemeljuje predlog za spremembo 5. člena veljavnega zakona (3. člen Predloga zakona) v smeri prostega določanja višine plačila za posredovanje z uskladitvijo z Direktivo 2006/123/ES. Nepremičninske družbe zaračunavajo najvišjo dovoljeno provizijo za posredovanje in ne manj ter jo razdelijo med naročitelja in tretjo osebo in jo redko zaračunajo le naročitelju. Po mnenju Ministrstva za okolje in prostor zaradi črtanja določbe o najvišjem dovoljenem plačilu za posredovanje v primeru sklenjenega posla ne bo trpelo varstvo potrošnikov in bo trg sam oblikoval najvišjo/najnižjo provizijo, predvsem pa bi morala biti višina provizije predmet dogovora med pogodbenimi strankami. Zveza potrošnikov Slovenije meni, da omejitev najvišje določenega plačila za posredovanje posla ni v nasprotju z Direktivo o storitvah na notranjem trgu in je nujna, saj trg zaradi izredno neenakopravnega položaja pogodbenih strank ne deluje in ne more oblikovati primerne cene za to storitev. GZS Zbornica za poslovanje z nepremičninami na drugi strani opozarja, da nobena država članica EU nima zakonsko določene najvišje dopustne provizije za storitve posredovanja v prometu z nepremičninami. V nekaterih državah članicah EU so nepremičninska združenja sprejela smernice glede zaračunavanja storitev posredovanja (npr. Avstrija, Belgija), ki se uporabljajo kot dobri poslovni običaji. Gre za konkurenčni trg storitev z velikim številom ponudnikov in povpraševalcev. Zato se po mnenju GZS Zbornice za poslovanje z nepremičninami provizije ne bodo povečale, če njihova višina ne bo več zakonsko omejena. Na podlagi predstavljenih rezultatov ankete o stopnji provizij, ki jo je izvedla GZS Zbornica za poslovanje z nepremičninami, Državni svet ugotavlja, da so nepremičninske družbe v lanskem letu zaračunale najvišjo dovoljeno provizijo v 15 % posredovanj v prometu z nepremičninami, v 31 % so zaračunale 3 % provizijo, med 2 - 3 % provizije so bile zaračunane v 35 % posredovanj, v 18 % primerih pa je bila zaračunana provizija pod 2 % od pogodbene cene.

Državni svet meni, da večji strošek storitve posredovanja, ki je posledica višje provizije, ne predstavlja razloga, ki se nanaša na javni interes (pravno varnost) Državni svet podpira stališče

GZS Zbornice za poslovanje z nepremičninami in predlog, da se tako, kot je predlagano s 3. členom Predloga zakona, črta določilo o najvišje dovoljeni višini plačila za opravljanje storitve posredovanja, obenem pa določi okvirne tarife za posamezne vrste poslov posredovanja s potrošniki - fizičnimi osebami ter določi, da okvirne tarife sprejme reprezentativna zbornica po predhodnem soglasju pristojnega ministrstva. Državni svet predlaga, da predlagatelj novele zakona in matično delovno telo Državnega zbora preučita predlog o posebnem varstvu potrošnika (fizične osebe) oziroma ohranitvi določene stopnje nadzora nad določanjem višine provizij za posredovanje nepremičnin potrošnikom.

Z 10. členom novele zakona se predlaga črtanje 26. člena veljavnega zakona in s tem odprava časovno omejenega trajanja pogodbe o posredovanju v prometu z nepremičninami. Po mnenju predlagatelja zakona lahko pogodbeni stranki sami omejita čas trajanja pogodbe in je v času zamrtja trga nepremičnin neprimerno zakonsko omejevati ta rok. Zveza potrošnikov Slovenije temu predlogu nasprotuje in meni, da je časovna omejitev trajanja pogodbe v korist potrošnika, saj lahko po preteku devetih mesecev, če mu npr. nepremičninski posrednik ni uspel najti nepremičnine, sklene pogodbo z drugim agentom. Na drugi strani GZS Zbornica za poslovanje z nepremičninami podpira to spremembo, saj je sedanja omejitev dopustnega roka veljavnosti pogodbe o posredovanju edinstvena v Evropi, imajo pa nekatere države (npr. Avstrija) sprejeto stališče, da se pogodbe s potrošniki - fizičnimi osebami časovno omejijo, pri tem pa rok ni določen. Tudi se ne strinjajo s pavšalno oceno Zveze potrošnikov Slovenije o pogostih sporih pred uvedbo časovne omejitve trajanja pogodbe, ker naročitelj ni mogel odpovedati pogodbe zaradi dolgega odpovednega roka (brez pravne pomoči). GZS Zbornica za poslovanje z nepremičninami nasprotuje zakonskemu določanju roka trajanja pogodb v primeru sklepanja pogodb med pravnimi osebami, ne nasprotuje pa morebitni ohraniti določeno stopnjo varstva potrošnikov - fizičnih oseb.

Državni svet podpira stališče GZS Zbornice za poslovanje z nepremičninami in ocenjuje, da ni nobene potrebe po zakonskem omejevanju roka trajanja pogodbe in je to stvar dogovora pogodbenih strank in obligacijskih razmerij. Če je rok trajanja pogodbe zakonsko določen in želi naročitelj pogodbo predčasno prekiniti, ima višje stroške v tem primeru, kot če ni zakonskih omejitev. Državni svet opozarja na splošna obligacijska razmerja oziroma Obligacijski zakonik, ki določa, da znaša odpovedni rok po en mesec za vsako začeto leto trajanja pogodbe (ki je sklenjena za nedoločen čas). Prav tako Obligacijski zakonik omogoča odstop od pogodbe brez odpovednega roka iz resnih vzrokov, kamor zagotovo štejemo neizpolnitev pogodbenih obveznosti ene od pogodbenih strank. Ne glede na tipske pogodbe Državni svet ne vidi nobene ovire, da se naročitelj dogovori za sebi ustrezen rok trajanja pogodbe. Državni svet se tudi strinja, da za gospodarske družbe rok trajanja pogodb ne more biti zakonsko določen, zaradi varnosti potrošnikov pa predlagatelju zakona in matičnemu delovnemu telesu Državnega zbora predlaga, da preverita, ali bi bilo treba s tem zakonom ali na drug način položaj potrošnika posebej zaščititi in časovno omejiti trajanje pogodb, sklenjenih s potrošniki.

Državni svet ugotavlja, da GZS Zbornica za poslovanje z nepremičninami nasprotuje predlogu Zveze potrošnikov Slovenije za povečanje zavarovalnih vsot za zavarovanje odgovornosti nepremičninskih družb za morebitno škodo v 4. členu Predloga zakona, s katerim se spreminja 6. člen veljavnega zakona - za posamezen primer iz 150.000 na 250.000 evrov in za vse zavarovalne primeru v posameznem letu iz 350.000 na 700.000 evrov. Po mnenju GZS Zbornice za poslovanje z nepremičninami je že sedanja zakonsko določena zavarovalna vsota najvišja med vsemi podobnimi zavarovanji oziroma med vsemi reguliranimi poklici (npr. z Zakonom o graditvi objektov je določena najnižja višina letne zavarovalne za projektante, izvajalce, nadzornike in revidente v višini 41.000 evrov). Po njihovi oceni tak predlog pomeni neposredno višje stroške poslovanja nepremičninskih družb in dejansko "posreden davek". Zveza potrošnikov Slovenije ocenjuje, da neusklajenost višine zavarovalne vsote med reguliranimi poklici ne more biti razlog za nižje zavarovalne vsote na področju nepremičninskega posredovanja, kjer je škoda, ki jo lahko povzroči posrednik zaradi nestrokovnosti in malomarnosti, odvisna od vrednosti nepremičnin. Državni svet opozarja na evidenten problem nesorazmerno določenih zavarovalnih vsot za zavarovanje odgovornosti med različnimi reguliranimi poklici in predlaga, da se to nesorazmerje odpravi. Ob tem Državni svet tudi meni, da zakon določa najnižjo zavarovalno vsoto za zavarovanje

odgovornosti, medtem ko je trg tisti, ki prisili ekonomske subjekte, ki opravljajo posle večjih vrednosti, da zavarujejo odgovornost za škodo za višje zavarovalne vsote.

Državni svet predlaga naslednjo konkretno pripombo:

Za novi 2. člen:

Za 1. členom se doda novi 2. člen, ki se glasi:

"2. člen:

Prva točka 2. člena se spremeni tako, da se glasi:

1. Nepremičninska družba je gospodarska družba, samostojni podjetnik posameznik, zadruga ali evropska zadruga, ki kot gospodarsko dejavnost opravlja storitve posredovanja v prometu z nepremičninami po tem zakonu."

Ostali členi se preštevilčijo.

Obrazložitev:

Predlagani zakon usklajuje ureditev nepremičninskega poslovanja z direktivami EU o notranjem trgu in priznavanju poklicnih kvalifikacij, pri čemer lahko nepremičninska družba s sedežem v EU, evropskem gospodarskem prostoru in Švici opravlja storitve po podružnici v Sloveniji v vseh statusno pravnih oblikah, če izpolnjuje pogoje za zakonito opravljanje dejavnosti v državi sedeža, medtem ko ostane nespremenjena določba prve točke 2. člena veljavnega zakona, po kateri je nepremičninska družba gospodarska družba oz. samostojni podjetnik posameznik, ki kot gospodarsko dejavnost opravlja storitve posredovanja v prometu z nepremičninami po tem zakonu. Zato se predlaga dopolnitev prve točke 2. člena veljavnega zakona, tako da nepremičninska družba obsega tudi pojem zadruga in evropske zadruge.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozi v cestnem prometu (ZPCP-2C)

Državni svet Republike Slovenije je na 36. seji 13. 4. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozi v cestnem prometu (ZPCP-2C) - nujni postopek

Državni svet podpira Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozi v cestnem prometu, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Temeljni cilj predlaganih sprememb zakona je sprejem ukrepov, ki bodo imeli takojšnje in vidne učinke na blažitev posledic gospodarske krize za avtoprevozniško dejavnost (institut 30-dnevnega plačilnega roka in plačila solidarnega dolžnika), izboljšanje ponudbe javnega potniškega prometa, večja povezanost avtobusnega in železniškega prometa in njihova cenovna sprejemljivost (dvig nivoja ponudbe, racionalnejša poraba proračunskih sredstev, združitve funkcij več upravnih organov v okviru Direkcije za javni potniški promet kot upravljavca integriranega javnega potniškega prometa) ter implementiranje več evropskih Uredb. Sprejem zakona ne bo imel finančnih in kadrovskih posledic, saj bo prišlo do prerazporeditve znotraj obstoječih kapacitet.

S 55. členom novele zakona se delno spreminja 102. člena veljavnega zakona, ki določa pogoje za opravljanje prevozov. S predlaganimi spremembami se bistveno ne posega v veljavni sistem

potrjevanja dovolilnic, saj praksa kaže, da je uveljavljen sistem dovolilnic dober. Črta se le obveznost pregledovanja in potrjevanja dovolilnic s strani fizičnih oseb.

V zvezi z nadzorom dovolilnic Trgovinska zbornica Slovenije (v nadaljevanju: TZS) in Gospodarska zbornica Slovenije (v nadaljevanju: GZS) predlagata sprejemljivejšo rešitev, ki se nanaša na izvajanje kontrole izdanih dovolilnic s strani gospodarskih subjektov, in sicer tako s stroškovnega, kadrovskega, predvsem pa tudi z vidika administriranja in vodenja evidenc. Njihov predlog je, da pristojno ministrstvo najkasneje v roku 3 mesecev po uveljavitvi tega zakona vzpostavi javno dostopno informacijsko podporo, ki bo omogočila neposredno preverjanje posamezne dovolilnice (serijske številke) preko spletne povezave na Carinski upravi Republike Slovenije ali na Ministrstvu za promet. Na ta način preverjena dovolilnica se na mestu nakladanja ali razkladanja blaga označi kot uporabljena na način, da se navede datum, uro, podpis ter da se jo žigosa in izroči prevozniku. S tem bodo gospodarski subjekti razbremenjeni dodatnega administriranja in odgovornosti za pravilnosti dovolilnic. Njihov predlog podpira tudi Interesna skupina delodajalcev.

Čeprav predlagatelj podpira predlog GZS in TZS za uvedbo informacijske podpore, pa v tej finančni krizi Ministrstvo za promet za izvedbo predloga nima zagotovljenih finančnih sredstev. Zaradi tega Ministrstvo za promet podpira poenostavitev postopkov nadzora v zvezi z dovolilnicami in pripombo Obrtno podjetniške zbornice Slovenije k 55. členu novele zakona (predlagano spremembo enajstega in trinajstega odstavka 102. člena veljavnega zakona), medtem ko je njihov dolgoročnejši cilj uresničitev predloga GZS in TZS. Državni svet je bil seznanjen, da je bilo Ministrstvo za promet kot pripravljavec zakona zavezano k pripravi zakona, ki ne bo prinesel dodatnih finančnih obremenitev državnega proračuna.

Državni svet pozitivno ocenjuje predlog za uvedbo informacijske podpore in s tem učinkovitejšo kontrolo nad dovolilnicami, vendar meni, da potrebujemo predhodno oceno potrebnih finančnih sredstev za njeno uvedbo. Zato Državni svet podpira pripombo Obrtno podjetniške zbornice Slovenije k 55. členu novele zakona kot začasno rešitev, hkrati pa poziva Vlado in Ministrstvo za promet, da čim prej pristopita k pripravi sistema informacijske podpore za učinkovitejši nadzor nad dovolilnicami in preprečevanje zlorab.

Z 59. členom novele zakona, s katerim se dodaja novi 110. a člen, se predlaga institut solidarne odgovornosti dolžnika in institut plačila voznine v roku 30 dni od izdaje računa oziroma največ 60 po opravljeni storitvi, s čimer se želi zajezi daljše plačilne roke. S tem predlogom je Vlada prisluhnila zahtevam slovenskih obrtnikov - prevoznikov, ki so še posebej v času velike plačilne nediscipline najšibkejši člen. Kljub pred kratkim sprejetim Zakonom o preprečevanju zamud pri plačilih (ZPreZP), ki ureja ukrepe zaradi odprave plačne nediscipline (plačilne roke in posledice zaradi zamud) ter velja tudi za dejavnost prevoza blaga in potnikov, je po mnenju Vlade dodatna zaščita prevoznikov potrebna, saj navedeni zakon daje minimalne standarde, medtem ko se s predlaganim krajšim plačilnim rokom za voznine v noveli zakona dajejo dodatne možnosti "za normalno preživetje" prevoznike dejavnosti. Vsebinsko 59. člena novele zakona podpirata Obrtno podjetniška zbornica Slovenije in GZS - Združenje za promet.

TZS in GZS ne podpirata predlaganega krajšega plačilnega roka za voznine ter instituta solidarne odgovornosti. Sprejetje predlagane vsebine novega 110. a člena novele zakona bi pomenila podvajanje zakonodaje pri določanju plačilnih rokov med gospodarskimi subjekti na ozemlju Republike Slovenije, hkrati pa bi vodila v izkrivljanje konkurence na enotnem trgu EU, saj bi za gospodarske subjekte v Republiki Sloveniji veljala bistveno drugačna pravila kot za konkurenčne gospodarske subjekte, ki delujejo na enotnem trgu EU. Absolutna določitev maksimalnega plačilnega roka predstavlja neupravičen poseg v svobodno gospodarsko pobudo in s tem kršitev 74. člena Ustave. Zato bi morali poenotiti dejavnosti celotnega slovenskega gospodarstva in da za vse dejavnosti in gospodarske subjekte velja Zakon o preprečevanju zamud pri plačilih. Obe zbornici predlagani določbi solidarne odgovornosti za plačilo voznine s strani subjektov, ki niso pogodbeni stranka prevozne pogodbe ali niso niti seznanjeni z vsebino prevozne pogodbe in njenimi pogodbenimi strankami, v celoti nasprotujeta, saj ne zagotavlja pravne varnosti gospodarskih subjektov ter ni v skladu s splošnimi pogoji obligacijskega prava. Solidarni plačniki namreč nimajo podatkov o tem, kdo je naročnik prevoza, kakšni so elementi sklenjene prevozne

pogodbe, kdo so sploh pogodbene stranke prevozne pogodbe, prav tako pa nimajo vpliva na pogodbene pogoje ali na izbiro prevoznika niti nadzora nad njimi ter njihovim poslovanjem. Ob tem se zastavlja tudi vprašanje pravne negotovosti poslovnih subjektov v primeru več solidarnih plačnikov v verigi, kako bi se zakon izvajal v primeru več zbirnih prevozov, obveščanje prevoznika ostalih solidarnih plačnikov v primeru prejetega plačila s strani enega od solidarnih zavezancev in regresnih zahtevkov med njimi, nevarnosti dvakratnega plačila prevoza, itd. Rešitev, ki se nanaša na solidarno odgovornost pri opravljanju prevozov blaga, je v primerni obliki podana že v veljavnem zakonu o prevoznih pogodbah v cestnem prometu (Ur. l. RS, št. 126/03, 102/07), ki velja od leta 2007 dalje, in jo subjekti nemoteno uporabljajo pri svojem poslovanju. Interesna skupina delodajalcev podpira predlog amandmaja k 59. členu novele zakona, ki sta ga predlagali TZS in GZS.

Državni svet ugotavlja, da je Zakonodajno pravna služba Državnega zbora v zvezi s predlaganim 30-dnevnim plačilnim rokom za plačilo voznine opozorila na vprašanje odnosa med takšnim urejanjem in določbami Zakona o preprečevanju zamud pri plačilih, ki je uredil ukrepe zaradi odprave plačilne nediscipline, vključno s plačilnimi roki in posledicami zamude. Po njihovem mnenju predlagatelj zakona stvarnih in utemeljenih razlogov za sprejem dodatnih ukrepov zgolj za reševanje plačilne nediscipline v dejavnosti avtoprevoznništva ni utemeljil in bi bilo treba dodatno pretehtati z vidika ustavnega načela enakosti pred zakonom. Prav tako je Zakonodajno pravna služba Državnega zbora v zvezi s predlagano vsebino petega odstavka novega 110. a člena novele zakona opozorila na širitev kroga zavezancev izven kroga udeležencev konkretnega pogodbenega razmerja, kar v nasprotju s siceršnjo avtonomijo pogodbenih strank (35. in 74. člen Ustave), pravili obligacijskega prava, hkrati pa je sporna tudi z vidika nujnosti in sorazmernosti posega glede na namen, ki naj bi ga rešitev zagotovila.

Državni svet v zvezi z vsebino 59. člena novele zakona in predlogi GZS in TZS opozarja, da je treba poiskati take rešitve, ki bodo v skladu z Ustavo, hkrati pa opozarja ne problem nesorazmerne odgovornosti avtoprevoznikov, ki so v pogodbenih razmerjih neenakopravna stranka.

Državni svet podpira pripombe Obrtno podjetniške zbornice Slovenije, ki se nanašajo na javni potniški promet in katere podpira tudi predlagatelj novele zakona. Državni svet predlagatelju novele zakona in matičnemu delovnemu telesu Državnega zbora predlaga, da se pri pripravi Dopolnjenega predloga zakona upoštevajo naslednji predlogi amandmajev:

K 2. členu

V prvem odstavku 3. členu se doda nova točka, ki se glasi:

- "Stalni izvenlinijski prevoz – Shuttle prevozi" je prevoz potnikov med nastanitvenimi objekti ter letališči, pristanišči, železniškimi ali avtobusnimi postajami. Prevozi se lahko izvajajo z osebnimi vozili na podlagi dovoljenja lokalne skupnosti in pogojev, ki jih določijo lokalne skupnosti. Vozila morajo imeti na vidnem mestu oznako vrste prevoza, relacije in oznako izdajatelja dovoljenja. Prevoz se opravlja kot komercialni prevoz;"

- 6. točka 3. člena se črta.

- 12. točka se spremeni tako, da se glasi:

"12. "hitri linijski prevoz« je način prevoza potnikov, pri katerem potniki po voznem redu vstopajo in izstopajo samo na avtobusnih postajah in na avtobusnih postajališčih;"

- 22. točka se spremeni tako, da se glasi:

"22. "linija" je določena relacija in smer vožnje od začetne do končne avtobusne postaje ali avtobusnega postajališča, na kateri se prevažajo potniki v linijskem cestnem prometu po voznem redu in ceni, ki sta vnaprej določena in objavljena;"

- 23. točka se spremeni tako, da se glasi:

"23. "medkrajevni linijski prevoz" je javni prevoz potnikov med dvema ali več kraji in se lahko opravlja kot potniški ali hitri linijski prevoz potnikov;"

- 25. točka se spremeni tako, da se glasi:

"25. "mednarodni linijski prevoz" je javni prevoz potnikov med Republiko Slovenijo in drugimi državami, kjer lahko avtobusi ustavljajo na območju Republike Slovenije na avtobusnih postajah in avtobusnih postajališčih;"

Obrazložitev:

Zakon uvaja novo vrsto prevoza in uvaja izraz, ki mu je potrebno določiti pomen. Ostale spremembe so povezane s spremembo določb glede avtobusnih postaj oziroma avtobusnih postajališč.

K 3. členu:

V petem odstavku spremenjenega 4. člena se doda nova alineja, ki se glasi:

" - izdajanje oznake za avtotaksi prevoze s podatki o prevozniku in številko licence na podlagi tega zakona"

Obrazložitev:

V spremembi zakona je izdajanje oznake v 22. členu črtano, ni pa uvrščeno med naloge izdajatelja licenc.

K 12. členu:

Besedilo "Črta se četrti odstavek" se nadomesti z naslednjim besedilom:

Besedilo četrtega odstavka 19. člena se spremeni tako, da se glasi:

» (4) Osebe, ki so pridobile licenco iz druge in tretje alineje 2. odstavka tega člena lahko opravljajo prevoze tudi v mednarodnem cestnem prometu, če je to v skladu s predpisi tujih držav ali s sporazumom med Republiko Slovenijo in drugo državo.«

Obrazložitev:

Rešiti je treba vprašanje prevozov potnikov med Slovenijo in drugimi državami, če se prevoz opravlja z osebnimi vozili (npr. 8+1), ki po Uredbi EU nimajo predpisanega obrazca izvoda licence (ki je samo za avtobuse), pa s strani drugih držav ni nobene omejitve za tovrstne prevoze (nimajo licenc za takšne prevoze kot mi). Prav tako se razreši vprašanje prevoza potnikov s taksi vozili, ki na osnovi bilateralnih dogovorov lahko opravljajo mednarodne prevoze potnikov (med letališči sosednjih držav).

K 22. členu:

V prvem odstavku 33. člena se doda nova alineja, ki se glasi:

" - pri opravljanju stalnih izvenlinijskih prevozov – shuttle prevozi, dovoljenje lokalne skupnosti, cenik, potrjen s strani lokalne skupnosti in druge dokumente, če so za ta prevoz zahtevane."

Namesto predlaganega spremenjenega drugega odstavka se v drugem odstavku 33. člena za besedo »prevoznika« doda novo besedilo, ki se glasi :

"in voznik stalnih izvenlinijskih prevozov – shuttle prevoznika".

Obrazložitev:

Zaradi uvedbe nove vrste prevoza je potrebno urediti tudi dokumentacijo, ki mora biti v vozilu oziroma jo mora imeti voznik

K 26. členu:

V 44. členu se za besedilom »avtotaksi prevoz« doda vejica in besedilo »stalni izvenlinijski prevoz - shuttle prevozi.«.

Obrazložitev:

Zaradi uvedbe nove vrste prevoza je to potrebno uvrstiti med vrste prevozov potnikov v notranjem prometu, vendar za vse javne prevoze glede na značaj komercialnega prevoza.

K 29. členu:

1. Prvi odstavek se črta.

Obrazložitev:

S predlagano spremembo prvega odstavka bi dosegali nasprotni učinek cilja te spremembe zakona – šlo bi za zmanjšanje nivoja ponudbe prevoznih storitev in za manj racionalno porabo proračunskih sredstev. Poleg tega predlagana sprememba ne sledi namenu projekta integracije javnega potniškega prometa.

2. V dosedanjem drugem odstavku 50. člena, ki postane tretji odstavek, se besedna zveza »koncesijska območja« nadomestita z besedno zvezo »koncesijske linije«

Obrazložitev:

Če v praksi želimo omogočiti doseganje zastavljenega cilja spremembe tega zakona, da se »v javnem potniškem prometu dvigne nivo ponudbe prevoznih storitev in zagotovi racionalna poraba proračunskih sredstev«, je potrebno zagotavljati dostop do izvajanja javnega linijskega potniškega prometa tudi malim, bolj prilagodljivim in cenejšim prevoznikom, ki ne razpolagajo s takim številom vozil, da bi lahko opravljali prevoze na celotnem območju.

K 31. členu:

Člen se črta.

Obrazložitev:

Konkretni primeri članov Obrtno podjetniške zbornice Slovenije kažejo, da se opravljajo tudi posebni linijski prevozi (prevoz šoloobveznih otrok) med domom in izobraževalno ustanovo, ki so sklenjeni z dvema ali več različnimi naročniki. Čeprav sta začetna in končna postaja na isti lokaciji, gre za dva različna naročnika prevoza (npr. del otrok v avtobusu obiskuje osnovno šolo, drugi del pa izobraževalno ustanovo za otroke s posebnimi potrebami). Zato v takšnih in podobnih primerih ne moremo omejevati prevoznika s številom sklenjenih pogodb oziroma mora zakonodajalec v predpisih predvideti tudi takšne življenjske situacije. Ta možnost prevoza tudi omogoča večjo zasedenost avtobusov ter optimalizacijo prevozov kar posredno vpliva na ekologijo in varnost cestnega prometa. Predlagana sprememba ne zagotavlja zmanjšanja kršitev – za ustrezen rešitev je potreben boljši nadzor nad izvajanjem in bolj usklajeno delovanje različnih inšpekcijskih služb.

K 34. členu:

Novi 57.a člen se spremeni tako, da se glasi:

57. a člen

(Stalni izvenlinijski prevoz - Shuttle prevozi)

"Prevoze potnikov med nastanitvenimi objekti ter letališči, pristanišči, železniškimi ali avtobusnimi postajami lahko izvaja prevoznik, ki ima licenco ali licenco Skupnosti za prevoz oseb. Prevozi se lahko izvajajo le z osebnimi vozili.

Prevoze iz prejšnjega odstavka se lahko izvaja samo z dovoljenjem občine in po pogojih, ki jih določi občina, na katere območju so nastanitveni objekti.

Občine lahko predpišejo tudi ceno teh prevozov na določeni relaciji. Izvajalec teh prevozov mora na vidnem mestu v vozilu imeti cenik, ki ga potrdi lokalna skupnost.

Vozila morajo imeti na vidnem mestu oznako vrste prevoza, relacije, oznako izdajatelja dovoljenja in druge naprave in opremo, ki jo minister opredeli v pravilniku o napravah in opreми vozil v cestnem prometu.

Prevoz se opravlja kot komercialni prevoz. "

Obrazložitev:

Gre za podrobnejšo opredelitev nove vrste prevozov (oznak, naprav, dovoljenj in pristojnosti).

K 65. členu:

V 117. členu se v novi peti alineji črta besedilo:

"razen kontrole licenc ter oznak na vozilih, ki spada v pristojnost prometnega inšpektorata."

Obrazložitev:

Smiselno je, da tudi občinski redarji nadzirajo oznake in licence pri taksi prevozih.

K 72. členu:

V prvem odstavku 127. člena se za novo 6. točko doda nova 7. točka, ki se glasi:

"7. Med opravljanjem stalnih izvenlinijskih prevozov - shuttle prevozi – nima v vozilu dovoljenja lokalne skupnosti, potrjenega cenika s strani lokalne skupnosti, ki je pritrjen tako, da je viden uporabnikom ali drugih potrebnih dokumentov, oznak in opreme."

V četrtem odstavku 127. člena se doda besedilo „in 7. točke”

Obrazložitev:

Gre za uvrstitev nove vrste prevozov v kazenske sankcije.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Sklep na podlagi seznanitve s Predlogom nadgradnje zdravstvenega sistema do leta 2020

Državni svet Republike Slovenije je na 35. seji 16. 3. 2011, na podlagi 67. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) ter na podlagi seznanitve s Predlogom nadgradnje zdravstvenega sistema do leta 2020, sprejel naslednji sklep:

Državni svet se je seznanil s Predlogom nadgradnje zdravstvenega sistema do leta 2020, ki ga je v javno razpravo predložilo Ministrstvo za zdravje.

Državni svet Ministrstvu za zdravje izreka pohvalo predloženemu dokumentu zaradi njegove preglednosti in dobre podlage za iskanje ustvarjalnih rešitev. Pristop k celovitim spremembam v zdravstvenem sistemu na način, da se najprej doseže konsenz o glavnih usmeritvah sprememb, nato pa se nadaljuje z usklajevanjem o spremembah na parcialnih področjih, pa Državni svet ocenjuje kot moderen in ustrežnejši od pristopov pri nekaterih prejšnjih predlaganih reformah.

Državni svet meni, da koncept zasledovanja dostopnosti na več vsebinskih ravneh, ki je predstavljen kot temeljno načelo nadgradnje zdravstvenega sistema, ponuja dobro iztočnico za spremembe. Zlasti za demografsko ogrožena področja bo napovedano hkratno zagotavljanje geografske, kakovostne in finančne dostopnosti ključnega pomena. Državni svet zato podpira načrtovano integracijo oziroma mreženje znotraj in med posameznimi ravni zdravstvenega sistema, s čimer bodo lahko doseženi boljši izkoristki sistema tako z ekonomičnega kot strokovnega in kakovostnega vidika.

Državni svet meni, da naj bo cilj nadgradnje vzpostavitev integralnega in učinkovitega zdravstvenega sistema, pri čemer naj bo v ospredju iskanja rešitev pacient oziroma zavarovanec. Pri tem Državni svet ugotavlja, da je v dokumentu že nakazana drugačna organiziranost in povezovanje med različnimi zdravstvenimi profili, pri čemer je posebej izpostavljen tudi prenos določenih kompetenc na diplomirane medicinske sestre in diplomirane babice z namenom večje dostopnosti pacientov do zdravstvenih storitev. Uspešni projekti referenčnih ambulant se že izvajajo, vendar pa Državni svet ugotavlja, da zakonodaja tem spremembam ne sledi, saj nekaterih nujno potrebnih zakonskih podlag za zastavljeno kadrovske reorganizacije dela še vedno ni. Prav tako rešitve na tem področju ne nakazuje predloženo gradivo. Navedene težave veljajo zlasti za področje zdravstvene in babiške nege, ki zajema največje število izvajalcev v okviru zdravstvenega sistema, zato Državni svet meni, da bi ga bilo potrebno čim prej urediti v posebnem, samostojnem zakonu, kot to velja za zdravniško službo.

Državni svet ugotavlja, da ostaja neurejen tudi položaj delovnih terapevtov, zlasti v delu prenosa javnih pooblastil na posamezne zbornice. Delovni terapevti predstavljajo pomemben del zdravstvenih timov, saj aktivno delujejo na vseh nivojih zdravstvenega varstva, od primarnega do terciarnega. S tega vidika bodo njihove izkušnje pomembne tudi v procesu oblikovanja normativov in standardov dela zdravstvenih delavcev, zato bi jih kazalo vanj aktivno vključiti, še prej pa dosledno zakonsko urediti njihovo vlogo v zdravstvenih timih.

Državni svet prav tako opozarja na trditev v gradivu, da odliv zdravstvenih delavcev zaenkrat ni velik, saj praksa kaže, da se na področju zdravstvene nege beleži precejšnje število vlog za izdajo potrdil o pridobljenih kvalifikacijah za zaposlitev v drugih državah EU. Ta podatek je lahko za prihodnost zaskrbljujoč.

Državni svet predlaga, da se javnosti čim prej poda predlog sestave nove košarice pravic, saj se bo s tem razjasnilo veliko število vprašanj, ki se tesno vežejo tudi na druga odprta vprašanja nadgradnje sistema, npr. na odločitve o ukinitvi dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Prav tako bodo na podlagi jasno definirane košarice pravic tudi zavarovalnice, kot zainteresirani deležniki na področju ponudbe prostovoljnih zavarovanj, lahko lažje načrtovale svoje poslovne poteze v prihodnosti.

Državni svet meni, da bi se moral del sprememb usmeriti tudi v pospeševanje vključevanja uravnoteženih kazalnikov ter načel kontrolinga v zdravstveni sistem, kar bi omogočilo natančno in periodično sledenje finančnim in procesnim kazalnikom, zadovoljstvu uporabnikov sistema in dalo podlago za ocenjevanje uspešnosti obvladovanja kadrovskih zahtev sistema.

Državni svet kot vprašanja, v zvezi s katerimi se mnenja izrazito delijo, izpostavlja:

- Zagotavljanje večje avtonomije zdravstvenih zavodov na podlagi prenosa lastništva premoženja na javne zavode, kjer je vprašljiv končni učinek takšnega prenosa, saj lahko vodi do hromitve temeljnih funkcij javnih zavodov v smislu zagotavljanja vsem državljanom dostopnih zdravstvenih storitev, na podlagi povečanega interesa zavodov za izrabljanje prenesenega javnega premoženja v pretežno tržne namene;
- Predviden izstop nekaterih skupin zdravstvenih delavcev iz sistema javnih uslužbencev, ki je povezan z vprašanjem zagotavljanja potrebne mase javnih finančnih sredstev za, po vsej verjetnosti, povečane zahteve po zvišanju plačil za delo s strani posamezne skupine zdravstvenih delavcev. Zdravstveni sistem bi moral graditi na delovanju timov zdravstvenih delavcev, kar pomeni na različnih profilih zdravstvenih delavcev (zdravnikov, medicinskih sestrar, babicah, delovnih terapevtih itd). Izstop zgolj ene same skupine zdravstvenih delavcev iz sistema bi v delovanje takšnih timov vnesel razdor in posledično znižal kvaliteto dela.
- Posledice morebitnega prenosa dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja v obvezno zdravstveno zavarovanje ter s tem povezane prilagoditve vsebine košarice pravic. Državni svet ugotavlja, da skrb v zvezi s posledicami takšnega prenosa izražajo tako zavarovalnice, ki ponujajo storitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, pa tudi reprezentativna invalidska organizacija. Prvi ocenjujejo, da se bodo zaradi zmanjšane interesa prebivalstva za prostovoljno sklepanje dodatnih zavarovanj na področju zdravstvenega varstva povečala neposredna plačila iz žepa, solidarnost v sistemu pa temu primerno zmanjšala. Zato predlagajo uvedbo obveznih oblik zasebnih zavarovanj kot jih poznajo nekatere evropske države, na primer Nizozemska.

Opozarjajo tudi na zelo verjetno potrebno po predvidenem dvigu davčnih stopenj in pogostejšem revidiranju prispevnih stopenj v okviru obveznega zdravstvenega zavarovanja z namenom zagotavljanja stabilnosti javnofinančnega sistema, kar se je do sedaj izvajalo zlasti preko višanja prispevnih stopenj v okviru prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja. Izpostavljajo tudi problem izgube 500 delovnih mest ter okrnitev konkurenčne prednosti slovenskih zavarovalnic na slovenskem trgu zdravstvenih zavarovanj, v primerjavi s tujimi zavarovalnicami, ko bo prišlo do dokončnega prenosa direktive EU o pravicah pacientov na področju čezmejnega zdravstvenega varstva v nacionalno zakonodajo.

Invalidske organizacije opozarjajo na velik del sive ekonomije, ki se nahaja v deležu sredstev, ki se za izvajanje zdravstvenih storitev plačujejo iz žepov posameznikov, izven sistema prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj. V zvezi s t.i. nenujnimi storitvami, za katere se napoveduje izločitev iz košarice pravic (nenujni prevozi, zdraviliška zdravljenja, ki niso nadaljevanje bolnišničnega zdravljenja itd.) in ki so v primerjavi z ostalo populacijo za invalide zelo pomembne, pa izražajo bojazen, da bo to pomenilo podražitev zavarovanj za navedene storitve. Posledično bodo večini invalidov zaradi njihovega, po večini šibkega ekonomskega položaja, postale nedostopne.

Zaradi spremenjene košarice pravic hkrati predvidevajo, da se bodo pravice dostopa do medicinsko-tehničnih pripomočkov ter obnovitvene rehabilitacije, ki so sedaj opredeljene v obveznem zdravstvenem zavarovanju, drastično znižale. Nova košarica pravic naj bi zato nujno vključevala tudi storitve obnovitvene rehabilitacije za najtežje invalide (paraplegike, distrofike, ...), nadgradnja sistema pa naj bi prinesla boljšo dostopnost do bioloških zdravil in invalidom zagotavljala osnovno kvaliteto življenja brez doplačil (za invalidske vozičke, inkontinenčni material, negovalne postelje).

- Način ločevanja javnega in zasebnega dela sistema zagotavljanja zdravstvenih storitev, ki se jasno kaže kot prelomna točka podpore ali nasprotovanja predlagani nadgradnji sistema.

- Položaj Zavoda za zdravstveno zavarovanje v zdravstvenem sistemu - ali bo igral zgolj vlogo razdeljevalca finančnih sredstev ali vlogo aktivnega kupca kakovostnih storitev za tiste, ki vanj vplačujejo svoja sredstva?
- Nove naloge svetov javnih zavodov na področju zdravstva: če je mišljeno, da bodo v prihodnje ti sveti odigrali pomembnejšo nadzorno vlogo nad učinkovitostjo in delovanjem zdravstvenih zavodov, potem je potrebno zagotoviti temu primerno sestavo njihovih članov. Zlasti se ne sme pri tem pozabiti na predstavnike uporabnikov – pacientov.

Državni svet ugotavlja, da se v zvezi z obstoječim zdravstvenim sistemom in njegovimi spremembami zastavljajo številna dodatna konceptualna vprašanja, ki bi jih prav tako kazalo upoštevati v nadaljevanju razprave o nadgradnji zdravstvenega sistema:

- Obstoječi zdravstveni sistem je starejšim ljudem in ljudem s težjimi kroničnimi boleznimi manj prilagojen kot zdravim odraslim osebam in otrokom od rojstva dalje. Medicinska rehabilitacija se sicer zadovoljivo izvaja, vendar danes bazična odkritja na področju nevrobiologije človeka in genetike ponujajo bistveno bolj uspešne koncepte pri izvajanju rehabilitacije, ki bi jih kazalo implementirati, tudi zaradi zagotavljanja racionalnejše izrabe finančnih sredstev. V zvezi s skrbjo za kronične bolnike in invalide bi bilo potrebno več pozornosti nameniti tudi usposabljanju ljudi (sorodnikov, osebnih asistentov), ki skrbijo za kroničnega bolnika v njegovem domačem okolju, ne zgolj zdravstvenega osebja, hkrati pa jim zagotoviti dostop do čim bolj sodobnih in izpopolnjenih medicinsko-tehničnih pripomočkov, ki so bistvenega pomena za delo s senzorno in gibalno oviranimi invalidi. V želji po čim večji sinergiji med politikami različnih resorjev je potrebno stremeti k pripravi strategije celostne obravnave rehabilitacije posameznega invalida, iz medicinskega in zdravstvenega vidika. Nujno bi bilo tudi podrobno opredeliti in urediti varstvo invalidov.
- Informatizacija zdravstvenega sistema, v povezavi z uvedbo kartice zdravstvenega zavarovanja in prenehanja uporabe zdravstvene knjižice, je kljub poenostavitvi administrativnih postopkov, v veliki meri odrezala pacienta od podatkov, za katere bi bilo dobro, da so mu v razumnem obsegu konstantno na voljo. Za dostop do tega nabora zdravstvenih podatkov niso mogli služiti niti tako imenovani "zdravkomati", ki so se do nedavnega uporabljali za potrjevanje veljavnosti obveznega zdravstvenega zavarovanja z zdravstveno kartico, torej zgolj v administrativne namene.

Državni svet meni, da bo nadgradnja sistema uspela, če bodo spremembe v končni fazi doprinesle k razrešitvi nekaterih ključnih problemov in dilem obstoječega zdravstvenega sistema, kot so: zagotavljanje boljše časovne dostopnosti do zdravstvenih storitev (omogočanje čimprejšnjega prvega dostopa do zdravstvenega sistema oziroma prve obravnave), nujno potrebna jasna razmejitev javnega in zasebnega dela ponudnikov zdravstvenih storitev (podlaga za normalizacijo financiranja javnega dela ter osnova za normalen razvoj trga zasebnih storitev) ter prevetritev košarice pravic v okviru obveznega zdravstvenega zavarovanja v povezavi s ključnimi odločitvami v zvezi z ukinitvijo ali ohranitvijo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja.

Državni svet se zavezuje, da se bodo državni svetniki aktivno in konstruktivno vključili v proces usklajevanja o ključnih rešitvah predlagane nadgradnje zdravstvenega sistema tako v času javne razprave kot tekom zakonodajne procedure.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Sklepi na podlagi posveta z naslovom Zaključki akcije Očistimo Slovenijo v enem dnevu! Kako naprej?

Državni svet Republike Slovenije je na 36. seji 13. 4. 2011, na podlagi 29. in 67. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) ter na podlagi posveta z naslovom Zaključki akcije Očistimo Slovenijo v enem dnevu! Kako naprej?, sprejel naslednje sklepe:

Državni svet in Društvo Ekologi brez meja sta 25. 1. 2011 organizirala posvet o rezultatih in dosežkih največje čistilne akcije v Sloveniji doslej, ki je prinesla prvi nacionalni digitalni register divjih odlagališč, ter z namenom soočenja različnih pogledov pri iskanju rešitev za izboljšanje stanja na tem področju.

Med pripravami na akcijo in tekom čistilne akcije se je pokazalo, da področje ravnanja z odpadki pri nas ni najbolje urejeno in nas čaka še precej izzivov. Zato je skrajni čas za celovit pristop k problematiki, ki bo korenito spremenila navade in razmišljanje vsakega posameznika in omogočila urejeno gospodarjenje z odpadki. Državni svet poudarja, da je za preprečevanje nastajanja odpadkov nujno spremeniti način proizvodnje oziroma koncipiranja izdelkov in navad potrošnikov ter nanje prenesti odgovornost za nastajanje odpadkov, država in lokalne skupnosti pa morajo ustvariti učinkovito podporno okolje z ustrezno infrastrukturo in informiranjem, izobraževanjem ter ozaveščanjem državljanov.

Črna odlagališča predstavljajo enega večjih okoljskih problemov in so posledica slabega izvajanja zakonodaje, ki sicer omogoča pravilno delovanje sistema, nedoslednega in pomanjkljivega inšpekcijskega nadzora, predvsem pa nejasno določenih prisojnosti republiških in občinskih inšpekcij (npr. večina odlagališč je mešanega tipa). Na pojavljanje črnih odlagališč in neodgovorno ravnanje posameznikov pa vpliva tudi vrsta drugih dejavnikov, npr. obstoječa črna odlagališča kar vabijo storilce, da na teh mestih odložijo odpadke; zavestno izmikanje stroškom zakonitega odlaganja odpadkov, neznanje in nezavedanje posameznikov o škodljivosti nezakonitega odlaganja odpadkov; prepričanje storilcev, da s plačilom predpisanih davkov plačajo tudi javno storitev odstranjevanja odpadkov. Ključnega pomena je dosledno izvajanje zakonodaje ter sodelovanje in povezovanje vseh deležnikov (inšpekcije na vseh nivojih, občine, komunalna podjetja, sodišče, tožilstvo, policija, stroka, nevladne organizacije, stanovske organizacije, vzgojno - izobraževalne ustanove...), ki bodo z ozaveščanjem (po metodah marketinga, katerega cilj mora biti javno dobro za vse), seznanjanjem in vodenjem postopkov poudarjale odgovornost povzročiteljev nezakonitega ravnanja z odpadki, ter tudi uvedba mehanizmov, ki bodo preprečevali nezakonito odlaganje odpadkov in vplivali na preoblikovanje miselnih in vedenjskih vzorcev potrošniške družbe.

Ob pozitivnih učinkih čistilne akcije pa Državni svet opozarja na stroške, ki so jih imele občine iz naslova okoljske dajatve zaradi odlaganja odpadkov, in ker so v marsikateri občini stroški presegli razpoložljiva proračunska sredstva, je moralo nekaj občin sprejeti rebalans proračuna.

Državni svet poudarja, da potrebujemo operativni načrt z ukrepi za povečanje deleža predelanih komunalnih odpadkov, pri čemer bi takšna dejavnost prinesla veliko novih delovnih mest. Ob tem Državni svet predlaga, da se po vzoru projekta Center ponovne uporabe iz Rogaške Slatine, ki ga izvajata Konzorcij podjetij Okoljsko raziskovalni zavod Slovenske Konjice in Tehnološki center za aplikativno ekologijo v Celju, vzpostavi podporno okolje in spodbudi oblikovanje podobnih centrov - socialnih podjetij v vseh regijah, ki bi poleg okoljskih in ekonomskih prinašali tudi številne koristi na socialnem področju (zaposlovanje brezposelnih iz ranljivih skupin).

Na podlagi opravljene razprave in predstavitvi novosti svežnja podzakonskih predpisov s področja ravnanja z odpadki opomba na posvetu Državni svet poziva Vlado, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za javno upravo, Ministrstvo za pravosodje, Ministrstvo za šolstvo in šport, da preučijo naslednje predloge za ureditev problematike ravnanja z odpadki in divjih odlagališč:

I. Ozaveščanje in informiranje prebivalcev

Eden ključnih elementov dolgoročnega in trajnega izboljšanja stanja je ozaveščanje prebivalcev in spreminjanje njihovih vedenjskih navad. V družbi vlada apatičnost in prepričanje o nemoči vplivanja posameznika, kriza vrednot pa vpliva tudi na naš odnos do okolja. Kljub vse pogostejšim razpravam in zavedanju, da je okoljsko vzgojo v dobrobit celotne družbe potrebno okrepiti, to ni sistemsko urejeno. V vzgojno -izobraževalnih ustanovah se kaže slaba okoljska informiranost učiteljev, vključitev okoljskih vsebin v aktivnosti ali celo učni program pa je neobvezna in odvisna od naklonjenosti vodstva. Nujno je, da postane zavest in odgovornost do čistega okolja del vzgoje in izobraževanja ter trajne javne podpore, pri čemer je treba dodatne okoljske vsebine vključiti v naravoslovne in družboslovne predmete na vseh stopnjah izobraževalnega sistema, vključno v sistem predšolske vzgoje, kajti že v okviru predšolske vzgoje je treba mladim približati sistem vrednot na področju ohranjanja naravnega okolja in s tem vplivati na spreminjanje družbenih navad in doseganje okolju bolj prijaznega načina življenja.

Za rešitev dela teh problemov predlagamo naslednje:

1. Sistemska uvrstitev okoljskih vsebin v nacionalni šolski kurikulum (obeležiti dan okolja, promovirati izbirne predmete in interesne dejavnosti s področja okolja), učne programe urediti tudi v sodelovanju okoljskih in šolskih institucij;
2. Izpostavljati primere dobre prakse.
3. Povečati nabor vsebin in preveriti kvaliteto izobraževanj namenjenih učiteljem, poskrbeti za okoljsko razgledanost vseh učiteljev, ne samo področnih;
4. Med komunalne storitve uvrstiti tudi ozaveščanje - aktivno in obvezno sodelovanje komunalnih izvajalcev (dvig uglednosti poklicev) in poskrbeti za njihovo financiranje. V novem predlogu Uredbe o ravnanju s komunalnimi odpadki z dne 20.1.2011 so predvidene dodatne aktivnosti izvajalcev komunalnih storitev (npr. zbiralne akcije z vzgojno izobraževalnimi institucijami), ni pa opredeljeno njihovo financiranje. Čeprav je komunalna storitev pridobitna dejavnost in bi morala komunalna podjetja dodatne aktivnosti same financirati, bi lahko bila sredstva občin in države dodatna sredstva za promocijo dobrih praks.
5. Urediti financiranje ozaveščevalnih dejavnosti nevladnih okoljskih organizacij.

II. Skupne ozaveščevalne aktivnosti (kampanje) lokalnih in državnih institucij

Za ozaveščanje se na lokalni in državni ravni namenja zelo malo denarja. S tem se ukvarjajo bolj ozaveščena oz. uspešnejša komunalna podjetja, če imajo za to primernega človeka ali če jih k temu "prisili" občine. Veliko bolj smotno bi bil denar porabljen, če bi se združili napor občin, države in izvajalcev javnih služb ter bi se pripravile nacionalne kampanje, ki bi preko vseh mogočih medijev ozaveščale vse državljane. Še posebej se je pokazalo, da je televizija medij, ki doseže največje število ljudi. Ozaveščevalne vsebine bi bilo treba na televiziji uvrstiti med brezplačne oglase.

III. Izboljšanje nadzora in ukrepanja

Republiški, medobčinski in občinski okoljski inšpektorati opravljajo nadzor nad izvajanjem zakonov, vendar je zaradi velikosti prostora, na katerem so možne kršitve, nezadostne kadrovske zasedbe ter obsežnosti nalog, ki jih izvajajo nadzorni organi, učinkovitost nadzora otežena. Med samim postopkom, od prijave divjega odlagališča oz. ugotovitve kršitve in do ukrepanja obstaja precej dodatnih ovir. Pristojnosti nacionalnih in lokalnih nadzornih organov so deljene glede na vrsto odpadkov, ker pa je večina divjih odlagališč mešane sestave, prihaja do zapletov. Danes temelji sodelovanje republiške in občinske inšpekcije na prostovoljni bazi, čeprav ugotavljajo potrebo po obveznem sodelovanju (npr. obvezna priprava skupnih načrtov, izmenjava informacij,...).

Za rešitev dela teh problemov predlagamo naslednje:

1. Sprememba instituta okoljevarstvenega nadzornika v Zakonu o varstvu okolja: možnost, da javno pooblastilo za opravljanje nalog okoljevarstvenega nadzornika pridobijo tudi fizične osebe, ki niso zaposlene na inšpekciji, zlasti občinski redarji, stroka ter poklicni in nepoklicni člani nevladnih organizacij, ki predhodno pridobijo kvalifikacije;

• možnost teh oseb, da izrečejo določene ukrepe in ne le ugotavljajo dejansko stanje;

• možnost (delne) povrnitve stroškov nadzornikom iz izrečene globe in/ali plačilo v primeru uspešne vzpostavitve prejšnjega stanja.

2. Zagotovitev sredstev za postopke prisilne izvršbe. V primeru prisilne izvršbe po drugi osebi mora inšpekcija zalagati finančna sredstva za izvedbo, sredstva za ta namen pa so precej omejena. Problem poslabšuje dejstvo, da terjatve do fizičnih oseb velikokrat niso odplačane (npr. zaradi slabega gnotnega stanja).

3. Pogostejša uporaba skrajšanega ugotovitvenega postopka, ki ga za nujne ukrepe v javnem interesu dopušča 144. člen Zakona o splošnem upravnem postopku (npr. izvedba nujnih ukrepov za sanacijo odlagališč z odpadki na vodovarstvenih območjih).

4. Sprememba tretjega odstavka 52. člena Zakona o prekrških tako, da ne bi bilo več zakonske omejitve, da se storilcu v hitrem postopku izreče najnižja predpisana globa v primeru, da je globa predpisana v razponu, s čimer bi bila prekrškovnemu organu dana možnost, da predpiše višjo globo.

5. Prekategoriziranje nelegalnega odlaganja odpadkov iz prekrška v kaznivo dejanje, pri čemer bi kazalo razmisliti o vzpostavitvi kaznovalne politike tudi v smeri opravljanja del v javno korist.

6. Vključevanje prijaviteljev, ki ne želijo ostati anonimni, v upravni postopek (institut zaslišanja priče).

7. V primeru, da se osebo, ki odlaga odpadke izven za to organiziranega oziroma določenega prostora (t.i. na črno), ujame pri kaznivem dejanju, sledi odvzem vozila (po vzoru Avstrije, ZDA).

8. Globe na področju ravnanja z odpadki sicer niso majhne, vendar pa so v pritožbenem postopku globe, ki jih izreče inšpektorat, pogosto omiljene oziroma zmanjšane ali celo odpravljene, ali pa zadeve sploh niso obravnavane na sodišču oz. tožilstvu. Zato je nujno bolj aktivno vključevanje sodišč in tožilstva v te postopke.

9. Zakonsko določiti obvezno sodelovanje republiškega inšpektorata (Inšpektorata Republike Slovenije za okolje in prostor) z občinskimi in medobčinskimi inšpekcijami, pristojnimi za ravnanje z odpadki.

IV. Jasnejša razmejitev odgovornosti za odrejanje sanacije (pristojnosti za nadzor)

157. a člen Zakona o varstvu okolja v primeru, da povzročitelj ni znan, odgovornost za sanacijo divjih odlagališč nalaga lastniku zemljišča. V primeru, da gre za komunalne odpadke, odstranitev odredi občinska inšpekcija, pri ostalih pa državna inšpekcija. Večina divjih odlagališč ima mešano sestavo, kjer komunalnih odpadkov ni enostavno ločiti od drugih, zato se pogosto dogaja prelaganje odgovornosti med državo in občino za odreditev odstranitve nezakonito odloženih odpadkov. To je toliko bolj pomembno, ker so opuščena zemljišča v javni lasti pravi magnet za posameznike, ki nezakonito odlagajo odpadke.

Predlagamo določitev jasnih kriterijev za razmejitev odgovornosti:

1. Zaradi nedoločenosti veljavne zakonodaje predlagamo naslednje: če je na odlagališču več kot 10 m³ gradbenih odpadkov, je za odredbo odgovorna država;

- če je na odlagališču več kot 2 m³ (avto prikolica) nevarnih odpadkov, je za odredbo odgovorna država;
- če je na odlagališču, poleg zgoraj navedenih, še več kot 5 m³ skupno komunalnih, kosovnih, organskih odpadkov in/ali gum, je odgovornost deljena med občino in državo (dve odredbi);
- če je na odlagališču, poleg zgoraj navedenih količin gradbenih ali nevarnih odpadkov, manj kot 5 m³ skupno kosovnih, komunalnih, organskih odpadkov in/ali gum, je tudi za te odgovorna država;
- za odstranitev motornih vozil je odgovorna država;
- za ostala odlagališča so odgovorne občine;
- odlagališča, ki vsebujejo sode z neznanimi/nevarnimi snovmi, so v registru divjih odlagališč označena s posebno oznako - ogled in ukrepanje naj bosta izvedena nemudoma.

Če je za posamezno odlagališče jasno določena odgovornost za sanacijo, bomo lahko to upoštevali pri označbah v registru divjih odlagališč.

2. Obstaja tudi druga alternativna možnost. Občine in medobčinske službe bolje poznajo stanje na terenu in so praviloma bolj zainteresirane za ureditev stanja v svojem okolju. Tako bi bilo bolj smiselno, da bi vse odredbe sanacij izdajale občinske inšpekcije, s čimer bi se ta del državnih pristojnosti prenesel na njih. Vse sanacije bi izvajale občine, državni organi pa bi iz posebnega sklada, ki se napaja iz državnega proračuna ali iz drugih prihodkov (npr. izrečene kazni) in z razpisi financirale čiščenje nevarnih in gradbenih odpadkov.

V. Plačevanje cene za odvoz odpadkov glede na volumen oz. težo

Zaračunavanje odvoza odpadkov po volumnu in po teži se je izkazalo za najučinkovitejši način za preprečevanje nastajanja odpadkov tudi v gospodinjstvih, saj s tem spodbujamo občane k zmanjšanju količine odpadkov in bolj doslednemu ločevanju odpadkov. Vzor lahko najdemo v večini držav Zahodne Evrope.

VI. Sankcioniranje ljudi zaradi smetenja

V skladu z Zakonom o občinskem redarstvu je občinsko redarstvo pristojno tudi za varovanje ceste in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselja. Družbeno nesprejemljivo in nepravilno ravnanje z odpadki - smetenje bi moralo biti kaznovano čim pogosteje in na kraju opaženega dogodka, kot je to v mnogih državah Evrope in drugod po svetu. Zato bi moralo občinsko redarstvo, pa tudi policija, imeti možnost sankcioniranja vseh, ki smetijo (npr. odvržejo odpadek na pločnik). Od smetenja do nezakonitega odlaganja odpadkov je le korak.

VII. Poenotenje načinov ločevanja odpadkov za celo državo

Uvedba ločenega zbiranja odpadkov poteka na lokalni ravni, zato količina in označevanje zbiralnikov za ločeno zbiranje nista usklajeni na nivoju države. Zaradi migracij prebivalstva to ovira ločevanje pri viru, prav tako pa onemogoča (barvno) označbo izdelkov oz. njihovih embalaž kot vodila pri pravilnem ločevanju. Tako npr. pločevinka v eni občini sodi v en zabojnik, v drugi pa v drugega.

Predlagamo, da se naredi pregled vseh obstoječih sistemov označevanja (preko Poročanja izvajalcev javnih služb), nato pa se iz njih določi smiselne kategorije, njim pa ustvari ustrezne grafične simbole. K njihovi uporabi bi potem lahko zavezali ali spodbujali proizvajalce. Zavedamo se težav pri uvajanju ločenega zbiranja, zato motnja teh prizadevanj z uvedbo državno določenih kategorij ločevanja in barv za zbiralnike ni smiselna. Tako predlagamo uvedbo usklajenih simbolov, ki bi določali v kateri zbiralnik izdelki in/ali njihove embalaže sodijo po uporabi. Potrošniki pa bi z vsakim nakupom dobili jasen znak, v kateri zbiralnik izdelek sodi. S tem bi se izognili drastičnim spremembam na ravni komunal:

- potrebne so le nalepke za zbiralnike,

- število frakcij, ki se ločeno zbirajo ni pomembno, saj ima lahko isti zbiralnik več simbolov,
- ozaveščanje bi bilo treba le nadgraditi, osnovni način ločevanja pa bi ostal enak.

Postopek bi potekal v treh glavnih fazah. V prvi bi določili kategorije odpadkov (grobo poenostavljen klasifikacijski seznam) in njim ustrezne simbole. Sledila bi daljša faza uvajanja, ki bi lahko potekala postopoma, kot eden od ukrepov za doseganje vedno višjih ciljev stopnje priprave za ponovno uporabo in recikliranja. Ob zadostni pokritosti prebivalstva z označenimi zabojniki oz. vrečkami, pa bi si začeli prizadevati za spremembo predpisov s področja označevanja izdelkov in njihove embalaže. Tako bi bil sklenjen cel krog, ukrep pa zaključen.

OP Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o odlaganju odpadkov na odlagališčih, Uredbe o ravnanju s komunalnimi odpadki in Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja)

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Sklep glede imunitete

Državni svet Republike Slovenije se je na 35. seji, dne 16. 3. 2011, seznanil z zahtevo Okrožnega sodišča v Kopru v kazenski zadevi zoper državnega svetnika Borisa Popoviča in na podlagi 60. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) in 91. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejel sklep, da se državnemu svetniku Borisu Popoviču v zvezi z zahtevo Okrožnega sodišča v Kopru (Opr.št. IK 35836/2010 (K 153/2008)) ne prizna imunitete in se postopek lahko nadaljuje.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Poročilo k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na 38. redni seji, dne 1.3. 2011 obravnavala predlog navedenega zakona ter ga v okviru prve obravnave podprla, saj meni, da je primerna podlaga za nadaljnjo obravnavo.

Komisija je ocenila, da je novela zakona namenjena trajnemu varovanju kmetijskih zemljišč, ki so za slovensko kmetijstvo posebnega pomena. Vlada bo določila območja za kmetijstvo in pridelavo hrane, ki so strateškega pomena za Slovenijo, zaradi pridelovalnega potenciala kmetijskih zemljišč, njihovega obsega, zaokroženosti, zagotavljanja pridelave hrane ali ohranjanja in razvoja podeželja ter ohranjanja krajine. Na novo bodo določena in razvrščena območja kmetijskih zemljišč po namenski rabi in sicer na območja trajno varovanih in območja ostalih kmetijskih zemljišč. Ta se bodo v skladu s postopki iz zakona, ki ureja prostorsko načrtovanje, določila v prostorskih aktih lokalnih skupnosti.

Cvetko Zupančič, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu zakona o zaposlovanju in delu tujcev (ZZDT-1) - druga obravnava

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 49. seji, 3. marca 2011, obravnavala Predlog zakona o zaposlovanju in delu tujcev, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona podpira.

Komisija podpira ključne rešitve predloga zakona, ki, poleg delnega prenosa dveh direktiv Evropskega parlamenta in Sveta, vplivajo na zmanjšanje administrativnih ovir za delodajalce in tujce, zagotavljajo višji nivo pravne zaščite tujcev, ki so zaposleni ali delajo pri slovenskih delodajalcih, uvajajo strožje pogoje za izdajo dovoljenja za delo zastopnikov gospodarskih družb, omogočajo ustrezno zaščito slovenskega trga dela ter preprečujejo zlorabe pri izdaji delovnih dovoljenj.

Komisija še posebej podpira določbe v zvezi z reševanjem problematike neprijavljanja tujcev v socialno zavarovanje ter neplačevanja prispevkov za socialno varnost s strani delodajalcev. Ključnega pomena so tudi določbe zakona, ki predstavljajo zakonsko podlago za zagotavljanje nujno potrebnih minimalnih bivanjskih in higienskih standardov za delavce na začasnem delu v Republiki Sloveniji.

Komisija ugotavlja, da v Sloveniji na področju nege starejših ter osebne asistencije invalidov drastično primanjkuje delovne sile, zato bi bila liberalizacija začasnega zaposlovanja tujcev na tem področju, primerljivo z nekaterimi evropskimi državami, smiselna.

V skladu s to ugotovitvijo, komisija predlaga naslednji amandma k 5. členu predloga zakona:

V enajsti točki se podpičje nadomesti z vejico in se doda besedilo "ter tujce, ki so začasno zaposleni ali opravljajo delo v invalidskih, humanitarnih in karitativnih organizacijah;".

Obrazložitev:

Enajsta točka 5. člena predloga zakona navaja tujce, ki opravljajo prostovoljno delo na podlagi zakona, ki ureja prostovoljstvo, kot eno od kategorij tujcev, ki ne potrebujejo delovnega dovoljenja za zaposlitev ali delo v Republiki Sloveniji. Glede na to, da je področje invalidskega varstva ter humanitarnih in karitativnih organizacij kar se tiče nege starejših ter osebne asistencije invalidom deficitarno v smislu ponudbe delovne sile, bi bilo smiselno začasno zaposlovanje in delo tujcev v okviru teh dejavnosti prav tako izrecno navesti kot izjemo. S tem bi invalidske, humanitarne in karitativne organizacije, ki imajo precej šibko finančno in kadrovsko zaledje, hkrati vsaj delno razbremenili dodatnega administrativnega dela.

Boris Šuštaršič, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu zakona o spremembi Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (ZMEPIZ-B) - skrajšani postopek

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 49. seji, 3. marca 2011, obravnavala Predlog zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona podpira.

Komisija podpira napore Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve za poenostavitev sistema zbiranja podatkov, potrebnih za izvajanje pokojninskega in invalidskega zavarovanja, kar naj bi razbremenilo zavezanca za vlaganje prijav, zagotovilo večjo zanesljivost podatkov in posredno povečalo pravno in socialno varnost zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Boris Šuštaršič, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije za Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance in Interesne skupine delodajalcev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu (ZBan-1G) - skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance in Interesna skupina delodajalcev sta na podlagi 16. in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejeli naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu (ZBan-1G) - skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance in Interesna skupina delodajalcev sta na skupni seji 8. 3. 2011 obravnavali Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu - skrajšani postopek, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo Vlada Republike Slovenije.

Komisija in interesna skupina sta predlog zakona podprli.

Komisija in interesna skupina podpirata namero predlagatelja predloga zakona, da uredi prakso nagrajevanja v kreditnih institucijah in investicijskih podjetjih ter zagotovi pravičen sistem

podeljevanja prejemkov in nagrad, hkrati pa ugotavljata, da s tem parcialnim ukrepom ne bo moč razrešiti ključnega problema rizičnega poslovanja kreditnih institucij. Raznovrstna sestava bančnih skupin namreč omogoča prevzemanje pretiranih tveganj in njihovo selitev iz ene v drugo skupino ter možnost kratkoročnega prikrivanja morebitnega slabega poslovanja in izgub finančnih institucij.

Komisija in interesna skupina se sicer zavzemata za poenotenje in natančnost pravil nagrajevanja v bančnem sistemu, vendar pa opozarjata, da se je nagrajevanje izkazalo le kot ena od šibkih točk finančnega sistema, ki so se v vseh razsežnostih razkrile v času finančne krize. Zato je reševanje vsakega posameznega deviantnega dejanja s posebnim predpisom po mnenju komisije in interesne skupine neustrezno.

Borut Meh I. r.

Mag. Stojan Binder, I. r.
predsednik

Poročilo Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport ter Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Osnutku zakona o opravljanju dejavnosti splošnega pomena na področju negospodarskega sektorja

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport ter Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj so se seznatile z osnutkom Zakona o opravljanju dejavnosti splošnega pomena na področju negospodarskega sektorja, ki ga je za javno razpravo, ki se izteče 15. 3. 2011, pripravilo Ministrstvo za javno upravo.

Komisije so se seznatile s pisnimi stališči Zveze svobodnih sindikatov Slovenije z dne 8. 3. 2011 ter Konfederacije sindikatov javnega sektorja Slovenije z dne 7. 3. 2011, Sindikata državnih organov Slovenije z dne 8. 3. 2011, Sindikata upokoјencev Slovenije z dne 7. 3. 2011 in Sindikata kulture in narave Slovenije z dne 17. 2. 2011.

Uvodno predstavitev Osnutka zakona in dodatna pojasnila je podala ministrica za javno upravo Irma Pavlinič Krebs.

Na podlagi opravljene razprave komisije ugotavljajo:

- da so sindikati h ključnim rešitvam osnutka zakona podali številne pripombe, sicer pa pritrujejo, da obstoječa ureditev ni ustrezna in da je potrebno poiskati rešitve za obstoječe probleme, vendar v pravi smeri in na pravi način. Sindikati izražajo dvom v to, da bodo predlagane reforme upravljanja, financiranja in nadzora nad opravljanjem dejavnosti negospodarskega sektorja šle v pravo smer. Menijo, da bodo v trenutno predlagani obliki reforme omogočile in spodbudile privatizacijo, komercializacijo in krepitev uveljavljanja tržnih zakonitosti na področjih, ki bi nujno morala ostati v javnem interesu in ki so sama po sebi zelo občutljiva, saj se dotikajo vseh državljanov (zdravstvo, socialno in invalidsko varstvo, šport, kultura, socialno zavarovanje). Po drugi strani pa sindikati izrecno podpirajo napore ministrstva za vzpostavitev jasne ločnice med opravljanjem temeljne in dopolnilne dejavnosti javnih zavodov in posledično rešitev vprašanja virov financiranja temeljnih dejavnosti. Iz vsakodnevne prakse je namreč razvidno, da gre za področje, ki je pomanjkljivo urejeno in dopušča izrabe sistema.
- da Osnutek zakona zaradi neusklajenosti na ravni Ekonomsko - socialnega sveta še ni primeren za sprejem na Vladi in predložitev v zakonodajni postopek. Zato sindikati pozivajo, da se pred vložitvijo predloga zakona v vladno in zakonodajno proceduro izvedejo konstruktivna usklajevanja med socialnimi partnerji v okviru Ekonomsko-socialnega sveta, četudi bi to pomenilo rahel zamik v predvidenem časovnem poteku obravnave predloga zakona na Vladi Republike Slovenije in kasneje v zakonodajnem postopku. Iz dosedanje

prakse oblikovanja zakonodajnih predlogov je namreč jasno razvidno, da so predlogi zakonov, ki so bili predhodno usklajeni z vsemi socialnimi partnerji, v zakonodajni proceduri in po sprejetju doživeli manj nasprotovanja, prav tako pa so omogočili bolj konstruktivne razprave v okviru zakonodajne procedure.

Glede na predlagane spremembe ureditve javnih zavodov (nov status javnih zavodov, na novo opredeljena lastnina javnih zavodov oziroma prenos premoženja v njihovo last, nov način oblikovanja cen javnih storitev in nove naloge svetov zavodov, kjer se srečujejo izvajalci, uporabniki in upravljavci), gre po mnenju sindikatov za strukturno reformo sistema javnih služb. Zato bi bilo treba upoštevati 9. točko Dogovora o ukrepih na področju plač v javnem sektorju za obdobje december 2009 - november 2011, v kateri se je Vlada zavezala, da bo vse predlagane strukturne reforme v javnem sektorju usklajevala s socialnimi partnerji.

- da so pogledi na ustreznost predlaganega povečevanja avtonomije javnih zavodov na podlagi prenosa premoženja v njihovo last zelo različni. Predpostavka, da bi javni zavodi na podlagi večje avtonomije dosegali boljše rezultate dela, je sicer teoretično lahko sprejemljiva, vendar se pri tem zastavlja vprašanje različnega razumevanja avtonomije. Osnutek zakona namreč predvideva, da bi se javnim zavodom avtonomija povečala zgolj na podlagi prenosa premoženja v njihovo last. Glede na to, da se poslanstvo javnih zavodov bistveno razlikuje od poslanstva gospodarskih družb, bi tako prenešana lastnina za javni zavod predstavljala bolj breme kot rešitev. Vprašanja, ki niso povezana z osnovno dejavnostjo posameznega zavoda in so v osnovi podjetniške ali ekonomske narave (vodenje investicij) in ki bi jih po novem morali reševati zavodi, bi namreč zelo verjetno zasenčila prepotreben razvoj strokovnosti in kvalitete izvajanja storitev v javnem interesu (vodenje javnega zavoda, ki zagotavlja javne dobrine). Zaradi navedenega je sedanja ureditev, ko je premoženje v lasti ustanovitelja javnega zavoda, dobra in je ni potrebno drastično spreminjati, bi pa bilo treba zagotoviti vključenost amortizacije v ceno javne dobrine, ne glede na statusno obliko organizacije, v kateri se opravlja javna storitev. Ob kritiki predlaganega prenosa premoženja v last javnim zavodom s pravno subjektiviteto pa je bila dana tudi podpora takemu predlogu (npr. področje šolstva), in sicer tako z vidika vodenja investicij kot vzdrževanja nepremičnin, čeprav bi bilo v primeru prenosa premoženja nujno določiti jasne kriterije financiranja.
- da je naslov osnutka zakona nefunkcionalen in ne ponuja takojšnje logične povezave z vsebino, ki jo zakon ureja. Komisije zato predlagajo, da se naslov zakona ustrezno skrajša in spremeni. V naslov bi bilo priporočljivo vključiti pojem zavoda kot prevladujoče oblike subjekta, ki opravlja dejavnosti splošnega pomena na področju negospodarskih dejavnosti, s čimer bi se jasno odrazila prevladujoča vsebina zakonske ureditve.
- da bo zakon v predlagani obliki omogočil izvajanje privatizacije v javnih zavodih, saj se predlaga, da se finančno stvarno premoženje prenese v last zavodov, pri čemer je v mnogih zavodih to premoženje nastalo s samoprispevki. Statusne spremembe javnih zavodov kot jih predvidevata 94. in 128. člen Osnutka zakona (možnost preoblikovanja sedanjih javnih zavodov v gospodarske družbe, če so v zadnjih treh letih pred uveljavitvijo tega zakona v povprečju dosegle več kot polovico prihodkov z naslova prodaje blaga in storitev na trgu) so nesprejemljive, saj vodijo v razprodajo javnega premoženja in s tem ogrožajo zagotavljanje ciljev opravljanja dejavnosti splošnega pomena, ki so navedeni v 3. členu Osnutka zakona in govorijo o trajnem in nemotenem zagotavljanju dobrin, ki jih v javnem interesu zagotavlja država ali samoupravna lokalna skupnost. Z uvajanjem tržnih konceptov v delovanje zavodov se na nek način rušijo temeljni razlogi za ustanavljanje in obstoj zavodov kot specifičnih oblik izvajanja javne službe.
- da vsebina zakona tako daje možnosti in poti za izstop številnih dejavnosti in poklicnih skupin iz javnega sektorja in s tem tudi iz plačnega sistema.

- da zakon določa, da se dejavnosti splošnega pomena opravljajo na nepridobiten način, hkrati pa ne izključuje možnosti ustvarjanja zmernega dobička. Koncept zakona nima jasne zaveze, da so javni zavodi zgolj nepridobitni, ker daje možnost ustvarjati in razdeljevati dobiček. Ker 86. člen Osnutka zakona določa, da zavod sme presežek prihodkov nad odhodki uporabiti za opravljanje in razvoj svojih dejavnosti, to pomeni, da bi zavod lahko uporabil presežek za druge namene, npr. za opravljanje in razvoj tržne dejavnosti, in ne samo za razvoj in opravljanje temeljne dejavnosti.
- da se zastavlja vprašanje o cilju zakona: Ali bo zakon dejavnosti splošnega pomena naredil bolj dostopne državljanom, zagotovil bolj enakopraven dostop do javnih dobrin in izboljšal njihovo kakovost, ter preprečil zasebnikom, da bi z uporabo javnih sredstev neupravičeno izboljšujejo materialni položaj, ali pa je cilj zakona, da zniža delež javnega financiranja za javne storitve, da se na podlagi priporočil OECD za učinkovito opravljanje negospodarskih služb, kjer je mogoče, uporablja pravno-organizacijske oblike zasebnega sektorja, s poudarkom na možnosti podeljevanja koncesij za opravljanje negospodarskih javnih služb osebam zasebnega prava, o čemer govori Slovenska izhodna strategija?
- da eno najšibkejših določb zakona predstavlja zahteva po uveljavitvi standardov in normativov v obdobju treh let po uveljavitvi zakona. Dejstvo je, da se na področju zdravstva pripravljajo standardi in normativi že petnajst let, na področju kulture deset let, a še danes niso določeni. Zakon ne predvideva nobenih sankcij, če v treh letih po uveljavitvi tega zakona s področno zakonodajo standardi in normativi še vedno ne bodo določeni. Dejstvo je, da v primeru, da se v predvidenem obdobju standardi in normativi ne bodo oblikovali, zakon ne bo dosegel pričakovanih učinkov.

Komisije predlagajo pristojnemu ministrstvu, da izpostavljene dileme državnih svetnikov in sindikatov ponovno preuči ter jih upošteva pri pripravi zakona, ki ga naj pred obravnavo na Vladi v največji možni meri uskladi s socialnimi partnerji.

Boris Šuštaršič, l. r.

predsednik Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide

Dr. Zoltan Jan, l. r.

predsednik Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport

Jernej Verbič, l. r.

podpredsednik Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnih zavarovanjih (ZFZ-B) - skrajšani postopek, EPA 1625-V

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnih zavarovanjih (ZFZ-B) - skrajšani postopek, EPA 1625-V

Komisija za državno ureditev je na 87. seji 8. 3. 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnih zavarovanjih, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo Vlada.

Komisija podpira predlog zakona.

Predstavnik Ministrstva za pravosodje sta poudarila, da je razlog za sprejem zakona v implementaciji Direktive 2009/44/ES. V zadnjih letih so bančna posojila postala pomembna nova sredstva zavarovanja na finančnih trgih. V Sloveniji že obstaja možnost zavarovanja terjatve z bančnim posojilom, vendar so omejena z izpolnitvijo določenih pogojev, ki se nanašajo na subjekte, terjatev in način zavarovanja. Predlog zakona tako odpravlja formalne pogoje, ki ovirajo večjo uporabo bančnega posojila ter ureja način realizacije bančnega posojila kot sredstva finančnega zavarovanja.

Člani komisije na predlog zakona niso imeli pripomb.

Bogomir Vnučec, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Skupna kmetijska politika proti letu 2020: odziv na prihodnje izzive, povezane s hrano, naravnimi viri in ozemljem

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na seji dne 10. 3. 2011 obravnavala Predlog stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Skupna kmetijska politika proti letu 2020: odziv na prihodnje izzive, povezane s hrano, naravnimi viri in ozemljem, ki ga je Državnemu zboru na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije posredovala Vlada Republike Slovenije.

Dopolnilno obrazložitev predlagatelja je podala mag. Tanja Strniša, državna sekretarka Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. V svoji predstavitvi se je osredotočila na finančne vidike možnih sprememb skupne kmetijske politike. Posebej je izpostavila področje neposrednih plačil in razvoj podeželja.

V razpravi so člani komisije, še posebej tisti, ki tudi aktivno delujejo na področju kmetijstva, izrazili podporo obravnavanemu dokumentu ter zaupanje pristojnemu ministru, da bo v nadaljnjih fazah obravnave na ravni EU odločno zastopal in ščitil interese slovenskega kmetijstva. Člani komisije so menili, da obravnavani predlog stališča na primeren način izpostavlja ključne elemente v zvezi s prihodnostjo skupne kmetijske politike.

Po končani razpravi je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve soglasno sprejela mnenje, da podpira Predlog stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Skupna kmetijska politika proti letu 2020: odziv na prihodnje izzive, povezane s hrano, naravnimi viri in ozemljem.

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (ZPOMK-1B)- druga obravnava

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (ZPOMK-1B)- druga obravnava

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na 43. seji 8. 3. 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (ZPOMK-1B)- druga obravnava, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo Vlada Republike Slovenije.

Komisija je predlog zakona podprla.

Predlog zakona izloča Urad za varstvo konkurence, ki je pristojen za presojo dejanj omejevanja konkurence, iz sestave Ministrstva za gospodarstvo. Urad je organ nadzora in ugotavlja kršitve ter izreka ukrepe in sankcije kršiteljem. Veljavni zakon sicer zagotavlja uradu neodvisnost in samostojnost pri delu in odločanju, vendar pa ne določa v vseh primerih dovolj natančno razmerij med ministrstvom in uradom. Da bi se zagotovilo učinkovitejše delovanje urada in s tem varstva konkurence, in ob upoštevanju priporočil in zahtev Evropske unije, je po mnenju predlagatelja zakonskega predloga nujna organizacijska sprememba, s katero se urad izloči iz sestave ministrstva in preoblikuje v neodvisno agencijo z lastnim proračunom. S tem se pričakuje tudi omejevanje in odpravo možnega vpliva države oziroma neposrednega političnega nadzora na odločanje agencije.

Neodvisnost od vlade oz. ministrstva se s predlaganimi določbami skuša zagotoviti tudi s tem, da sprejemanje proračuna agencije preide iz pristojnosti ministrstva na Državni zbor Republike Slovenije, večjo neodvisnost od izvršilne oblasti pa omogoča tudi predlog, da člane komisije za varstvo konkurence imenuje in razrešuje Državni zbor. Res je sicer, da direktorja agencije kot doslej imenuje vlada, vendar bo njegovo sodelovanje pri odločanju v predpisanih zadevah omejeno, prav tako pa tudi vpliv na izbiro članov senata za odločanje.

Komisija ne dvomi v dobre namene predlagatelja zakona, da zagotovi najboljše pogoje za učinkovito varstvo konkurence. Za večjo neodvisnost in samostojnost odločanja agencije pa bi po mnenju članov komisije bilo potrebno izločiti prevelik vpliv izvršne oblasti pri imenovanjih organov agencije.

Mag. Stojan Binder, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih (ZS-J) - skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih (ZS-J) - skrajšani postopek

Komisija za državno ureditev je na 88. seji 15. 3. 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih, ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija je predlog zakona soglasno podprla.

V uvodni obrazložitvi je predstavnik Ministrstva za pravosodje pojasnil, da predlog zakona predstavlja nadgradnjo koncepta organiziranja oddelka za sojenje v zahtevnejših zadevah organiziranega in gospodarskega kriminala, terorizma, korupcijskih in drugih podobnih kaznivih dejanj. Organizirali se bodo štirje specializirani oddelki pri okrožnih sodiščih na sedežih višjih sodišč. Sodniki bodo sodili na podlagi izključne stvarne in krajevne pristojnosti specializiranih oddelkov za vsa kazniva dejanja, za katera bo obtožni akt vložilo pristojno državno tožilstvo pristojno in specializirano za pregon najzahtevnejših kaznivih dejanj, katerih pregon terja posebno

organiziranost in usposobljenost državnih tožilcev ter najvišjo raven učinkovitosti. Predlog zakona se dotika tudi sodnih izvedencev. Določa starostno mejo za prenehanje statusa sodnega izvedenca in ureja mehanizem zniževanja nagrad, v primeru zamude pri pripravi izvidov in mnenj. Predlog zavezuje nalaga upravljavcem uradnih evidenc, registrov, javnih knjig in drugih varovanih podatkov, ki jih sodišče potrebuje, da posredujejo sodišču podatke, ki jih potrebuje, brezplačno in v najkrajšem možnem roku. Predlog širi pristojnosti predsednika sodišča pri pregledu poslovanja sodišča, tako postaja resničen organizator dela na sodišču. Predlog ureja tudi možnost prenosa pristojnosti za sojenje v določenih primerih, kar bo dolgoročno pripeljalo do tega, da bi se postopki odvijali hitreje. Specializirani oddelki bi predstavljali možnost organizacije sodišč na način, da bi se sodnik stalno ukvarjal z istim tipom zadev, kar bi pripeljalo do kvalitetnejših odločitev.

Komisija je pozdravila prizadevanja za izboljšanje zakonodaje, ki naj bi privedla do hitrejših in učinkovitejših postopkov. Hkrati pa je izrazila tudi skrb in dvom glede stalnega ustanavljanja novih oddelkov in spreminjanja zakonodaje. Žal so se dosednji poskusi izkazali za neučinkovite pri zatiranju hujših oblik kaznivih dejanj. Predlog zakona prinaša nove stroške, a ni nujno, da bo v praksi prinesel tudi željen učinek. Vendar je potrebno stremeti k učinkovitosti, zato so spremembe nujne. Ni rečeno, da je slaba učinkovitost posledica slabe zakonodaje, ta je primerljiva z zakonodajo v drugih državah, zdi se da je razlog predvsem v slabi komunikaciji med organi pregona. Potrebno bi bilo sinhronizirati delo policije, tožilstva in sodstva, šele tako bi lahko dosegli želeni cilj. Parcialni popravki niso prava rešitev, potrebne so korenite spremembe v sodstvu. Nedopustno je, da se sodni postopki trajajo leta, da se obravnave prestavljajo, potreben je nov, učinkovit pristop, ki bo izboljšal dinamiko in kvaliteto dela.

Bogomir Vnučec, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodniški službi (ZSS-J) - skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodniški službi (ZSS-J) - skrajšani postopek

Komisija za državno ureditev je na 88. seji 15. 3. 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodniški službi, ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija je predlog zakona soglasno podprla.

V uvodni obrazložitvi je predstavnik Ministrstva za pravosodje pojasnil, da predlog zakona predstavlja nadgradnjo koncepta organiziranja oddelka za sojenje v zahtevnejših zadevah organiziranega in gospodarskega kriminala, terorizma, korupcijskih in drugih podobnih kaznivih dejanj, ki je v skladu s predlogom novele Zakona o sodiščih. Ureja dodelitev sodnikov v specializirane oddelke sodišč, ki opravljajo preiskavo in sodijo v zahtevnejših zadevah, opredeljuje kriterije za sodnikovo dodelitev in njegov položaj v zvezi z delom. Natančno določa razloge in stanja, v katerih je predvideno skrajšanje dobe trajanja dodelitve oziroma predčasnega prenehanja. Predlog dopolnjuje kriterij za oceno sodniške službe, s čemer se spodbuja sodelovanje sodnikov pri pripravi predpisov in izboljšanju normativnih ureditev.

Komisija na Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodniški službi ni imela pripomb.

Bogomir Vnučec, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP-G)- nujni postopek, EPA 1683 - V

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP-G)- nujni postopek, EPA 1683 - V

Komisija za državno ureditev je na 18. izredni seji 17. 3. 2011 obravnavala Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo Vlada Republike Slovenije.

Komisija podpira predlog zakona.

Predstavnik predlagatelja je poudaril, da predlagana ureditev določa, mora dolжник v primeru, če predlaga začetek postopka prisilne poravnave upnikom ponuditi najmanj 50% poplačilo njihovih terjatev oziroma odložitve plačil za največ štiri leta. Predlog zakona določa najnižji dopustni odstotek znižanja terjatev upnikov in najdaljši dopustni rok odložitve teh terjatev. S tem se še dodatno zavarujejo pravice upnikov, na čigar terjatve bo vplivala sprejeta in potrjena prisilna poravnava. Določena so tudi upravičenja upniškega odbora v stečajnem postopku. Predlog zakona je nastal tudi v sodelovanju z Obrtno podjetniško zbornico.

Predlog zakona je pripravljen na podlagi sodelovanja z Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije.

Z odgovori na zastavljena vprašanja je predstavnik predlagatelja še dodatno obrazložil predlog zakona.

Komisija soglaša s temeljnimi načeli predloga glede zagotavljanja najboljših pogojev za plačilo upnikov po katerih je treba postopek insolventnosti voditi tako, da se zagotovijo najugodnejši pogoji glede višine plačila in rokov za plačilo terjatev upnikom.

Komisija ugotavlja, da je vloženih v zakonodajni postopek več predlogov zakonov, ki urejajo isto družbeno razmerje:

- Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP-E), prva obravnava, EPA 1530-V
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP-G), nujni postopek, EPA 1683-V
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP-F), prva obravnava, EPA 1602-V, kar kaže na pereč problem, različne poglede in morebitne možne rešitve in omejitve problema finančnega poslovanja, postopkov insolventnosti in prisilnem prenehanju.

Člani komisije so v razpravi opozorili na tokratno hitro in konstruktivno reakcijo države z urejanjem problematike. Hkrati je potrebno opozoriti, da so predstavniki obrtnikov vrsto let opozarjali na kritične točke. V prihodnje bi kazalo pravočasno prisluhniti problematiki na posameznih področjih. Komisija pričakuje, da se bodo v nadaljnjem postopku in konstruktivnem pristopu v največji možni meri uskladila stališča in sooblikovale celovite rešitve. Komisija predlaga, da se predlogi zakonov, ki urejajo isto družbeno razmerje obravnavajo v skladu s tretjim odstavkom 117. člena Poslovnika Državnega zbora.

Bogomir Vnučec, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ-I) - nujni postopek, EPA 1682-V

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje I Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ-I) - nujni postopek, EPA 1682-V

Komisija za državno ureditev je na 18. izredni seji 17. 3. 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo Vlada Republike Slovenije.

Komisija podpira predlog zakona.

Predstavnik predlagatelja je poudaril predlagane rešitve:

- spremembe ureditve predhodnih odredb zaradi omejitve pavšalnih ugovorov proti sklepu o izvršbi na podlagi verodostojne listine, ki so vloženi le zaradi zavlačevanja postopka,
- odprava pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri izvajanju postopka na podlagi priložene menice,
- izvzetje sredstev, ki jih upravičencem izplačuje Javni jamstveni in preživninski sklad ter dodatka za veliko družino iz izvršbe,
- določitev izrecne zakonske podlage za vpis prepovedi razpolaganja v register neposrednih zastavnih pravic in zarubljenih premičnin,
- uvedba skrbniških računov izvršiteljev,
- spremembe ureditve prevzema zadev razrešenega izvršitelja. Predlog omejuje možnosti zlorab pavšalnih ugovorov proti sklepu o izvršbi.

Predlog zakona je pripravljen na podlagi sodelovanja z Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije.

Z odgovori na zastavljena vprašanja je predstavnik predlagatelja še dodatno obrazložil predlog zakona.

Komisija ugotavlja, da predlog odpravlja dosedanje pomanjkljivosti, ki se nanašajo na ureditev novega postopka na podlagi priložene menice, izvzetje sredstev iz izvršbe, register neposrednih zastavnih pravic in zarubljenih premičnin, poslovanje izvršiteljev z denarnimi sredstvi ter prevzem zadev razrešenega izvršitelja.

Komisija je v razpravi opozorila, da so predlagani ukrepi nujni, saj je slika poslovanja podjetij zaradi slabega gospodarjenja ali zaradi neplačil dolžnikov delno zamegljena, rigidna in prispeva tudi k kreditnemu krču.

Predlagane rešitve spreminjajo in izboljšujejo poslovno moralo na trgu.

Bogomir Vnučec, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o uporabi podatkov iz evidence podatkov o potnikih za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na seji dne 23. 3. 2011 obravnavala Predlog stališča do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o uporabi podatkov iz evidence podatkov o potnikih za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj, ki ga je Državnemu zboru na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije posredovala Vlada Republike Slovenije.

Komisija meni, da navedba v obrazložitvenem memorandumu, da si štiri petine Evropejcev na ravni EU želi več ukrepanja proti organiziranemu kriminalu in terorizmu, zasluži politično podporo. Varnost državljanov mora biti ključni dejavnik pri zagotavljanju stopnje kakovosti življenja ter eden od glavnih ciljev, ki utemeljuje sprejetje ukrepov v boju proti terorizmu.

Reševanje problema gibanja storilcev kaznivih dejanj na ravni EU zahteva enoten pristop. Komisija je bila seznanjena, da je za vzpostavitev sistema PNR in njegove izgradnje predviden pribitek za letalsko vozovnico v višini 0,10 EUR. Komisiji se zastavlja vprašanje, ali predvideni ukrep utemeljuje dodatno obremenitev potnikov.

Komisija se strinja, da bi moral biti sistem PNR omejen le na mednarodne lete iz držav članic in v države članice. Širitev oz. ukrepanje na železniški in ladijski promet pa po mnenju komisije zaenkrat še ni potrebno.

Komisija meni, da bo potrebno v teku zakonodajnega postopka okrepiti prizadevanja v smeri preprečevanja izkoriščanja zakonskih vrzeli, kvalitete podatkov osumljenih oseb, načina pridobivanja in zbiranja podatkov. Gre za občutljive vsebine, ki jih je potrebno presoјati z vidika terorizma.

Po končani razpravi je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve sprejela m n e n j e, da podpira Predlog stališča do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o uporabi podatkov iz evidence podatkov o potnikih za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj.

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o društvih (Zdru-1B) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o društvih (Zdru-1B) - druga obravnava.

Komisija za državno ureditev je na 89. seji 29. 3. 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o društvih, ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija podpira predlog zakona.

V uvodni obrazložitvi sta predstavnika Ministrstva za notranje zadeve poudarila, da bodo s predlaganimi rešitvami društva v temeljnem aktu poleg pogojev za včlanjevanje in delovanje lahko opredelila tudi pogoje za delovanje, določila skrajšano ime društva in ga tudi uporabljala v pravnem prometu ter v imenu društva lahko uporabljalo besedo »družina«. Za zastopanje bo lahko določilo dva zastopnika ter opredelilo njuna pooblastila. S predlagano spremembo zakona bo pristojnim ministrstvom dana pravna podlaga za sprejem pravilnikov, v katerih bodo opredelila kriterije, na podlagi katerih bodo ugotavljala pogoj, ali je društvo izkazalo pomembnejše dosežke svojega delovanja, s čemer bodo odpravljene razlike med posameznimi ministrstvi pri presojanju navedenega pogoja. Nadzor nad dejavnostjo društva bo po novem opravljal tržni inšpektor.

Z odgovori na zastavljena vprašanja sta predstavnika predlagatelja še dodatno obrazložila predlagane rešitve.

Komisija ugotavlja pomen društvenih dejavnosti, saj je v Centralni register društev kot primarni register za društva in podružnice tujih društev, katerega upravlja in vzdržuje Ministrstvo za notranje zadeve, po stanju na dan 31. 12. 2010 vpisanih 22.003 društev.

Zavod Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij (CNVOS) je opravil analizo stanja med društvi in zvezami društev, ki je pokazala, da je potrebno natančneje opredeliti nekatere določbe.

Komisija podpira predlagano rešitev 2. člena predloga, po kateri ima lahko društvo dva zastopnika, če tako določa temeljni akt društva. Predlagana rešitev je praktična in bo razrešila morebitne ovire glede izpolnjevanja določb zakona v lokalnih skupnostih.

Člani komisije so v razpravi opozorili na morebitno dejavnost društva, ki je pridobitna, mora biti opredeljena v skladu s predpisi, ki urejajo standardno klasifikacijo dejavnosti. V praksi ni načrtane ločnice med prostovoljno dejavnostjo, društveno ljubiteljsko aktivnostjo in na drugi strani dejavnostjo, ki prerašča v podjetniško, kapitalno dejavnost. V izogib morebitni zlorabi statusa društva bi kazalo določbe 3. člena predloga določneje opredeliti.

Člani komisije opozarjajo, da se v različnih postopkih uporabljajo različni roki za ugovor, npr. 30 dni, 1 mesec, 60 dni, ki lahko povzročajo zmedo pri različnih postopkih državljanov. Zamuda roka pa ima lahko tudi neugodne posledice. Komisija predlaga, da se ponovno pretehta določba 5. člena predloga, ki določa da, se šteje da je pritožba zavrnjena, če društvo o pritožbi ne odloči v roku 3 mesecev in se rok ustrezneje opredeli.

Bogomir Vnučec, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih zbiranjih (ZJZ-E) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih zbiranjih (ZJZ-E) - druga obravnava.

Komisija za državno ureditev je na 89. seji 29. 3. 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih zbiranjih, ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija je predlog zakona podprla.

V uvodni obrazložitvi je predstavnik Ministrstva za notranje zadeve poudaril, da je vsebina ZVCP-1 z novimi zakoni razdeljena na Zakon o voznikih, Zakon o motornih vozilih, Zakon o pravilih cestnega prometa in Zakon o javnih cestah. Ker prireditve na cesti ne spadajo v navedene zakone, je potrebno to vsebino urediti v Zakonu o javnih zbiranjih. Predlog zakona ureja posebnosti, ki so nujne za izvedbo prireditev na cesti, pristojnost za izdajo dovoljenja za izvedbo prireditve na cesti, ki poteka na območju več upravnih enot, pojem izredne uporabe ceste, prireditvene proge, poseben rok za vložitev vloge za izdajo dovoljenja za izvedbo prireditev na cesti, zagotavljanje spremstva na prireditveni progi, vzpostavitev prejšnjega stanja po končani prireditvi na javni cesti, ukrepe policije ter višino glob za kršitve. Poleg umestitve določb, ki urejajo prireditve na javni cesti, je sprememba zakona potrebna tudi zaradi uskladitve z Zakonom o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih ter jasnejše opredelitve nekaterih pojmov.

Z odgovori na zastavljena vprašanja je predstavnik predlagatelja še dodatno obrazložil predlog zakona.

Komisija za državno ureditev ne nasprotuje predlaganim rešitvam. V razpravi so člani komisije opozorili, da bi kazalo razmisliti o morebitnem razlikovanju prireditev, kot so npr. množične športne prireditve, politični shodi, demonstracije, veselice in s tem v zvezi fleksibilneje opredeliti določbo 2. člena predloga glede obveznega vzdrževanja reda z varnostniki. V praksi bi kazalo upoštevati razmejitve prireditev glede mehanske ali žive glasbe ter število udeležencev prireditve saj so stroški rediteljev visoki (varnostnik z licenco).

Bogomir Vnučec, l. r.
predsednik

Poročilo Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k problematiki izvajanja dimnikarskih storitev in njihovega nadzora z njenimi opozorili in predlogi

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 66. seji 30. 3. 2011, na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in na pobudo državnega svetnika Marijana Klemenca, obravnavala problematiko izvajanja dimnikarskih storitev in njihovega nadzora in oblikovala naslednje Poročilo k problematiki izvajanja dimnikarskih storitev in njihovega nadzora.

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj se je na pobudo državnega svetnika Marijana Klemenca seznanila s problematiko izvajanja dimnikarskih storitev in njihovega nadzora ter aktivnostmi pristojnih institucij pri odpravi nepravilnosti.

Na seji so sodelovali državni sekretar Ministrstva za okolje in prostor dr. Peter Gašperšič in Katja Stražišar, Jure Škrbec s Komisije za preprečevanje korupcije, glavni inšpektor Inšpektorata za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami Milivoj Dolšček, glavna tržna inšpektorica Andrejka Grlić in Elza Pakiž, glavna inšpektorica za okolje in prostor Aleksandra Velkovrh, Eva Cankar z Zdravstvenega inšpektorata in Tea Žnidaršič iz Zveze potrošnikov Slovenije.

V dodatni obrazložitvi je državni svetnik Marijan Klemenc pojasnil, da je namen njegove pobude, da se komisija seznani z aktivnostmi Ministrstva za okolje in prostor ter drugih pristojnih institucij za reševanje problematike izvajanja dimnikarskih storitev in njihovega nadzora, ki jo zaznavajo uporabniki dimnikarskih storitev od leta 2004, ko je izvajanje te gospodarske javne službe prešla z lokalnega na državni nivo. V praksi prihaja do velikega nezadovoljstva in sporov med uporabniki dimnikarskih storitev ter izvajalci, pri čemer si vsaka stran drugače razlaga veljavne predpise. Veliko občanov, predvsem tisti, ki so se združili v civilne iniciative, menijo, da je zakonodaja s tega področja protiustavna (nedotakljivost stanovanja) in da je dimnikarska služba monopolna, saj nimajo pravice do izbire dimnikarja na konkurenčnem trgu. Dimnikarji sami določijo čas obiska, kar

je nedopustno, poleg tega se dogaja, da dimnikarji izstavljajo račune za neopravljene storitve in neprimerno zaračunavajo njihovo storitev (potni stroški), prav tako pa so cene teh storitev glede na višino povprečnih dohodkov v Sloveniji previsoke. Glede na predvidene spremembe področne zakonodaje, ki jih je Vlada 16. 9. 2010 v svojem odgovoru na vprašanje državnega svetnika Rastislava Jožeta Revna napovedala, bi želel dobiti konkretnije odgovore.

Na podlagi predstavljenih aktivnostih in pojasnil Ministrstva za okolje in prostor, Inšpektorata za okolje in prostor, Inšpektorata za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, Komisije za preprečevanje korupcije, Zdravstvenega inšpektorata, Tržnega inšpektorata in Zveze potrošnikov Slovenije komisija ugotavlja:

Leta 2004 se je zakonodajalec odločil prenesti izvajanje dimnikarske službe z lokalnega na državni nivo, saj je bilo ugotovljeno, da je obveznost izvajanja dimnikarske službe z vidika požarne varnosti, varstva zdravja ljudi in okolja tako pomembna, da je ne moremo prepustiti prosti izbiri lastnikov kurilnih naprav.

Izvajanje dimnikarskih storitev ni enotno urejeno po vseh državah, vendar Ministrstvo za okolje in prostor ugotavlja, da je v državah z licenčnim oziroma tržnim načinom izvajanja dimnikarskih storitev več smrtnih žrtev zaradi zastrupitve z ogljikovim monoksidom na 1.000.000 prebivalcev kot pri nas (npr. v Belgiji je na 1.000.000 prebivalcev 40 smrtnih primerov, pri nas pa 1-2 smrtni žrtvi/leto). V državah, kjer imajo uveljavljen tržni oziroma licenčni model izvajanja dimnikarske službe, so cene višje kot v okoljih s koncesioniranim načinom izvajanja te službe (trg je vzpostavil tudi do 30% višje cene). V Nemčiji je v uvajanju kombiniran model izvajanja dimnikarskih storitev, ki uporabnikom kurilnih naprav omogoča prosto izbiro licenciranih izvajalcev, hkrati pa jih zavezuje, da v obdobju sedmih let dva pregleda kurilnih naprav opravi koncesionar.

Pravico dostopa dimnikarjev do kurilnih naprav oziroma vstopa v stanovanje ureja Zakon o varstvu okolja, ki v 148. členu določa, da imajo izvajalci dimnikarske službe zaradi izvajanja svojih nalog pravico dostopa do kurilne naprave, dimnih vodov in prezračevalnih naprav.

Zaradi velikih težav, ki jih povzroča izvajanje modela izvajanja dimnikarske službe (nedosledno izvajanje teh storitev s strani koncesionarjev ter onemogočanje njihovega izvajanja s strani uporabnikov), je glavna naloga Ministrstva za okolje in prostor izboljšati obstoječi model in čim bolj dosledno izvajanje le-tega. Ministrstvo za okolje in prostor se zaveda resnosti problema v zvezi z korupcijo in je že pred časom prišlo do zamenjave kadra na tem področju. Ministrstvo za okolje in prostor vrši strokovni nadzor na celotnem območju Slovenije z dvema zaposlenima, kar je premalo.

Načrtovane aktivnosti Ministrstva za okolje in prostor v letu 2011:

- Načrtujejo se spremembe Uredbe o načinu, predmetu in pogojih izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe izvajanja meritev, pregledovanja in čiščenja kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom (v nadaljevanju: Uredba o dimnikarski službi): a) natančna določitev vsebine posameznih dimnikarskih storitev (kaj obsega prvi oziroma letni pregled naprav) in posledično jasnejša določitev cen posameznih dimnikarskih storitev; b) vzpostavitev možnosti mehanizma za pridobitev t.i. drugega mnenja, ki ga bo lahko podal o opravljeni storitvi drug strokovnjak.
- Po opravljeni analizi o frekvenci opravljanja posameznih storitev na napravah se načrtujejo tudi spremembe Pravilnika o oskrbi malih kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov pri opravljanju javne službe izvajanja meritev, pregledovanja in čiščenja kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov, s katerimi bi se zmanjšalo število storitev na napravah (glede na starost, vrsto goriva,...).
- V okviru načrtovane ureditve problematike merjenja emisij dimnih plinov se bo preučila možnost, da bi se priznale meritve pooblaščenih serviserjev in s tem odpravilo podvajanje teh storitev.
- Priprava sprememb Zakona o varstvu okolja, ki pa verjetno v letu 2011 še ne bodo predložene v zakonodajni postopek.

- Okrepitev nadzora nad izvajanjem koncesionarjev na terenu.
- Istočasno se želi izboljšati prijaznost do uporabnikov teh storitev, in sicer z javno objavljenimi pojasnili o njihovih pravicah in dolžnostih v odnosu do izvajalcev.

Ministrstvo za okolje in prostor bo v naslednjem letu preučilo:

- možnosti načina izvajanja dimnikarske službe, kot ga poznajo v Nemčiji (kombiniran model),
- možnosti (ponovnega) prenosa izvajanja obvezne gospodarske javne službe za dimnikarske storitve na občinski nivo, kar je predlagal tudi Odbor Državnega zbora za okolje in prostor na 14. nujni seji 10. 3. 2011. Eden izmed razlogov za prenos na lokalno raven je, da bi občine, vsaka na svojem območju, lažje in boljše izvajale nadzor koncesionarjev kot pa Ministrstvo za okolje in prostor na območju cele države z dvema zaposlenima.

Uporabnik dimnikarskih storitev mora zagotoviti, da bo dimnikar kvalitetno opravil svoje delo in zato tudi zaračunal ceno v skladu s cenikom in le za opravljeno delo. V kolikor dimnikar zaračuna neopravljeno storitev, ima uporabnik možnost ukrepanja in na licu mesta na to opozori dimnikarja.

Na podlagi lani sprejetih sprememb cenika so se cene dimnikarskih storitev znižale, obenem pa so povzročile pritožbe koncesionarjev, ker naj bi te spremembe cenika pomenile kršitev koncesijskih pogodb in pomenijo pravno podlago za tožbe oziroma zahtevo za uveljavitev cenika, ki je veljal v času sklepanja koncesijskih pogodb. Ministrstvo za okolje in prostor nima možnosti enostransko spreminjati cen oziroma prekinjati dogovorjenih razmerij.

Na Ministrstvu za okolje in prostor ocenjujejo, da je, glede na število koncesij in pogoje, ki jih morajo izpolnjevati koncesionarje, ter število kurilnih naprav, okoli 160 dimnikarjev, ki izvajajo dejavnost.

Morebitna vključenost zavarovalnic v te storitve na način, da bi bili lastniki nepremičnin, ki bi s potrdilom dokazali opravljen pregled kurilnih naprav, upravičeni do popustov pri sklepanju zavarovalnih polic, je povezana z dejstvom, da veliko lastnikov svojih objektov ne zavaruje (požarna varnost). Dokler ne bo zahtevano obvezno zavarovanje za nepremičnine, to ni možno.

Inšpektorat za okolje in prostor izvaja inšpekcijski nadzor predvsem nad uporabniki storitev dimnikarske službe in manj nad koncesionarji. Inšpektorat je v bistvu "policist", ki dimnikarjem omogoča dostop do kurilnih naprav. Na letni ravni prejmejo okoli 2500 prijav zaradi onemogočanja dostopa dimnikarjev do kurilnih naprav. Edini ukrep, ki ga lahko uporabnikom izrečejo, je globa v višini 200 evrov, pri čemer so sposobni "obdelati" le okoli 100 do 200 prijav. V primeru nadzora nad koncesionarji, ki opravljajo dejavnost izven svojega dimnikarskega območja, prejmejo na letni ravni do deset prijav, pri čemer kršitelju grozi globa v višini 3000 evrov.

Inšpektorat za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami izvaja inšpekcijski nadzor nad uporabnikom storitve dimnikarske službe na podlagi prijave koncesionarja, da je zaradi nevezdrževanja kurilne naprave, dimnih vodov, pomožne naprave ali zračnikov ter ugotovljenih pomanjkljivosti pri prvem pregledu ogrožena požarna varnost. V letu 2010 je bilo 22 prijav, prav tako v letošnjem letu. Inšpekcija na predlog dimnikarja izreče ukrep v obliki roka, do katerega je treba odpraviti pomanjkljivost. Ker jih je treba največkrat odpraviti takoj, inšpekcija izreče ukrep prepovedi uporabe kurilne naprave do odprave pomanjkljivosti, ki jih je ugotovil dimnikar. Največji problem na področju izvajanja storitev dimnikarske službe je pomanjkljiv nadzor koncesionarjev zaradi nestrokovnega in nekvalitetnega opravljanja storitev (zaradi sodobnejših kurilnih naprav potrebujejo dimnikarji dodatna usposabljanja) ali zaradi zaračunavanja neopravljenih storitev dimnikarske službe.

Ključno pri opravljanju dimnikarskih storitev je zaščita javnega interesa, vendar sorazmerno glede na stopnjo ogroženosti. Ko se odločamo o rokih in načinu izvajanja dimnikarskih storitev je treba različne stopnje ogrožanja varnosti diferencirati (npr. enostanovanjske hiše predstavljajo manjšo grožnjo za javni interes kot večstanovanjski objekti).

Čeprav prevladuje prepričanje, da večje število nadzornikov pomeni slabši nadzor, pa so v primeru dimnikarskih storitev določbe inšpekcijskega nadzora v Uredbi o dimnikarski službi zelo jasne in natančno določajo, kaj je pristojnost posameznih inšpektoratov.

Tržni inšpektorat v okviru inšpekcijskega nadzora ugotavlja, ali je izvajalec dimnikarske storitve zaračunal uporabniku opravljene storitve v skladu z veljavnim cenikom dimnikarskih storitev. Lani sprejeti Sklep o ceniku dimnikarskih storitev jasno določa, da je v ceno storitev (za storitve iz točke B Priloge) vključen tudi strošek prevoza, saj so prej dimnikarji posebej zaračunavali potne stroške, kar ni bilo prav. Izvajalci so po uveljavitvi teh sprememb, kljub jasnejšim določbam, začeli zaračunavati pregled pomožne naprave, ko pa je Ministrstvo za okolje in prostor ugotovilo, da to ni v skladu s cenikom, so začeli zaračunavati vodenje evidenc, kar pa tudi ni v skladu z veljavnimi predpisi. Ministrstvo za okolje in prostor, ki izvaja strokovni nadzor nad koncesionarji, bo začel obveščati koncesionarje o nepravilnostih, Tržni inšpektorat pa daje pobudo o javni objavi koncesionarjev, ki ne opravljajo storitev v skladu s predpisi (t.i. črna lista).

Zdravstveni inšpektorat, ki je pristojen za inšpekcijski nadzor v zvezi z ogrožanjem človekovega zdravja, meni, da je njihov nadzor nepotreben, saj inšpekcijski nadzor nad izvajanjem Uredbe o dimnikarski službi opravlja več inšpekcij. Zdravstveni inšpektorat je že na posvetu v Državnem svetu 9. 9. 2008 opozoril, da nima pravne podlage za inšpekcijski nadzor nad izvajanjem storitev dimnikarske službe in da mora javna služba v prvi vrsti ugotavljati skladnost naprav s predpisi s področja graditve objektov in tehničnih zahtev za proizvode ter na podlagi tega ugotavljati pomanjkljivosti. Zdravstveni inšpektorat, ki nima pristojnosti izreka ukrepa odprave pomanjkljivosti, ker so za to potrebna znanja s področja dimnikarstva, na podlagi prijave izvajalca dimnikarske storitve le prepove uporabo naprave, pri tem pa nima možnosti nadzora izvrševanj izdanih odločb in posledično nima nadzora nad dogajanjem, predvsem pa njihov ukrep povzroča nezadovoljstvo uporabnikov. Zdravstveni inšpektorat je zadnjem letu obravnaval 87 zadev. Ministrstvo za okolje in prostor v zvezi nadzorstveno funkcijo Zdravstvenega inšpektorata poudarja, da Inšpektorat za okolje in prostor nadzira emisije v zraku, Inšpektorat za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami nadzira požarno varnost, medtem ko Zdravstveni inšpektorat opravlja nadzor v zvezi z ogroženostjo človekovega zdravja, zlasti ogroženost zaradi zastrupitve z ogljikovim monoksidom v stanovanju. Ker gre za ogrožanje zdravja ljudi in ne obremenjevanje okolja, veljavni sistem vključuje v nadzor tudi Zdravstveni inšpektorat.

Zveza potrošnikov Slovenije ne dobiva množičnih pritožb uporabnikov dimnikarskih storitev, kar je verjetno posledica njihovega povezovanja v civilne iniciative po območjih Slovenije (izstopata Gorenjska in Primorska), ki se direktno obračajo na Ministrstvo za okolje in prostor. Največ pritožb se nanaša na cene in pomanjkljivosti opravljenih dimnikarskih storitev. Največji problem predstavlja dokazovanje pomanjkljivo opravljene storitve. V zvezi z možnostjo drugega mnenja o opravljeni storitvi se pojavlja vprašanje stroškov njegove priprave, saj načeloma velja, da v primeru reklamacije potrošnik ne nosi stroškov. Veliko pripomb uporabnikov teh storitev se nanaša tudi na poseg dimnikarjev na napravah, ki so jo predhodno preverili pooblaščenih serviserji. Dogaja se, da dimnikarji s svojim posegom "uničijo" napravo, posledično pa potrošnik izgubi pravico iz naslova garancije, ker se je v garancijski dobi posegalo v napravo preko nepooblaščenih oseb.

Komisija za preprečevanje korupcije je od leta 2004 do sedaj prejela preko 30 prijav o sumu korupcije, kar je po njihovem mnenju veliko, in sicer:

- glede izdaje odločb o koncesiji oziroma izbiri koncesionarjev za izvajanje dimnikarske službe (največ),
- glede izvajanja nadzora nad delovanjem koncesionarjev,
- zaradi neučinkovitega in neprimernega postopanja in delovanja odgovornih oseb Ministrstva za okolje in prostor ter odgovornih oseb Inšpektorata za okolje in prostor ter
- zaradi neustreznega zaračunavanja cen dimnikarskih storitev in neučinkovitega izvajanja dimnikarskih storitev s strani koncesionarjev.

Komisija je ugotovila 3 korupcijska ravnanja (dve ravnanji odgovornih oseb Ministrstva za okolje in prostor ter eno ravnanje odgovornih oseb zasebnega podjetja) in sprejela 3 načelna mnenja, ki so

javno dostopna. Komisija je več zadev odstopila pristojnim policijskim upravam in Ministrstvu za notranje zadeve, pri katerem so opozorili na povečano problematiko na tem področju in s tem v zvezi sta bili vloženi 2 kazenski prijavi na tožilstvo. Več zadev ja Komisija za preprečevanje korupcije odstopila pristojnemu ministrstvu in Inšpektoratu za okolje in prostor ter drugim pristojnim inšpekcijam ter jih pozvala, da jo seznani z izvedenimi ukrepi. Komisija je Vlado dvakrat opozorila na problematiko, najprej o zakonitosti Uredbe o dimnikarski službi, ki med drugim ne izkazuje pravih dimnikarskih območij, 7. 7. 2009 pa je Vladi predlagala, da se:

- preuči smiselnost koncesij za to področje,
- ustanovi medresorska delovna skupina za preučitev problematike,
- izvede revizija koncesij, vsaj tistih, pri katerih je bilo ugotovljenih največ domnevnih in dejanskih nepravilnosti,
- preuči veljavna zakonodaja s tega področja,
- zagotovi hiter in učinkovit nadzor nad koncesionarji.

Vlado so tudi pozvali, da jih seznani o vseh izvedenih ukrepih, a odziva ni bilo do danes. Prijave kažejo na problem podelitve koncesij med 56 koncesionarjev. Od zadnjega načelnega mnenja Komisije za preprečevanje korupcije (junij 2010) so prijave upadle.

* * *

Na podlagi predstavljenih aktivnosti pristojnih organov in razprave je komisija sprejela naslednje mnenje s predlogi in opozorili:

Komisija ugotavlja, da se bodo nekateri njeni sklepi, ki jih je Državni svet sprejel na 11. seji 19. 11. 2008, z načrtovanimi spremembami veljavnih predpisov realizirali in bodo odpravili nekatere sedanje pomanjkljivosti (npr. zmanjšanje števila pregledov, priznavanje nekaterih storitev pooblaščenih serviserjev, itd.), nekateri pa se ne bodo uresničili. Komisija predlaga Ministrstvu za okolje in prostor, da jih ponovno preuči in poda odgovore, v kolikor jih ni možno realizirati.

Komisija poziva Vlado in Ministrstvo za okolje in prostor, da se odzoveta na predloge in priporočila Komisije za preprečevanje korupcije z dne 7. 7. 2009 in jo seznani o izvedenih ukrepih. Komisija tudi pričakuje, da bo Vlada oziroma Ministrstvo za okolje in prostor seznani Državni svet o izvedenih ukrepih.

Prve koncesije se iztečejo leta 2014, zadnje koncesijske pogodbe za dobo osmih let so bile podeljene lani, nekatere pa še niso bile podeljene, tako da se bodo zadnje koncesije iztekle leta 2019. Komisija ugotavlja, predlog Državnega sveta o nadaljnjem podeljevanju koncesij za krajše obdobje oziroma na način, da se vse koncesije iztečejo v istem obdobju, ni bil upoštevan. V primeru, da bi se sprejela odločitev o drugačnem načinu izvajanja dimnikarske službe, bi to pomenilo dolgo prehodno obdobje za prehod na drug sistem ali celo negativne finančne posledice zaradi predčasnega razdrta koncesijskih pogodb.

Komisija ponovno poudarja, da je treba pred morebitno spremembo načina izvajanja dimnikarske službe narediti podrobno analizo o prednostih in slabostih obeh modelov, vključno z mednarodno primerjavo izvajanja dimnikarskih storitev. Glede na to, da se Evropska komisija zavzema za sisteme, ki omogočajo izvajanje storitev več izvajalcem in ne le enemu na posameznem dimnikarskem področju, komisija pričakuje, da bo Vlada oziroma Ministrstvo za okolje in prostor pri iskanju najustrežnejšega modela izvajanja dimnikarske službe zasledovala tako javni interes kot interes potrošnikov oziroma uporabnikov dimnikarskih storitev.

Medtem ko je večina inšpekcijskega nadzora usmerjena v uporabnike dimnikarskih storitev, kar kažejo tudi podatki pristojnih inšpekcij, je glavnina problemov posledica neučinkovitega in pomanjkljivega strokovnega nadzora pristojnega ministrstva nad izvajalci, ki velikokrat storitve ne izvajajo strokovno in v predpisanem obsegu ter celo obračunavajo neopravljene storitve ter v nasprotju z veljavnim cenikom. Komisija meni, da predvideno obveščanje koncesionarjev o njihovih nepravilnostih ali objava t.i. črne liste ne zadostuje, ampak je nujno izvajati strokovni nadzor in v

primeru ugotovljenih nepravilnosti (npr. zaračunavanje neopravljenih storitev) izreči ukrep v obliki globe ali v utemeljenih razlogih razdreti koncesijsko pogodbo. Ministrstvo za okolje in prostor mora okrepiti učinkovit strokovni nadzor koncesionarjev, za kar je nujna njegova kadrovska okrepitev. Komisija meni, da bi veliko težav odpravili že z natančnejšo opredelitvijo izvajanja nadzora nad strokovnostjo in kvaliteto dela koncesionarjev, saj je sedanji pravni okvir preohlapen.

Po mnenju komisije do vzpostavitve učinkovitega strokovnega nadzora izvajalcev dimnikarskih storitev izrekanje ukrepa v obliki globe uporabnikom ni upravičeno.

Po mnenju komisije izhajajo vse težave iz naslova podeljevanja koncesij za opravljanje dimnikarske službe in ustvarjanju monopola, ki je v škodo javnega interesa in uporabnikov teh storitev. Včasih je bil dimnikarstvo obrtni poklic, z neustreznimi določenimi pogoji za izvajanje obvezne gospodarske javne službe izvajanja dimnikarske službe v Uredbi o dimnikarski službi ter načinom podeljevanja koncesij pa smo ustvarili koncentracijo izvajalcev, saj smo iz velikega števila obrtnikov prešli na 56 koncesionarjev, pretežno podjetij in nekaj obrtnikov. Čeprav je bil eden od ciljev prenosa dimnikarske službe z lokalnega na državni nivo tudi zagotovitev sprejemljive cene storitev, pa smo dosegli v povprečju višje cene teh storitev. Zato komisija podpira predloge Komisije za preprečevanje korupcije, ki je med drugim predlagala revizijo koncesij, še posebej tistih, pri katerih je bilo ugotovljenih največ domnevnih in dejanskih nepravilnosti. Komisija tudi pričakuje, da bodo načrtovani novi predpisi pripravljeni v okviru sodelovanja vseh pristojnih organov in čim prej sprejeti.

Komisija poudarja, da Uredba o dimnikarski službi vsebuje določbe o obveznostih uporabnikov dimnikarskih storitev, ne vsebuje pa določb o obveznostih koncesionarjev (kar ni povezano z možnostjo prekinitve koncesijskih pogodb), čeprav je v skladu z drugim odstavkom 1. člena Uredbe o dimnikarskih storitvah le-ta tudi koncesijski akt, ki določa predmet in pogoje izvajanja koncesij. Posledično so sklenjene koncesijske pogodbe slabe za državo, saj ne omogočajo učinkovitega ukrepanja. Komisija zato pričakuje, da se bo v okviru načrtovanih sprememb uredba dopolnila s temi določbami, ki bi dale pravno podlago tudi za izrekanje ukrepov za odpravo nepravilnosti - sankcioniranje v obliki glob in ne samo odvzema koncesije.

Ker posamezni izvajalci dimnikarske službe ne upoštevajo Sklepa o ceniku dimnikarskih storitev, ki je bil spremenjen lani, komisija pričakuje njegovo spremembo v smeri jasnejših določb ter ponovno preveritev višine cene za posamezne storitve, saj so v nekaterih primerih cene postavljene nesorazmerno (npr. cena za čiščenje dimnika, ki traja 1 uro, je 25 evrov, za pregled brez čiščenja, ki traja nekaj minut, pa 20,28 evra).

Ker je dimnikarska služba obvezna gospodarska javna služba se postavlja vprašanje, zakaj morajo uporabniki plačati dimnikarske storitev v gotovini in nimajo možnosti plačila s položnico. Komisija pozitivno ocenjuje uvedbo mehanizma t.i. drugega mnenja o opravljeni storitvi, vendar se pridružuje opozorilu Zveze potrošnikov Slovenije, da je treba ustrezno urediti tudi vprašanje stroškov za ta mehanizem, saj teh stroškov ne more nositi potrošnik oziroma uporabnik dimnikarskih storitev.

Komisija tudi izpostavlja opozorilo Zveze potrošnikov Slovenije, da lahko zaradi neustreznih posegov dimnikarjev na napravah, ki ima za posledico poškodbo naprave, potrošnik izgubi pravico iz naslova garancije, ker se je v garancijski dobi posegalo v napravo preko nepooblaščenih oseb. Čeprav pristojno ministrstvo poudarja, da koncesionar odgovarja za odpravo poškodb zaradi neustreznega opravljanja storitev, komisija opozarja, da je odgovornost za škodo na napravah zaradi nestrokovnega dela dimnikarjev zelo težko dokazati.

Komisija ugotavlja, da se dogaja, da koncesionarji oziroma dimnikarji ne izvajajo dimnikarskih storitev (npr. na območju šentjurske občine, Ponikve) in je to v skladu z Zakonom o varstvu okolja in Uredbo o dimnikarski službi razlog za odvzem koncesije. Ob tem se komisiji postavlja vprašanje, ali na takih območjih od leta 2004 še ni bila podeljena koncesija ali pa je to posledica neizvajanja strokovnega nadzora Ministrstva za okolje in prostor.

Med člani komisije ni enotnega mnenja o tem, ali naj se izvaja dimnikarska služba na državni ali lokalni ravni. Nekateri člani podpirajo ohranitev izvajanja obvezne gospodarske javne službe na državni ravni, saj zaradi razdrobljenosti in majhnosti slovenskih občin na lokalni ravni ne dosežemo kritične mase, ki je nujna za ekonomičnost izvajanja teh storitev. Poleg tega sam prenos z državnega (nazaj) na lokalno raven sam po sebi ne rešuje ničesar glede kvalitete in cen dimnikarskih storitev. Na drugi strani je bil podan predlog (po vzoru drugih obveznih gospodarskih javnih služb, ki se izvajajo na lokalni ravni), da bi moral inšpekcijski nadzor ostati na državni ravni, medtem ko bi občine lahko prenesle izvajanje dimnikarske službe na javno podjetje ali podelile koncesijo enemu ali večjemu številu koncesionarjev, s čimer bi zagotovili konkurenčnost, ceno dimnikarskih storitev pa bi določil občinski svet ob soglasju pristojnega državnega organa.

Komisija tudi ugotavlja, da so bila dimnikarska območja opredeljena na podlagi nezakonitega stanja, saj se v nekaterih primerih niso upoštevale spremembe oziroma dopolnitve Zakona o ustanovitvi občin ter določitvi njihovih območij, ki so že veljale v času njihovega oblikovanja.

Komisija ugotavlja, da zavarovalnice v primeru požara na nepremičnini izplačajo škodo iz naslova zavarovalne police ne glede na to, ali je bil na objektu opravljen dimnikarski pregled ali ne oziroma dimnik očiščen ali ne, ne povrne pa se škoda povzročitelja požara (npr. če je izvor požara v dimniku, se ne povrne škoda za dimnik). Gre za obligacijska razmerja, ki veljajo za vse zavarovalnice.

Po mnenju člana komisije Draga Ščernjaviča bi moralo Ministrstvo za okolje in prostor kot regulator storitev narediti vse za znižanje cen dimnikarskih storitev in to v skladu s paktom stabilnosti.

Darko Fras, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1E) - skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1E) - skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na seji 29. 3. 2011 obravnavala Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah - skrajšani postopek, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona podpira.

Komisija se strinja z uvedbo predlaganega določila, ki bo omogočalo večjo preglednost poslovanja družb in sklepanja poslov z drugimi družbami, kadar bi lahko prišlo do nasprotja interesov, kar dosedanja ureditev ne zagotavlja. V izogib nasprotja interesov se namreč predlaga zakonska dopolnitev, da lahko poslovodja ene družbe sklepa posel z drugo družbo, v kateri ima sam ali njegov ožji družinski član ali vsi skupaj delež, ki dosega desetino osnovnega kapitala, ali je sam ali njegov ožji družinski član tihi družbenik ali je na kakšni drugi pravni podlagi udeležen na dobičku družbe, le, če s takšnim poslom soglaša nadzorni svet družbe. Če pa je ta delež manjši od desetine osnovnega kapitala, mora poslovodja o sklenitvi posla v treh delovnih dneh obvestiti nadzorni svet ali upravni odbor.

Člani komisije so sicer v razpravi ponovno izrazili prepričanje, da se je vlada s pripravo zakonskega dopolnila pravilno odzvala na odkrito anomalijo, vendar prepozno. Prav tako komisija meni, da bi bilo nujneje pristopiti k spremembam zakona, ki bi ustrezneje urejal problematiko ustanavljanja podjetij v verigi, katerih prikriti lastniki prelagajo obveznosti oziroma dolgove na

druge družbe ter končajo v stečaju, z vsemi posledicami, ki jih to prinaša, pri tem pa se ustanovitelji takšnih družb lahko izognejo kakršnimkoli sankcijam.

Mag. Stojan Binder, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčni službi (ZDS-1D) - skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčni službi (ZDS-1D) - skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na seji 29. 3. 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčni službi - skrajšani postopek, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona podpira.

Komisiji so bile predstavljene predlagane rešitve, ki naj bi zagotavljale enotno in celovito opravljanje vseh računovodskih in finančnih nalog na področju pobiranja davkov. Z oblikovanjem notranje organizacijske enote v okviru Generalnega davčnega urada, to je Uprave za računovodstvo in finance, se bodo z novim informacijskim sistemom naloge izvajale na enem mestu. S centralizacijo knjigovodskih in finančnih nalog naj bi dosegli večjo učinkovitost izvajanja knjigovodskih opravil, zagotovljena pa naj bi bila tudi učinkovitejša davčna izvršba.

Ne glede na mnenje, da davčno področje zahteva enotne kriterije, preglednost, celovito in enakopravno obravnavo davčnih zavezancev in določeno centralno upravljanje, pa je bil v razpravi izražen tudi pomislek, da centralizacija nujno ne pomeni tudi večje procesne učinkovitosti in racionalizacije. Prav tako so člani komisije menili, da bi morala biti ambicija vlade ob predlaganih spremembah (posodobljen informacijski sistem in napovedane racionalizacije) več kot le zagotavljanje, da za izvajanje zakona ne bo potrebno dodatno obremeniti državnega proračuna, ampak bi moralo priti do pocenitve sistema in prihrankov.

Glede vprašanja zmanjšanja nepotrebnih stroškov obrtnikov pri plačevanju posameznih položnic in uvedbi zbirnega računa za plačilo davkov in prispevkov pa je bilo dano pojasnilo, da na Ministrstvu za finance pripravljajo poenostavitve, s katerim se bo v drugi polovici tega leta prešlo na zmanjšanje podračunov, z uvedbo štirih podračunov.

Mag. Stojan Binder, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije za državno ureditev k Predlogu za začetek postopka za spremembe in dopolnitev Ustave Republike Slovenije z osnutkom Ustavnega zakona o spremembah in dopolnitvi Ustave Republike Slovenije (UZ90,90a,97,99)

Komisija za državno ureditev je na 90. seji 5. 4. 2011 obravnavala Predlog za začetek postopka za spremembe in dopolnitev Ustave Republike Slovenije z osnutkom Ustavnega zakona o

spremembah in dopolnitvi Ustave Republike, ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija ne podpira predloga.

Ministrica za javno upravo Irma Pavlinič Krebs je uvodoma poudarila, da se s predlaganimi spremembami želi doseči še večja vloga, pomen in mesto instituta referendum v ustavni ureditvi. Po predlogu se možnosti zahtevati razpis referendum prepusti zgolj subjektu, ki doslej o zakonu in o njegovem sprejemu ni mogel že v parlamentu razpravljati in odločati - to so volivci, ki naj imajo v svojih rokah tako odločitev o tem ali sploh razpisati referendum, kot tudi odločitev o uveljavitvi zakona. O uveljavitvi zakona bi poslej Državni zbor razpisal referendum (90. člen) le če bi to zahtevalo najmanj štirideset tisoč volivcev ne pa tudi na svojo pobudo ali zahtevo tretjine poslancev ali zahtevo Državnega sveta. Ti predlagatelji so že sodelovali v zakonodajnem postopku in po mnenju stroke izčrpali možnost sodelovanja. Določa se najmanjši možni kvorum udeležbe na referendumu (25% volivcev). Dodani 90.a člen določa primere nedopustnosti zakonodajnega referendum in dopušča, da pred razpisom Ustavno sodišče odloči o vprašanju morebitne nedopustnosti referendum. S takšno ureditvijo bi v celoti dosegli konsistentno rešitev po kateri je razpis referendum le še v rokah volivcev. O predlaganih rešitvah so potekala posvetovanja v poslanskih skupinah, soglasja ni, a obstajajo možnosti uskladitve.

Ministrica za javno upravo je v razpravi z odgovori na vprašanja še dodatno obrazložila predlagane rešitve.

Komisija poudarja, da je institut referendum pomemben v naši ustavni ureditvi že vse od njenega sprejema in se je v praksi potrdil kot resnično zelo pomemben institut in dopolnitev v sklopu neposrednega izvrševanja ljudske oblasti, ki zagotavlja možnost in pravico državljanom, da se o posameznem zakonu opredelijo tudi sami.

Predlagatelj ne izhaja iz poglobljene analize problemov, ki bi terjali nujne in drugačne rešitve. Občasni pomisleki zoper zakonodajni referendum in morebitni drugačni pogledi na ustavno ureditev ne dajejo tehtne in prepričljive osnove in utemeljenih razlogov za nujne revizijske postopke.

Komisija nasprotuje predlogu spremenjenega 90. člena po katerem bi poslej razpis referendum lahko zahtevali samo še volivci in te možnosti ne bi več imel Državni zbor, najmanj tretjine poslancev in Državni svet, ker meni da ni utemeljenih tehtnih razlogov. O tem, da so bile izčrpane vse možnosti dosedanjih predlagateljev za sodelovanja v zakonodajnem postopku gre opozoriti, da le ti nimajo enakih možnosti, zato bi kazalo izpostaviti vlogo in položaj Državnega sveta.

Posebna pozornost naj velja tudi predlogu, da odločitev na referendumu velja, če se glasovanja udeleži vsaj četrtina glasovalnih upravičencev (25% volivcev). Pozornost bi kazalo posvetiti motivaciji državljanov, za sodelovanje na referendumu in odločanje, ne pa zniževanju standarda. Vprašanje kvoruma bi moralo zajeti širšo razpravo.

Pomisleki se porajajo v zvezi z dodanim 90.a členom, ki določa primere nedopustnosti zakonodajnega referendum - o zakonih o davkih, carinah in drugih obveznih dajatvah ter o izvrševanju državnega proračuna. Določbo bi kazalo dodatno omejiti ali postaviti vsebinske kriterije. Prevladalo je stališče, da ljudje morajo imeti pravico odločanja npr. o davkih, prispevkih za zdravstvo itd.

Izražena je bila bojazen sprejemanja ukrepov v imenu krize in morebitnega oddaljevanja od koncepta socialne, zato je še posebej v obdobju krize potrebno v prvi vrsti okrepiti vse možnosti demokratičnega, partnerskega sodelovanja in v socialnem dialogu ter sistemu zavor in ravnovesij sooblikovati skupne rešitve.

Bogomir Vnučec, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Stališču Republike Slovenije do osnutka skupnega stališča EU za začasno zaprtje poglavja 22- Regionalna politika in usklajevanje strukturnih instrumentov za Hrvaško (ZAUPNO)

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 16. izredni seji 6. 4. 2011 sprejela naslednje Mnenje k Stališču Republike Slovenije do osnutka skupnega stališča EU za začasno zaprtje poglavja 22- Regionalna politika in usklajevanje strukturnih instrumentov za Hrvaško (ZAUPNO).

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na seji dne 6. 4. 2011 obravnavala Stališče Republike Slovenije do osnutka skupnega stališča EU za začasno zaprtje poglavja 22- Regionalna politika in usklajevanje strukturnih instrumentov za Hrvaško (ZAUPNO), ki ga je Državnemu zboru na podlagi Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije posredovala Vlada Republike Slovenije.

Razprave o predlogu stališča ni bilo.

Po končani razpravi je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve sprejela m n e n j e, da podpira Stališče Republike Slovenije do osnutka skupnega stališča EU za začasno zaprtje poglavja 22- Regionalna politika in usklajevanje strukturnih instrumentov za Hrvaško.

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Stališču Republike Slovenije do osnutka skupnega stališča EU za začasno zaprtje poglavja 11 - Kmetijstvo in razvoj podeželja za Hrvaško (ZAUPNO)

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 16. izredni seji 6. 4. 2011 sprejela naslednje Mnenje k Stališču Republike Slovenije do osnutka skupnega stališča EU za začasno zaprtje poglavja 11 - Kmetijstvo in razvoj podeželja za Hrvaško (ZAUPNO)

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na seji dne 6. 4. 2011 obravnavala Stališče Republike Slovenije do osnutka skupnega stališča EU za začasno zaprtje poglavja 11 - Kmetijstvo in razvoj podeželja za Hrvaško (ZAUPNO), ki ga je Državnemu zboru na podlagi Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije posredovala Vlada Republike Slovenije.

V razpravi so bili izraženi pomisleki, da se začasno zapre obravnavano poglavje. Člani komisije se ne strinjajo, da so pristopna pogajanja s Hrvaško občutno napredovala in da je bil dosežen precejšen splošen napredek pri izpolnjevanju meril, določenih v pogajalskih poglavjih. Komisija pričakuje, da se bodo članice EU zavzemale za dosledno izpolnjevanje pristopnih pogojev. V razpravi so bila izpostavljena odstopanja pri poteku mej katastrskih občin in pomen pri določanju državne meje. Komisija pogoja večji poudarek na področju zaščite geografske označbe in označb porekla za kmetijske proizvode in živila. Potrebno bi bilo okrepiti aktivnosti za ukinitve karantene, ki jo hrvaška stran uveljavlja za uvoz trsnih cepljenk.

Po končani razpravi je komisija glasovala o naslednjem predlogu mnenja:

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve podpira Stališče Republike Slovenije do osnutka skupnega stališča EU za začasno zaprtje poglavja 11 - Kmetijstvo in razvoj podeželja za Hrvaško.

Predlog ni bil sprejet.

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano k Predlogu zakona o dopolnitvi Zakona o vinu (Zvin-A), skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o dopolnitvi Zakona o vinu (Zvin-A), skrajšani postopek.

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na 39. seji 6. 4. 2011 obravnavala predlog zakona o dopolnitvi Zakona o vinu, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo skupina poslancev (prvopodpisani Franc Jurša).

Komisija predlog zakona podpira.

Člani komisije so bili seznanjeni s pisnim mnenjem Vlade Republike Slovenije.

V obrazložitvi je predstavnik predlagatelj zakona pojasnil, da je Zakon o vinu, ki je bil sprejet v letu 2006, prejšnjih 14 vinorodnih okolišev združil v 9 vinorodnih okolišev na način, da je pet od šestih vinorodnih okolišev iz vinorodne dežele Podravje združil v enoten vinorodni okoliš Štajerska Slovenija. Ključni namen združitve je bil v omogočanju združevanja pridelka iz celotnega okoliša in s tem zmanjševanje administrativnih obremenitev ter večja prepoznavnost porekla. Navedena ureditev pa ob pospešenem razvoju in ukrepih za prepoznavnost vin vinorodnega podokoliša Ljutomer - Ormož v zadnjih letih ne omogoča zadostnih temeljev za vzpostavitev celostne podobe tega vinorodnega območja, ki bi omogočala učinkovito promocijo in prodajo vina. Zato je smiselno območje sedanjega vinorodnega podokoliša Ljutomer - Ormož izločiti iz vinorodnega okoliša Štajerska Slovenija in ga preimenovali v samostojen vinorodni okoliš Jeruzalem Slovenija.

Zaradi večje prepoznavnosti območja, učinkovitejšega trženja vina in s tem boljše prodaje vin s tega območja, predlog zakona vzpostavlja svoj vinorodni okoliš Jeruzalem Slovenija. S tem bo pridelovalcem s tega območja omogočeno označevanje le z nazivom Jeruzalem Slovenija, brez obvezne uporabe naziva Štajerska Slovenija. Vzpostavitev vinorodnega okoliša Jeruzalem Slovenija ne posega v možnost združevanja pridelka grozdja iz vseh ostalih območij sedanjega vinorodnega okoliša Štajerska Slovenija, kar je tudi cilj celotnega zakona. Po drugi strani pa omogoča pridelovalcem sedanjega vinorodnega podokoliša Ljutomer - Ormož povezovanje in enotno nastopanje na trgu pod okriljem prepoznavnega vinorodnega območja Jeruzalem Slovenija. Predlog zakona tudi ne posega v osnovni načeli zakona, ki sta zaščita potrošnika in zaščita pridelovalca grozdja in vina. Grozdje, ki se bo združevalo pod nazivom Jeruzalem Slovenija, je pridelano na manjšem, točno določenem območju, kar omogoča boljši nadzor nad pridelavo, onemogočanje neloyalne konkurence in večjo zaščito porekla.

Predstavnik Vlade Republike Slovenije pa je člane komisije obvestil, da Vlada RS predlog zakona podpira, opozoril pa je, da v skladu z veljavno zakonodajo v novem vinorodnem okolišu ne bo možno združevanje grozdja, pridelanega na tem območju, z grozdem pridelanim v drugih območjih Štajerske Slovenije. O navedenem so bili predstavniki pridelovalcev grozdja in vina obveščeni, vendar takšni ureditvi ne nasprotujejo.

Vlada Republike Slovenije meni, da predlog zakona sicer ne posega v osnovna načela veljavnega Zakona o vinu, niti ne spreminja drugih rešitev in določb veljavne ureditve. S sprejetjem predloga zakona pa bo posledično potrebno spremeniti Pravilnik o seznamu geografskih označb za vina in trsnem izboru ter Pravilnik o označevanju in embalaži vina.

Predstavnik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije pa je izrazil presenečenje nad hitrostjo sprememb predloga zakona, saj ostali vinorodni okoliši v Sloveniji o tem niso bili obveščeni; spomnil je, da je bila podlaga za definiranje vinorodnih okolišev ob sprejemu zakona o vinu v letu 2006 zelo skrbno pripravljena, zato je menil, da je potrebno tudi tokrat opraviti širšo razpravo vinogradniških strokovnjakov in zainteresiranih vinorodnih okolišev, kar bodo v okviru Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije vsekakor opravili.

V razpravi so člani komisije menili, da je širša javna razprava v okviru vinogradniških okolišev potrebna, še posebej zato, ker se predlog zakona sprejema po skrajšanem postopku.

Komisija ugotavlja, da je vinorodno območje Jeruzalema že sedaj zelo prepoznavno v svetu, zato je povezovanje vinogradnikov zaradi večje razpoznavnosti ter podjetniškega in gospodarskega interesa ter večje prodaje v svetu spodbudno. Po sedaj veljavnih podzakonskih predpisih se z dodatnim nazivom Jeruzalemčan lahko označuje kakovostno vino z zaščitenim geografskim poreklom Štajerska Slovenija, ki je pridelano v podokolišu Ljutomer - Ormož, in ravno zaradi prepoznavnosti se v praksi ta naziv tudi največkrat uporablja za označevanje kakovostnih vin s tega območja.

Cvetko Zupančič, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za državno ureditev k Poročilu o uresničevanju temeljnih razvojnih programov Slovenske vojske v letih 2008 do 2015 v letu 2010 (INTERNO)

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Poročilu o uresničevanju temeljnih razvojnih programov Slovenske vojske v letih 2008 do 2015 v letu 2010 (INTERNO).

Komisija za državno ureditev je na 91. seji 12. aprila 2011 obravnavala Poročilo o uresničevanju temeljnih razvojnih programov Slovenske vojske v letih 2008 do 2015 v letu 2010, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo Vlada Republike Slovenije.

Predstavnik Ministrstva za obrambo je v uvodni obrazložitvi podrobno predstavil uresničevanje temeljnih razvojnih programov Slovenske vojske v letih 2008 do 2015 v letu 2010. Podana je bila obrazložitev glede uresničevanje projektov in podana opozorila glede problematike ter podani odgovori na postavljena vprašanja.

Komisija na poročilo ni imela pripomb. Po razpravi je sprejela s k l e p :

Komisija se je seznanila s poročilom in ga podpira.

Bogomir Vnučec, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o dopolnitvi Zakona o financiranju občin (ZFO-1B) - nujni postopek

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o dopolnitvi Zakona o financiranju občin (ZFO-1B) - nujni postopek.

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 3. izredni seji 12. aprila 2011 obravnavala Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o financiranju občin, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Komisija podpira Predloga zakona.

Razlog za predložitev novele zakona po nujnem postopku je na novo ustanovljena občina Mirna, v kateri so bile v skladu z odločbo Ustavnega sodišča U-I-137/10-47 izvedene volitve v občinski svet in volitve župana po pravilih predčasnih volitev 10. aprila 2011, po rednih lokalnih volitvah, ki so bile oktobra 2010. Predlog zakona daje pravno podlago za začetek delovanja nove občine med proračunskim letom, torej že v letošnjem letu, saj veljavna zakonodaja s področja lokalne samouprave in javnih financ ne omogoča začetka opravljanja nalog občine, ki je ustanovljena po začetku proračunskega leta po letu rednih volitev. V skladu z veljavno zakonodajo se namreč šteje, da je občina konstituirana in začne opravljati svoje naloge s prvim dnev proračunskega leta, ki sledi letu, v katerem so bile opravljene volitve.

Komisija ugotavlja, da namen predlagatelja zakona ni bila sprememba sistemske ureditve v Zakonu o lokalni samoupravi in Zakonu o financiranju občin in omogočila nadaljnje spreminjanje območij občin, ampak je predlog posledica odločbe Ustavnega sodišča, ki pa je ni možno neposredno izvrševati na podlagi veljavne zakonodaje.

Komisija podpira predlagano dopolnitev Zakona o financiranju občin, saj Občina Mirna v letošnjem letu ne bi mogla opravljati zakonsko določenih nalog, kar pa bi bilo v nasprotju s prej navedeno odločbo Ustavnega sodišča. Komisija ob tem opozarja, da gre za sistemsko spremembo zakona, ki se sicer nanaša na konkreten primer, lahko pa velja tudi za morebitne druge na novo ustanovljene občine v prihodnje.

Darko Fras, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ - C) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ - C) - druga obravnava.

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 3. izredni seji 12. aprila 2011, *kot zainteresirana komisija*, obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Komisija podpira Predlog zakona.

Komisija se je seznanila s pripombami Združenja občin Slovenije in Združenja občin Slovenije, Občine Krško, Občine Gorenja vas - Poljane, Občine Hoče-Slivnica in Mestne občine Slovenj Gradec ter mnenjem Zakonodajno pravne službe Državnega zbora.

Komisija ugotavlja, da je predlagatelj zakona pri pripravi zakona sodeloval tudi z obema reprezentativnima združenjema občin in veliko njihovih predlogov upošteval, nekaterih pa zaradi zasledovanja cilja, da zagotovimo čim boljšo zaščito kmetijskih zemljišč, ni vključil v besedilo novele zakona, ki predstavlja kompromisno rešitev med različnimi uporabniki prostora.

Komisija podpira predlagane rešitve, ki so usmerjene v trajno varovanje kmetijskih zemljišč in dovoljujejo zelo omejene posege, saj so kmetijska zemljišča nenadomestljiv resurs. Komisija tudi pričakuje, da novela zakona v nadaljnjem zakonodajnem postopku ne bo doživela bistvenih sprememb v smislu širjenja dovoljenih posegov na kmetijskih zemljišča oziroma bodo sprejete le tiste dopolnitve oziroma spremembe, ki ne bodo na škodo varovanja kmetijskih zemljišč.

V povezavi s pripombo Skupnosti občin Slovenije k 4. členu novele zakona, ki določa, da se za kmetijska zemljišča štejejo tudi zemljišča, ki so po osnovni namenski rabi opredeljena kot stavbna, dejansko pa so v kmetijski rabi, komisija pričakuje natančnejšo opredelitev kmetijskih zemljišč in odpravo nejasnosti, na kar je opozorila tudi Zakonodajno pravna služba Državnega zbora.

Komisija glede rešitve v 11. odstavku novega 3. c člena (6. člen novele zakona), da se v prostorskem aktu občin določijo območja za izvajanje agrarnih operacij, opozarja na dolgotrajne postopke sprejemanja občinskih prostorskih načrtov (v nadaljevanju: OPN), s čimer bi praktično onemogočili njihovo izvedbo. V kolikor se določijo območja agrarnih operacij z OPN, je možnost njihovega spreminjanja in prilaganja omejena s postopkom spreminjanja OPN, posledično pa si bomo omejili možnosti za izboljšanje kmetijskih zemljišč. Glede na to, da se razume ukrep agrarnih operacij, npr. agromelioracije, kot ukrep za usposobitev kmetijskih zemljišč za večjo in gospodarnejšo kmetijsko proizvodnjo in ne kot negativen poseg, komisija opozarja, da je to lahko omejitev za lastnike kmetijskih zemljišč, ki bi si želeli izvesti te ukrepe, a z OPN njihova zemljišča niso vključena v območja za izvajanje agrarnih operacij. V praksi se lahko zgodi, da se bodo iz previdnosti z OPN določila zelo velika območja za izvajanje agrarnih ukrepov, posledično pa bodo na njih veljale druge omejitve. Komisija daje v preučitev predlog, da bi se že vnaprej določila območja, na katerih agromelioracije niso možne in na katerih območjih se jih lahko izvede. Predlagatelj zakona je pojasnil, da je pravi čas za odločanje o območjih, ki bi bila primerna za agromelioracije, v času priprave OPN, saj se v strokovnih podlagah predlagajo širša območja za te operacije, kjer je to smiselno, v procesu prostorskega načrtovanja pa imajo možnost podajanja pripomb vsi ostali nosilci urejanja prostora. Po mnenju predlagatelja zakona je namen strokovnih podlag, da se lastnike kmetijskih zemljišč, ki imajo pravico podajanja pripomb na javno razgrnjene dopolnjene osnutke občinskih prostorskih aktov, spodbudi k bolj smotrni rabi in izboljševanju zemljišč. Predlog Združenja občin Slovenije je, da bi se natančne meje območij za izvedbo agrarnih operacij določile z občinskimi podrobnimi prostorskimi načrti, katerih postopek sprejemanja je bolj fleksibilen (krajši), v njem pa sodelujejo vsi relevantni nosilci urejanja prostora. Če se bodo območja za agrarne operacije določile z OPN, jih bo manj kot če bi se določile z OPPN. Komisija ugotavlja, da se bo izdelava strokovnih podlag financirala iz odškodnin iz naslova spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča in ne bodo bremenili občin.

V zvezi z novim 3. členom, po katerem rekonstrukcija lokalnih cest na območjih trajno varovanih kmetijskih zemljišč ne bo možna brez spremembe namenske rabe kmetijskih zemljišč, komisija opozarja, da večina občin zemljišč, po katerih potekajo lokalne ceste, nima opredeljenih kot stavbna zemljišča. Posledično to pomeni, da za rekonstrukcijo obstoječih lokalnih cest ni možno pridobiti gradbenega dovoljenja in zaradi tega tudi ni možno kandidirati na javnih razpisih za pridobitev sredstev. Problem je v tem, da je treba vse te obstoječe ceste odmeriti, saj je treba namensko rabo določati na parcelo natančno, prav tako je treba narediti obnovo mej in parcelacijo. Rekonstrukcija lokalnih cest bo možna šele po odmeri cest in ko bodo odmere pravnomočne, lahko

občina predlaga v postopku spremembe OPN spremembo namenske rabe kmetijskega zemljišča v stavbno zemljišče.

Območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč se ne bodo smela spreminjati 10 let od uveljavitve občinskega prostorskega akta, pri čemer se bodo trajno varovana kmetijska zemljišča na novo določila (ne gre za K1). Nekateri člani komisija opozarjajo, da je obdobje 10-ih let relativno dolgo v primeru, ko trajno varovana območja mejijo na naseljena območja. Po besedah državne sekretarke na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano se bo v izhodišču predlagalo več zemljišč za trajno varovane. Imamo cca 450.000 ha kmetijskih zemljišč, po nekaterih ocenah naj bi bilo okoli 150.000 ha trajno varovanih zemljišč, ostalo pa so druga kmetijska zemljišča, na katera bo tudi težko, a možno posegati in ne bo desetletne omejitve iz prvega odstavka novega 3. d člena novele zakona. Vsaka občina ve, kakšne so njene razvojne potrebe v naslednjih desetih letih in tudi izkušnje kažejo, da so OPN zelo ambiciozno oblikovani. Če bo občina na določenem območju načrtovala razvojne projekte, se to območje ne bo razglasilo za trajno varovana kmetijska zemljišča, ampak druga kmetijska zemljišča. Na drugi strani večina članov komisije opozarja, da če hočemo narediti napredek pri varovanju kmetijskih zemljišč, je desetletno obdobje varovanja najboljših kmetijskih zemljišč (po novem trajno varovana) minimalno obdobje.

Komisija podpira ponovno uvedbo odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča in posledične trajne izgube kmetijskega zemljišča, ki se odmerja na podlagi progresivne lestvice glede na boniteto kmetijskega zemljišča in ki se plača takrat, ko se kmetijsko zemljišče trajno uniči. V zvezi s predlogom občin, da bi se del prihodka iz naslova odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč namenil občinam, je bila komisija seznanjena, da se bodo prihodki iz tega naslova zbirali v državnem proračunu, do teh sredstev pa bodo upravičene tudi občine za izvajanje ukrepov. Prednost tega principa je, da bodo bolj razvita območja zbrala več sredstev, ki bodo šla v okolje, kjer je smiselno usposabljanje kmetijska zemljišča. Če bi se ta sredstva delila med državo in občinami, bi s tem občine spodbujali, da bi določila čim več območij z najboljšimi kmetijskimi zemljišči, ker bi zaradi spremembe namembnosti prejele več odškodnine. V zvezi s predlagano rešitvijo v novem 3. g členu, po kateri bi se odškodnina odmerila od celotne površine zemljiške parcele, na kateri se bo gradil objekt, in ne le od pozidanega dela zemljišča oziroma dela zemljišča, na katerem se bo dejansko spremenila namenska raba, je bila komisija seznanjena, da se termin funkcionalnega zemljišča, od katerega bi lahko odmerili odškodnino, ne uporablja več, prav tako je to vprašanje tehnično nerešljivo. Predlagatelj zakona ocenjuje, da lahko lastniki zemljišča naredijo parcelacijo zemljišča, poleg tega praksa kaže, da ob gradnji hiše zaradi dodatnih posegov (npr. garaža, dvorišče) na zemljišču praktično ne ostane veliko prostora za vrt. V zvezi z neupoštevanjem lokacije kmetijskega zemljišča pri odmeri odškodnine, je bila komisija seznanjena, da v primeru upoštevanja tržnega vidika to ne bi bil več namenski vir sredstev za usposobljenost kmetijskih zemljišč, posledično pa bi šla ta sredstva v integralni proračun.

V zvezi predlaganim omejevanjem prometa s kmetijskimi zemljišči v 11. členu novele zakona v smislu omejevanja kroga subjektov, s katerimi lahko lastniki sklepajo darilno pogodbo, je bila komisija seznanjena, da se predlagatelj zakona zaveda posega v pravico do zasebne lastnine in je zato pričakoval mnenje Zakonodajno pravne službe Državnega zbora, ki je podobno mnenju Službe Vlade za zakonodajo. Ne glede na to predlagatelj zakona meni, da je predlagan ukrep primeren (bolj primernega ukrepa predlagatelj ni uspel najti), nujen (kmetijska zemljišča izginjajo) in sorazmeren. V praksi se namreč dogaja, da se določbe, ki promet s kmetijskimi zemljišči omejujejo s prednostnim vrstnim redom upravičencev, izigravajo na način, da se kmetijska zemljišča podarjajo.

Komisija podpira predlagano rešitev v 12. členu novele zakona, po kateri se mora za uvedbo komasacijskega postopka strinjati lastniki zemljišč kmetijskih zemljišč, ki imajo v lasti več kot 67 % površin kmetijskih površin in ocenjuje, da bi dvig praga soglasja otežil izvedbo teh postopkov, ki pa so tudi v javnem interesu.

V zvezi z vsebino tretjega odstavka spremenjenega 80. člena (17. člen novele zakona) se je komisija seznanila z mnenjem predlagatelja novele zakona, da gre v primeru urejanja novih poljskih poti za zahtevne agromelioracije (potrebno soglasje MKGP), v primeru urejanja obstoječih

poti pa za nezahtevne agromelioracije, pri tem pa je treba ločiti postopek s kmetijskega vidika po Zakonu o kmetijskih zemljiščih in postopek z vidika gradnje po Zakonu o graditvi objektov. Komisija opozarja, da nimamo katastra poljskih poti in da je treba urediti njihov status, saj je to povezano s vprašanjem financiranja vzdrževanja poljskih poti. Vprašanje je, na kakšen način to urediti, saj so poti v več primerih večnamenske in zato ne moremo naložiti odgovornosti za njihovo vzdrževanje le lastnikom. Vzpostaviti je treba sistem, ki bo pravičen za vse. Komisija ugotavlja, da naj bi se iz odškodnin za spremembo namembnosti kmetijskih zemljišč financiral tudi ukrep vzdrževanja javnih - poljskih poti.

Pripomba Združenja občin Slovenije k 32. členu novele zakona, da bi bilo treba uveljaviti bolj mehko prehodno obdobje za uvedbo odškodnin zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč (kasnejša uvedba in nižje odškodnine v tem obdobju) je povezana z dejstvom, da so občine že potrdile investicijske programe in bi zato bili projekti ogroženi. Predlagatelj zakona poudarja, da so prav s predlaganim prehodnim obdobjem prisluhnili občinam, ki imajo sprejete proračune in potrjene investicije, kakršnokoli podaljševanje obdobja z nižjimi odškodninami bi samo še odlašali z varovanjem kmetijskih zemljišč in ker je bilo narejeno že veliko škode, bi s podaljševanjem prehodnega obdobja dosegli samo še večje pritiske na kmetijska zemljišča. Večina članov komisija se strinja s predlagateljem zakona, da je treba čim prej uveljaviti predlagane ukrepe za zaščito kmetijskih zemljišč in zato ne podpirajo predloga Združenja občin Slovenije.

Komisija pričakuje, da bosta predlagatelj zakona in matično delovno telo Državnega zbora pri pripravi Dopolnjenega predloga zakona upoštevala **konkretno pripombo Državne sveta k 17. členu:**

V četrtem odstavku spremenjenega 80. člena, se točka d) spremeni tako, da se glasi:

"odstranitev oziroma zasutje z zemljo kamnitih osamelcev do skupne količine 200m³ na površini do 1ha,".

Obrazložitev:

Predlagana dikcija, da se odstranitev kamnitih osamelcev do skupne količine 20m³ na površini do 1ha šteje za nezahtevne agromelioracije, je problematična za kraška območja (Kras, Bela krajina, Suha krajina), kjer se na majhnih površinah nahaja velika količina kamenja, ki ga lastniki odstranjujejo ali zasujejo z zemljo. V primeru, da bi obveljala prvotna dikcija, na omenjenih območjih praktično sploh ne bi mogli izvajati nezahtevne agromelioracije, ampak zahtevne.

Darko Fras, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu zakona o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1) - druga obravnava.

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 53. seji 18. aprila 2011 obravnavala Predlog zakona o varnosti in zdravju pri delu, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona podpira.

Komisija se je seznanila s ključnimi cilji, načeli in rešitvami predloga zakona, ki jih je povzela predstavnica Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Komisija pri tem ugotavlja, da predlog zakona uvaja številne novosti. Med drugim je dan poseben poudarek sledenju načela preventivnega delovanja, obvezi zagotavljanja predhodnega varstva, zagotavljanju obveznih zdravstvenih pregledov, prilagojenih varnostnemu in zdravstvenemu tveganju na specifičnih delovnih mestih, ter reviziji zakonskih določb z namenom odprave administrativnih bremen, zlasti za male in mikro delodajalce. Komisija podpira namero zakonodajalca slediti načelu racionalizacije postopkov in s tem povezani odpravi administrativnih bremen, ob hkratnem ohranjanju visoke ravni varnosti in zdravja pri delu.

Komisija ugotavlja, da so bili v pripravo predloga zakona aktivno vključeni vsi socialni partnerji in da je s tega vidika vsebina predloga zakona usklajena.

Komisija meni, da bi bilo v prihodnje dobro več pozornosti nameniti iskanju pravične prerazporeditve bremena za zagotavljanje varnosti in zdravja med delodajalca in delojemalca in temu primerno ozaveščati delavca o nujnosti skrbi za lastno varnost in zdravje, tako pri delu kot izven dela. V praksi se namreč velikokrat izkaže, da poškodbe izven dela posledično negativno vplivajo tudi na delovni proces, ne glede na to, da se omenjena materija ureja v okviru drugih zakonodajnih področij.

Velikokrat je v praksi delodajalec postavljen celo v položaj, ko mora na podlagi uspeh odškodninskih tožb, vloženih s strani delavcev, prevzemati odgovornost tudi za nezgodne dogodke, ki so nastali izven dela, brez njegove krivde. Komisija zato meni, da bi bilo smotno preko zakonskih določb, ustreznih sankcij ter na podlagi načela osebne odgovornosti čim bolj vzpodbuditi vsakega posameznega delavca, ki sodeluje v delovnem procesu, k resnični skrbi za njegovo lastno varnost in zdravje. S tem bi se izenačilo tudi obseg dolžnosti glede zagotavljanja lastne varnosti in zdravja pri delu za osebe, ki so samozaposlene in ki so jim v zvezi s tem določene jasne zakonske obveznosti, ter za osebe, zaposlene pri delodajalcu z več zaposlenimi, ki v skladu z zakonskimi določbami nase prevzema večji del odgovornosti v zvezi z zagotavljanjem varnosti in zdravja pri delu.

Boris Šuštaršič, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije za državno ureditev k Skupnemu letnemu poročilu o izvajanju Zakona o dostopu do informacij javnega značaja za leto 2010

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08 in 73/09) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Skupnemu letnemu poročilu o izvajanju Zakona o dostopu do informacij javnega značaja za leto 2010.

Komisija za državno ureditev je na 92. seji 19. aprila 2011 obravnavala Skupno letno poročilo o izvajanju Zakona o dostopu do informacij javnega značaja za leto 2010, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo Vlada Republike Slovenije.

Komisija se je seznanila s poročilom in ga podpira.

V uvodni obrazložitvi poročila je predstavnica Ministrstva za javno upravo poudarila, da je v skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja in Uredbo o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja 529 državnih organov in lokalnih skupnosti predložilo poročila o izvajanju Zakona o dostopu do informacij javnega značaja v letu 2010. Le trije organi niso oddali poročila. Vloženih je bilo 73.012 zahtev za posredovanje informacij javnega značaja, od tega 90,99% na GURS. Na državne organe je bilo naslovljenih 6358 oz. 72,39%, na organe lokalnih skupnosti 2425 oz. 27,61 %. Število zadev se je glede na lansko leto povečalo za 20,96%. Državni

organi so zahtevam za dostop do informacij javnega značaja ugodili v 86,60 %, 5,41% zahtev je bilo delno in 4,17% v celoti zavrnjenih. Odstotek pritožb na Informacijskega pooblaščenca je glede na predhodno leto v porastu, sodna praksa v postopku dostopa do informacij javnega značaja pa bogatejša. Stopnja ozaveščenosti državljanov o pravici vedeti je vedno višja, kar izkazuje tudi poročilo.

Komisija ugotavlja, da skupno letno poročilo uresničuje namen zakona - zagotoviti javnost in odprtost delovanja organov ter omogočiti uresničevanje pravice fizičnih in pravnih oseb, da pridobijo informacije javnega značaja. Komisija na poročilo nima pripomb.

Člani komisije podpirajo prizadevanja za povečanje proaktivne objave informacij javnega značaja.

Bogomir Vnučec, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah Zakona o policiji (ZPol-I) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembah Zakona o policiji (ZPol-I) - druga obravnava.

Komisija za državno ureditev je na 92. seji 19. 4. 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembah Zakona o policiji, ki ga je Državnemu zboru predložila skupina poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom.

Komisija je predlog zakona podprla.

Člani komisije so bili seznanjeni z Mnenjem Vlade Republike Slovenije o Predlogu zakona o spremembah Zakona o policiji (ZPol-I) in Mnenjem Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora o Predlogu zakona o spremembah Zakona o policiji.

Predstavnik predlagatelj je poudaril, da ima predlog podporo prve obravnave Državnega zbora in sklepov Državnega sveta, kar naj bi bilo vodilo in napotilo v nadaljnjo obravnavo. Predlog določa organizacijske strukture policije na ravni policijskih uprav. Določa 11 policijskih uprav, njihovih sedežev in območij in sledi obstoječi organizacijski strukturi policijskih uprav. S tem se zagotavlja varnost strank na območjih policijskih uprav, hitrost postopkov, enakost pred zakonom in enako varstvo pravic.

Predlog sledi organizacijski ureditvi policijskih uprav, kot je to določeno v Zakonu o sodiščih za vrste sodišč, njihovih sedežev in območij, okrajnih oziroma okrožnih sodišč. Smiselno se sledi organizacijski ureditvi državnih tožilstev v Zakonu o državnem tožilstvu, ki smiselno sledi organizaciji sodišč, kjer le-to ureja zakon. Predlagane spremembe sistemsko sledijo uresničevanju zagotavljanja večje varnosti, enakega varstva pravic, učinkovitosti ter ekonomičnosti obravnavanja v okviru pristojnosti policije.

Predstavnik Ministrstva za notranje zadeve je poudaril, da je strokovna skupina v okviru projekta racionalizacije delovnih področij notranjega ministrstva in policije pripravila štiri systemske projekte, in sicer: reorganizacijo policije na državni in regionalni ravni, ustanovitev Nacionalnega preiskovalnega urada, reformo nadzornega sistema nad delom policije in prenovo policijske zakonodaje. Dolgoročno pomeni združevanje policijskih uprav nedvomno tudi prihranek pri porabi finančnih sredstev in racionalnejšo uporabo materialno-tehničnih sredstev, ki jih policija potrebuje za svoje delo. Prav tako naj bi se zmanjšali stroški za tekoče vzdrževanje objektov. Vlada Republike Slovenije nasprotuje predlogu zakona.

V razpravi je predstavnik predlagateljev dodatno obrazložil predlog zakona, predstavnik Ministrstva za notranje zadeve pa razloge nestrinjanja s predlogom.

Komisija poudarja, pomen dejavnosti slovenske policije na lokalnem nivoju kjer je potrebno sodelovati v partnerskem odnosu med policijo in lokalnimi skupnostmi in predvsem povečati uspešnost in učinkovitost policijskega dela s ciljem zagotovitve večje varnosti ljudi, in sicer zlasti v okoljih, kjer je sedaj stopnja varnosti nižja, ter izboljšanje stopnje zadovoljstva ljudi s policijskim delom. Še posebej velja poudariti zagotavljanje večje varnosti državljanek in državljanov.

Komisija Državnega sveta za državno ureditev, Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj ter Interesna skupina lokalnih interesov so, na podlagi pobude državnih svetnikov na skupni seji 24. 11. 2010 obravnavale problematiko načrtovane ukinitve policijskih postaj Slovenj Gradec, Postojna in Krško. Državni svetniki so se seznanili tudi s skupno izjavo Območnega policijskega sindikata Slovenj Gradec, Sindikata policistov Slovenije, Policijskega veteranskega društva Sever za Koroško, IPA Regionalnega kluba za Koroško in Društva upokojenih delavcev ter sklepi občinskih svetov občin Krško, Sevnica, Brežice in Kostanjevica na Krki. Državni svet Republike Slovenije se je na 32. seji 8. 12. 2010 ob obravnavi problematike seznanil z načrtovano ukinitvijo policijskih uprav Slovenj Gradec, Postojna in Krško in sprejel sklepe in stališča.

Ministrstvo za notranje zadeve in Generalna policijska uprava imata pravico in pristojnost, da svojo notranjo organiziranost prilagajata realnim potrebam okolja v smislu povečanja učinkovitosti in racionalnejše uporabe vseh svojih potencialov. Projekt ukinjanja policijskih uprav Slovenj Gradec, Postojna in Krško je doživel nasprotovanje občin in reprezentativnih sindikatov.

V skladu z začrtano reorganizacijo je Vlada sprejela odločitev o uvedbi reorganizacije policijskih uprav v RS in izdala Odlok o ustanovitvi, območju in sedežu policijskih uprav v Republiki Sloveniji. Predlog zakona je odziv na sprejete odločitve.

Ob tem se zastavlja širše temeljno vprašanje izhodišč reform, zakonskih ureditev, racionalizacij. Na eni strani je potrebno izhajati iz strokovnih podlag analiz, usmeritev ki narekujejo spremembe. Na drugi strani je potrebno upoštevati politični in tudi pokrajinski vidik. Pri tem je potreben razmislek ali gre za upoštevanje izhodišč zgodovinskih temeljev organiziranosti ali morebiti umetnih delitev, usmeritev prihodnje organiziranosti. Prav tako gre upoštevati, da socialna populacija nima rada sprememb in v osnovi odreaagira negativno. Toliko bolj ob neupoštevanju populacije, tradicije našega okolja. Predlogi zakonskih ureditev vse bolj izhajajo iz druge pravne kulture in jih ljudje vse težje sprejemajo. V prihodnje bi kazalo pri načrtovanju sprememb in končnih odločitev politike upoštevati, kako bodo le-te vplivale na državljanke.

Bogomir Vnučec, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Nacionalnemu reformnemu programu 2011 - 2012

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 39. seji 21. 4. 2011 sprejela naslednje Mnenje k Nacionalnemu reformnemu programu 2011 – 2012.

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na seji dne 21. 4. 2011 obravnavala Nacionalni reformni program 2011 - 2012, ki ga je Državnemu zboru posredovala Vlada Republike Slovenije.

Nacionalni reformni program 2011 - 2012 je Vlada RS sprejela za uresničitev ciljev iz nove razvojne strategije EU - Evropa 2020. Vsaka država članica mora pripraviti nacionalno strategijo uresničevanja, ki bo hkrati omogočala ponoven zagon gospodarstva po krizi.

Člani komisije ocenjujejo, da je predložen dokument dobro napisan, z dobro strukturirano vsebino. Člani komisije so se strinjali s cilji programa, ki jih namerava Vlada RS doseči z ukrepi ekonomske politike, strukturnimi ukrepi in institucionalnimi prilagoditvami. Uresničevanje ciljev in izvajanje politik oz. ukrepov v praksi pa bo po mnenju komisije zahtevalo visoko stopnjo družbenega soglasja in dobro usklajenost ukrepov in politik na vseh področjih. Skrb vzbujajoče je, da v času sedanje krize, vseh predvidenih reform ne bi bilo možno izvesti v načrtovanem obsegu in času.

V razpravi so bila izpostavljena naslednja področja:

- Komisija ugotavlja, da na področju politike izobraževanja ni dana dovolj velika pozornost ukrepom za zmanjšanje osipa v srednjih šolah. Predvsem pa manjkajo ukrepi za dvig kakovosti v srednjih šolah.
- Zaradi potrebe po uskladitvi potreb na trgu dela in strokovnih znanj bi morali spremeniti in prilagoditi veljaven sistem terciarnega izobraževanja. Zaskrbljujoče je razmerje med številom študentov na področjih naravoslovja in tehnologije v primerjavi s humanističnimi smermi. Ukrepi bi morali spodbujati povečanje vpisa v naravoslovje in tehnične vede. Ustrezni ukrepi bi morali omogočiti deregulacijo poklicev.
- Politika upravljanja družb v državni lasti je za nadaljnji razvoj Slovenije ključnega pomena. Proces upravljanja z državno lastnino mora temeljiti na transparentnosti, učinkovitosti in odgovornosti.
- V skladu s cilji naj bi se v okviru pospeševanja pametne rasti v raziskave in razvoj investiralo 3 % bruto domačega proizvoda. Vendar bi za naše razmere ter hitrejšo gospodarsko rast bil pomembnejši kazalnik učinkovitost inovacijskega delovanja.
- Na področju trajnostne rasti kritično ocenjujejo usmeritve pri energetske politiki. Odprto ostaja vprašanje o škodljivosti CO2 in vpliva emisij pri nadaljnjem načrtovanju razvoja. Podporo zaslužijo ukrepi za uporabo biomase za energetske namene.

Po razpravi je komisija (soglasno) sprejela naslednji sklep:

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve se je seznanila z Nacionalnim reformnim programom 2011 - 2012.

Vincenc Otoničar, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu zakona o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1) - druga obravnava.

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 53. seji 18. aprila 2011 obravnavala Predlog zakona o varnosti in zdravju pri delu, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona podpira.

Komisija se je seznanila s ključnimi cilji, načeli in rešitvami predloga zakona, ki jih je povzela predstavnica Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Komisija pri tem ugotavlja, da predlog zakona uvaja številne novosti. Med drugim je dan poseben poudarek sledenju načela preventivnega delovanja, obvezi zagotavljanja predhodnega varstva, zagotavljanju obveznih zdravstvenih pregledov, prilagojenih varnostnemu in zdravstvenemu tveganju na specifičnih delovnih mestih, ter reviziji zakonskih določb z namenom odprave administrativnih bremen, zlasti za male in mikro delodajalce. Komisija podpira namero zakonodajalca slediti načelu racionalizacije postopkov in s tem povezani odpravi administrativnih bremen, ob hkratnem ohranjanju visoke ravni varnosti in zdravja pri delu.

Komisija ugotavlja, da so bili v pripravo predloga zakona aktivno vključeni vsi socialni partnerji in da je s tega vidika vsebina predloga zakona usklajena.

Komisija meni, da bi bilo v prihodnje dobro več pozornosti nameniti iskanju pravične prerazporeditve bremena za zagotavljanje varnosti in zdravja med delodajalca in delojemalca in temu primerno ozaveščati delavca o nujnosti skrbi za lastno varnost in zdravje, tako pri delu kot izven dela. V praksi se namreč velikokrat izkaže, da poškodbe izven dela posledično negativno vplivajo tudi na delovni proces, ne glede na to, da se omenjena materija ureja v okviru drugih zakonodajnih področij.

Velikokrat je v praksi delodajalec postavljen celo v položaj, ko mora na podlagi uspeh odškodninskih tožb, vloženih s strani delavcev, prevzemati odgovornost tudi za nezgodne dogodke, ki so nastali izven dela, brez njegove krivde. Komisija zato meni, da bi bilo smotno preko zakonskih določb, ustreznih sankcij ter na podlagi načela osebne odgovornosti čim bolj vzpodbuditi vsakega posameznega delavca, ki sodeluje v delovnem procesu, k resnični skrbi za njegovo lastno varnost in zdravje. S tem bi se izenačilo tudi obseg dolžnosti glede zagotavljanja lastne varnosti in zdravja pri delu za osebe, ki so samozaposlene in ki so jim v zvezi s tem določene jasne zakonske obveznosti, ter za osebe, zaposlene pri delodajalcu z več zaposlenimi, ki v skladu z zakonskimi določbami nase prevzema večji del odgovornosti v zvezi z zagotavljanjem varnosti in zdravja pri delu.

Boris Šuštaršič, l. r.
predsednik

Poročilo Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Pobudi Zveze Sožitje - Zveze društev za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Slovenije za sprejem Predloga zakona o dopolnitvah in spremembah Zakona o socialno varstvenih prejemkih

Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 53. seji, dne 18. 4. 2011, na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje Poročilo k Pobudi Zveze Sožitje - Zveze društev za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Slovenije za sprejem Predloga zakona o dopolnitvah in spremembah Zakona o socialno varstvenih prejemkih

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide se je seznanila s problematiko neustrezne zakonske ureditve denarnih prejemkov oseb z motnjami v duševnem razvoju, ki jo je v obliki pobude za sprejem Predloga zakona o dopolnitvah in spremembah Zakona o socialno varstvenih prejemkih na komisijo naslovila Zveza Sožitje - Zveza društev za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Slovenije.

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide pobudo Zveze Sožitje podpira.

Komisija ugotavlja, da je do sprejema Zakona o socialno varstvenih prejemkih julija 2010 področje prejemkov oseb z motnjo v duševnem razvoju urejal Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb (Uradni list SRS, št. 41/1983, Uradni list RS, št. 114/2006 - ZUTPG, 122/2007 - Odl. US, 5/2008, 73/2008, 8/2009, 53/2009, 7/2010, 56/2010, 3/2011). Slednji je duševno in telesno prizadetim osebam omogočal prejetje dveh vrst denarnih prejemkov - nadomestila za invalidnost in dodatka za tujo nego in pomoč. S pričetkom uporabe Zakona o socialno varstvenih prejemkih v juniju 2011 bodo prenehale veljati določbe Zakona o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, ki se nanašajo na omenjena denarna prejemka in uvajata se novi vrsti denarnega prejemka - socialna denarna pomoč, na podlagi utemeljitve trajne nezmožnosti za delo, ter varstveni dodatek. Takšna transformacija denarnega prejemka za osebe z motnjo v duševnem razvoju na nek način predstavlja izgubo posebnega statusa invalida, posledično pa bo lahko negativno vplivala tudi na uveljavljanje pravic invalidov v okviru izobraževanja, usposabljanja, zaposlovanja ter socialnega varstva.

Komisija je bila seznanjena z dejstvom, da je v fazi priprave novela Zakona o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, z delovnim naslovom Zakon o socialni vključenosti, ki naj bi področje oseb z motnjami v duševnem in telesnem razvoju uredil celovito, vključno z določbami o denarnih prejemkih. Do sprejema omenjenega zakona, ki naj bi bil vložen v javno razpravo v juniju 2011, pa ostaja področje denarnih prejemkov oseb z motnjo v duševnem razvoju neustrezno urejeno v okviru Zakona o socialno varstvenih prejemkih.

Komisija meni, da je izenačevanje invalidov s prejemniki socialnih pomoči nesprejemljivo, saj invalidi ne morejo vplivati na svojo invalidnost, pridobljeno z rojstvom ali kasneje s poškodbo oziroma boleznijo. Vprašanje dostojnega preživetja zanje ni povezano z začasno situacijo, v kateri so se znašli, ampak so s svojo invalidnostjo soočeni vseskozi. Ta nezmožnost izbire je opredeljena tudi v definiciji invalidov v okviru Konvencije o pravicah invalidov in Zakona o invalidskih organizacijah, ki invalide opredelujeta kot ljudi z dolgotrajnimi telesnimi, duševnimi, intelektualnimi ali senzoričnimi okvarami oziroma kot posameznike, ki zaradi prirojenih ali pridobljenih okvar in oviranosti, ki jo pogojuje oziroma ustvarja fizično in družbeno okolje, ne morejo sami delno ali v celoti zadovoljevati potreb osebnega, družinskega in družbenega življenja v okolju, v katerem živijo. Invalidi so med drugim zaradi svoje invalidnosti soočeni tudi z višjimi življenjskimi stroški (prehranska dopolnila, tehnični, medicinski in ortopedski pripomočki, ki presegajo finančno kritje na podlagi zdravstvenega in socialnega zavarovanja), kar je še dodaten razlog za njihovo upravičenost do prejemkov, ki bi jim omogočali dostojno preživetje.

Komisija podpira pobudo Zveze Sožitje, da se do sprejema Zakona o socialni vključenosti ohrani nadomestilo za invalidnost, kot prejemek oseb z motnjo v duševnem razvoju, ki je neodvisen od njihovega materialnega položaja. Da se torej začasno ohranijo v veljavi določbe Zakona o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, ki se nanašajo na ta prejemek. Po drugi strani pa se ohranjajo določbe Zakona o socialno varstvenih prejemkih, ki bodo osebam z motnjo v duševnem in telesnem razvoju omogočile, da poleg nadomestila za invalidnost, prejmejo še varstveni dodatek. Predstavniki Zveze Sožitje sta komisijo ob tem opozorili, da gre sicer za prejemek, ki je vezan na materialni cenzus in je s tem za osebe z motnjo v duševnem razvoju manj sprejemljiv, vendar da začasno na takšno ureditev, zlasti zaradi trenutnih gospodarskih razmer v državi in deljenja usode z ostalimi ogroženimi družbenimi skupinami, pristajajo.

Komisija poudarja, da urejeno in učinkovito invalidsko varstvo temelji na ravnotežju med invalidskimi prejemki, ki so vezani na materialne cenzuse, in med tistimi, ki nanje niso vezani. Predlog Zveze Sožitje bi tako ponovno vzpostavil ravnotežje, ki je bilo porušeno z radikalnimi spremembami socialne politike ob sprejemu Zakona o socialno varstvenih prejemkih.

Stališče k pobudi Zveze Sožitje je podal tudi predstavnik Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS). NSIOS poudarja, da se je s sprejemom Zakona o socialnih varstvenih prejemkih izbrisala identiteta denarnih prejemkov invalidov. Invalidi na podlagi obrazložitve v omenjenem zakonu ne prejemajo več denarnih prejemkov zaradi svojega statusa, temveč zaradi slabšega socialnega položaja, v katerem se lahko slučajno znajdejo. Ne obstaja

torej več jasna povezava med dejanskim vzrokom in posledico, torej prejemom denarnega prejema zaradi invalidnosti, ki je objektivno dejstvo.

Komisija se je seznanila tudi s stališčem Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve k pobudi Zveze Sožitje. Na podlagi usklajevanja z Zvezo Sožitje in ostalimi zainteresiranimi naj bi ministrstvo pripravilo predlog sprememb Zakona o socialno varstvenih prejemkih in do sprejema Zakona o socialnem varstvu iz prvega izvzelo nadomestilo za invalidnost. Predlog za spremembo naj bi Vlada Republike Slovenije obravnavala v četrtek, 22. aprila 2011. Komisija ugotavlja, da je predlog ministrstva usklajen z Zvezo Sožitje, zato ga podpira.

Komisija ugotavlja, da kljub predlagani začasni rešitvi problematike nadomestila za invalidnost, v prihodnje še vedno ostaja odprto vprašanje celovitega urejanja pravic oseb z motnjo v duševnem razvoju, v skladu z Odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-11/07-45 (Uradni list RS, št. 122/2007). Ustavno sodišče je z odločbo med drugim odločilo, da je Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb v neskladju z Ustavo, v 18. točki obrazložitve pa zapisalo, da so za zagotovitev dejanskih enakih možnosti in enakega obravnavanja invalidov potrebni tudi aktivni ukrepi, ki naj odpravijo, premostijo ali vsaj zmanjšajo ovire za njihovo neodvisno življenje ter enakopravno vključitev v družbo in delo. Predvsem z upoštevanjem njihovih posebnih potreb naj bi se skušalo zagotoviti možnosti za dostojno življenje. Z najrazličnejšimi aktivnimi ukrepi naj bi se tako, na podlagi avtonomnega odločanja zakonodajalca, skušalo zmanjšati odvisnost invalidov od raznih oblik socialne pomoči in jim zagotoviti možnost za samostojno življenje v skupnosti ter aktivno vključevanje v družbo. Pri tem je posebej izpostavljeno, da zagotavljanje možnosti za dostojno življenje pomeni zagotavljanje določenih minimalnih pogojev za preživetje. Komisija v zvezi s tem ugotavlja, da trenutno osebe z motnjo v duševnem in telesnem razvoju, na podlagi Zakona o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, prejemajo 287, 51 evrov nadomestila za invalidnost na mesec. Poleg tega lahko, če izpolnjujejo zakonske pogoje, prejmejo še dodatek za tujo nego in pomoč v višini 80 evrov za polovično nego in pomoč ter 160 evrov za polno nego in pomoč. Komisija ugotavlja, da gre za zneske, ki invalidom ne zagotavljajo minimalnih pogojev za preživetje.

Komisija meni, da je potrebno 8000 osebam z motnjo v duševnem in telesnem razvoju (6000 oseb z motnjo v duševnem razvoju in 2000 oseb s težjimi telesnimi okvarami) omogočiti dostojno življenje zlasti na podlagi zagotavljanja zadostnih finančnih sredstev za preživetje. Tudi v primeru ohranitve nadomestila za invalidnost ter možnosti uveljavljanja varstvenega dodatka po Zakonu o socialno varstvenih prejemkih, minimalna možnost preživetja oseb z motnjo v duševnem in telesnem razvoju še vedno ne bo zagotovljena. Še zlasti zato, ker bo varstveni dodatek vezan na materialni cenzus in njegovo prejemanje ne bo pogojeno zgolj z dejstvom invalidnosti.

Komisija ugotavlja, da se v zadnjem času zakonodajne rešitve čedalje bolj nagibajo k zmanjševanju obsega socialnih pomoči, pri čemer se bo v primeru, da se invalidov ne bo več obravnavalo kot specifično družbeno skupino s posebnimi potrebami in pravicami, njihov življenjski standard še poslabšal, finančna in psihična bremena pa bodo še v večji meri prenesena na njihove skrbnike (starše, sorodnike). Na tak način bodo izbrisani tudi vsi dolgoletni napor invalidskih organizacij in civilne družbe, vloženi v izboljšanje položaja invalidov v družbi. Komisija ocenjuje, da iskanje rešitev za finančne težave državnega proračuna v okviru zmanjševanja pravic invalidov, zlasti z vidika ustavnega načela socialne države, ni sprejemljivo.

Komisija je po opravljeni razpravi sprejela naslednje s k l e p e:

1. Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide Pobudo Zveze Sožitje - Zveze društev za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Slovenije za sprejem Predloga zakona o dopolnitvah in spremembah Zakona o socialno varstvenih prejemkih podpira.
2. Komisija podpira predlagani začasni ukrep, da se ohrani veljavnost določb Zakona o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, ki se nanašajo na nadomestilo za invalidnost ter da se v skladu s tem prejemek v obliki socialne pomoči za osebe z motnjo v duševnem in telesnem razvoju izvzame iz določb Zakona o socialno varstvenih prejemkih.

3. Komisija podpira spremembe Zakona o socialno varstvenih prejemkih, ki jih je predstavilo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in ki so v skladu z vsebino pobude Zveze Sožitje.

Boris Šuštaršič, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Predlogu resolucije o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011-2020 (ReNPVS11-20)

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu resolucije o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011-2020 (ReNPVS11-20).

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 40. seji 20. 4. 2011 obravnavala Predlog resolucije o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011-2020 (ReNPVS11-20), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija navedeni predlog resolucije podpira.

Minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo je uvodoma poudaril, da navedena resolucija izhaja iz sprejetih nacionalnih in mednarodnih strateških dokumentov in se smiselno navezuje na osnutek Raziskovalne in inovacijske strategije Slovenije 2011-2020, s katerim tvori zaokroženo celoto. Poudaril je še, da resolucija za osnovne cilje slovenskega visokošolskega prostora v letu 2020 postavlja v ospredje kakovost in odličnost, ki bo vsem omogočala mednarodno primerljivo in priznano visokošolsko izobrazbo, zaposljivost in mobilnost v evropskem prostoru. Izpostavil je namen resolucije, ki postavlja visoko šolstvo in z njim povezano znanstveno raziskovanje v jedro razvojnih ambicij Republike Slovenije. Zato je visokošolsko izobraževanje za Republiko Slovenijo prednostno, še posebej v sedanjem zahtevnem obdobju svetovne gospodarske krize, vendar se predvideva povečanje javnih in zasebnih vlaganj v visoko šolstvo, tako da bodo do leta 2020 skupaj dosegla 2,5 % BDP. Komisiji je zagotovil, da resolucija stremi k oblikovanju kakovostnega sistema visokega šolstva, ki bo spodbujal raznovrstnost programov in s tem omogočal široko dostopnost do visokega šolstva.

Komisija ugotavlja, da predlagatelj v te namene opredeljuje tako strukturo visokošolskega sistema, ki se osredotoča na jasno delitev med visokošolsko strokovnimi in univerzitetnimi študijskimi programi ter ponuja rešitev, kako zagotoviti primerno izvajanje različnih vrst študijskih programov, boljše povezovanje in sodelovanje posameznih članic znotraj ene univerze kot tudi boljše sodelovanje visokošolskih institucij in javnih raziskovalnih zavodov. Zato bo sistem terciarnega izobraževanja treba organizirati tako, da se bodo visokošolske inštitucije v slovenskem prostoru v prihodnosti med seboj dopolnjevale. Komisija tudi ugotavlja, da struktura študija v resoluciji opredeljuje pomen posameznih študijskih stopenj tako, da bo prva študijska stopnja nudila celovito visokošolsko izobrazbo in diplomantom omogočala prehod na trg dela, druga študijska stopnja bo nudila poglobljeno znanje, medtem ko bo tretja študijska stopnja izključno znanstvenoraziskovalna (čeprav se slabosti uvedbe bolonjske reforme pri nas že kažejo).

Komisija je v razpravi podprla prizadevanja senatov umetniških akademij Univerze v Ljubljani, ki so oblikovali pripombe, ki so ključnega pomena, da se bo študij na področjih umetnosti zaradi posebnosti lahko razvijal in so jih tudi že usklajevali s predlagateljem.

V razpravi se je komisija strinjala z opredeljenimi cilji v resoluciji na strani 11, ki predvideva, da je treba posodobiti sistem habilitacij in zmanjšati število njihovih področij (na 85). Strinjali so se, da je pri nas preveliko število univerz (5) in drugih visokošolskih inštitucij (30), ki jih je treba zmanjšati tako, da se na novo določijo pogoji za njihovo ustanavljanje in delovanje, kot je opredeljeno v

resoluciji. Komisija je opozorila, da število študentov v Sloveniji stalno narašča, vendar podatki kažejo, da tretjina študentov ne zaključi študija, zato je podprla prizadevanja predlagatelja, da bi bilo treba na univerze prenesti določitev števila vpisnih mest, oz. odločanje o omejitvi vpisa, ob upoštevanju pogojev za financiranje visokega šolstva.

Člani komisije so podprli strukturo financiranja, zasnovano na dveh stebrih, pri čemer bo temeljni steber visokošolskim inštitucijam omogočil stabilno financiranje za daljše obdobje (do 5 let), medtem ko bo variabilnost temeljnega financiranja omejena. Razvojni steber pa bo omogočal še dodatna sredstva za njihov razvoj tako, da bo upošteval nacionalne razvojne prioritete tistih področij, ki jih bomo potrebovali v prihodnosti.

Komisija je opozorila, da so zaskrbljujoči gospodarski in socialni premiki le delno posledica svetovne gospodarske krize, izhajajo namreč tudi iz zastarelih sistemskih rešitev, saj slovenski visokošolski in raziskovalni prostor že desetletja ni doživel sistemskih sprememb, kar ni v prid razvoju. Oba strateška dokumenta posegata v temeljna področja visokošolskega izobraževanja in znanosti ter vzpostavljata povezovanja obeh v celokupni inovacijski sistem in sta dobrodošla, saj prinašata vrsto nujnih sistemskih sprememb, katerih izvajanje bo preizkus, ali si želimo postati družba znanja.

dr. Zoltan Jan, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Predlogu resolucije o raziskovani in inovacijski strategiji Slovenije 2011-2020 (ReRIS11-20)

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08 in 73/09) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu resolucije o raziskovani in inovacijski strategiji Slovenije 2011-2020 (ReRIS11-20).

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 40. seji 20. 4. 2011 obravnavala Predlog resolucije o raziskovani in inovacijski strategiji Slovenije 2011-2020 (ReRIS11-20), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija predlog resolucije podpira.

Predlagatelj je uvodoma poudaril, da bo Resolucija o raziskovalni in inovacijski strategiji nadgradila NRRP tako, da bo obsegal tudi področje inovacij, veljal pa bo za obdobje do 2020. Razširitev področja in obdobja je nujna prilagoditev sodobnim gospodarskim razmeram, s čimer bo poskrbljeno za celotni inovacijski cikel od osnovne raziskave in zamisli do tržnega tehnološkega proizvoda.

Pojasnil je, da je cilj RISS vzpostavitev sodobnega raziskovalnega in inovacijskega sistema, ki bo omogočal učinkovito reševanje družbenih izzivov in dvig dodane vrednosti na zaposlenega, ter zagotovil več kakovostnih delovnih mest. Resolucija ne narekuje prioritetenih področij, ki jim bo država do 2020 namenjala več pozornosti, ampak namesto tega s konceptom t. i. "pametne specializacije" opredeljuje demokratičen način in pot, po kateri se bodo ta področja oblikovala.

Nova strategija naj bi bila usmerjena k večji avtonomiji javnih raziskovalnih organizacij, ki bodo s povečanim institucionalnim financiranjem bolj odgovorne pri oblikovanju kadrovske in razvojne strategije. Njihova evalvacija bo temeljila na ovrednotenju rezultatov in učinkov v znanosti in gospodarstvu. Določa vrsto ukrepov za okrepitev človeških virov v gospodarstvu ter promocije znanosti, podjetništva in kulture ustvarjalnosti v družbi ter izobraževanju. Z doseganjem ciljev se bo dvignila konkurenčnost gospodarstva. Zato RISS predlaga ukrepe za oblikovanje bolj

stimulativnega okolja za trženje znanja. Raziskovalna in inovacijska strategija tvori skupaj z Nacionalnim programom visokega šolstva zaokroženo celoto.

Komisija je v razpravi izpostavila nekaj poudarkov, ki bi jih bilo vredno posebej upoštevati pri sprejemanju resolucije. Glede na to, da po predlagatelju obe resoluciji celostno zaokrožata inovacijski sistem, temelječ na povezovanju najpomembnejših razvojnih področij univerzitetnega izobraževanja in znanosti, bi veljalo premisliti, ali se dokumenta ne bi združilo v skupno resolucijo. Obe resoluciji se dopolnjujeta in nadgrajujeta, veljalo pa bi vključiti tudi pomen interdisciplinarnega pristopa med samimi izobraževalnimi in raziskovalnimi področji.

Komisija je menila, da je treba večjo pozornost nameniti instrumentom, ki bodo omogočili prenos znanja v gospodarstvo in z inovativnimi pristopi ustvarili visoko kakovostne izdelke z dodano vrednostjo, ki bodo zanimivi za trg. Obenem so člani komisije opozorili na nesorazmerje med temeljnim znanjem (faktografijo) ter aplikacijami in inovacijami, ki bi to znanje konkretizirale v končni rezultat. Obstaja torej pomemben razkorak med realnimi potrebami po konkretnih znanjih, ki jih lahko učinkovito uporablja slovensko gospodarstvo, in drugimi znanji, ki nimajo ustreznih možnosti za svojo ustvarjalno nadgradnjo v končnih produktih. Pri tem pa se strategija ne sme osredotočiti le na raziskave in inovacije v povezovanje s tradicionalnim visokotehnološkim delom gospodarstva, temveč na celotno kreativno industrijo (v oblikovanju, kulturi, umetnosti, humanizmu).

Komisija je podprla pobude za sistemsko ureditev in vzpostavitev mednarodno primerljivih kriterijev ter standardov za razvoj strokovnega izobraževanja v inženirstvu. Inženirske kadre potrebuje inovativno gospodarstvo za svoj tehnološki preboj. Država mora zato vložiti dodatne finančne in sistemske napore za oblikovanje stimulativnega okolja, ki bo podpiralo kulturo inovativnosti, tako da bodo na novo ovrednoteni inovativni raziskovalni dosežki. Inženirski poklic bo tako postal pomembnejši.

Komisija je tudi opozorila, da je pri javnih raziskovalnih inštitutih zaslediti pomanjkanje zavesti o njihovem poslanstvu. Država, gospodarski in zasebni dejavniki morajo bolj jasno opredeliti vlogo inštitutov – vključno z zagotavljanjem načina stalnega financiranja, ki naj bo v ustreznem sorazmerju s projekti. Zlasti pa je treba pomembneje vlagati v infrastrukturo, v spodbujanje raziskovalnega in kadrovskega okolja in obenem vključiti tudi mednarodne finančne vire.

Komisija je podprla pobude, da bi se Slovenija bolj odpirala za tuje mlade intelektualce in strokovnjake, ki prinašajo drugačne inovativne vrednote in so stimulativni za slovenski raziskovalni in inovativni trg znanj.

Dr. Zoltan Jan, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano k Pobudi Združenja občin Slovenije za spremembo obveznosti občin pri ocenjevanju škod, nastalih zaradi naravnih nesreč v kmetijstvu

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sta na skupni seji 20. 4. 2011, na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10), oblikovale naslednje Mnenje k Pobudi Združenja občin Slovenije za spremembo obveznosti občin pri ocenjevanju škod, nastalih zaradi naravnih nesreč v kmetijstvu.

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sta obravnavali Pobudo Združenja občin Slovenije za

spremembo obveznosti občin pri ocenjevanju škod, nastalih zaradi naravnih nesreč v kmetijstvu in je ne podpirata.

Združenje občin Slovenije (v nadaljevanju: ZOS) opozarja na povečan obseg dela za zaposlene na občinski ravni ob nastopu naravne nesreče, pri čemer te naloge niso dodatno sistematizirane in finančno ovrednotene. S stališča kmetijstva je po njihovem mnenju najbolj problematično, da občinske komisije namesto regijskih in državne komisije izvedejo vsa tehnično administrativna dela pri oceni škode na kmetijskih pridelkih, vključno z vnosom podatkov v računalniško aplikacijo AJDA. Navedeno delo je zahtevno, časovno omejeno ter večkrat tudi zelo obsežno. ZOS zastopa stališče, da gre za prenesene pristojnosti iz države na občine, za izvajanje teh nalog pa občinam nikoli niso bila zagotovljena sredstva v izračunih primerne porabe občin. Na podlagi navedenega predlagajo, da vse naloge v zvezi z naravnimi nesrečami v celoti prevzamejo regijske komisije ali pa preidejo na Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije oziroma njeno svetovalno službo, ki deluje na terenu. Kmetijski svetovalci že sedaj običajno sodelujejo v občinskih in regijskih komisijah, zato bolje kot občinski uradniki poznajo teren in oškodovance.

Na podlagi predstavljenih aktivnostih in pojasnil Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstva za okolje in prostor, Ministrstva za obrambo - Uprave RS za zaščito in reševanje ter Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije komisiji ugotavljata:

Po besedah predstavnikov Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano se na področju kmetijstva izvaja ocenjevanje škode po naravnih nesrečah na dva načina, in sicer: a) v primeru naravnih nesreč, ki niso zavarovaljive, imajo vse aktivnosti podlago v Zakonu o odpravi posledic naravnih nesreč, sistem pa je v pristojnosti Ministrstva za obrambo b) v primeru naravnih nesreč, ki so zavarovaljive, pa se aktivira postopek ocenjevanja škode na podlagi sklepa Vlade.

Problematično je predvsem ocenjevanje škode po naravnih nesrečah, ki je zavarovaljiva, pri čemer so ključna so tri vprašanja:

1) Ali je sedanji sistem ocenjevanja škod v kmetijstvu po naravnih nesrečah učinkovit in primeren ali pa je potrebna kakšna sprememba?

2) Ali je pomembno, da se izvajajo popisi škod tudi v primeru, ko se ocenjevanje ne aktivira na podlagi Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč, ampak sklepa Vlade. Tako opravljene popise potrebuje kmetijstvo za več namenov, med drugim za izvajanje ukrepov kmetijske politike, za uveljavitev odpisa davkov in prispevkov za oškodovance. Na podlagi teh popisov ocen škod, ne glede na sofinanciranje zavarovanj kmetijskih pridelkov, je pristojno ministrstvo preko ukrepov kmetijske politike v zadnjih treh letih dodelilo okoli 9,7 milijonov evrov pomoči izven sistema državne pomoči v okviru odprave posledic naravnih nesreč.

3) Kako poenostaviti postopke?

V primeru ocenjevanja škod zaradi suše se je pokazalo, da je veljavni sistem dober in ga ni potrebno spreminjati, občinske komisije pa svoje delo opravljajo učinkovito, strokovno in relativno hitro. Skrajševanje časa od ocene pa do dodelitve javnih sredstev je problematično, saj je treba program odprave posledic naravne nesreče pripraviti in nato prigrasiti pri EK, zagotoviti sredstva iz proračunske rezerve in na koncu še izdati odločbe. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predlaga, da se preučijo zakonske možnosti za skrajšanje upravnih postopkov.

Na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano se zavedajo, da so občine pod velikimi pritiski oškodovancev, ko občinske komisije popisujejo škodo, ki je zavarovaljiva in ima postopek ocenjevanja podlago v sklepu Vlade, saj popisu škod ne sledi državna pomoč na sistemski ravni. Dejstvo je, da so bili po vseh naravnih nesrečah kljub temu sprejeti ukrepi, ne glede na to, da niso bili sprejeti programi odprave posledic naravnih nesreč na področju kmetijstva, vendar je za to predpogoj popis in ocena škode. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano meni, da moramo ohraniti take ukrepe (npr. ukrep predčasnega izplačila, da so oškodovancem zagotovili likvidnost na kmetijskih gospodarstvih) in zato je sistem, v katerem občinske komisije ocenjujejo

škodo, ustrezen. Vsekakor pa je treba narediti napor pri boljšem osveščanju upravičencev, da ta ocena škode ne bo prinesla sistemskega povračila ali državne pomoči, ampak je to namenjeno morebitnim dolgoročnim ukrepom. Poleg tega je tak način ocenjevanja škod potreben za statistične namene, tudi v povezavi z načrtovanim dolgoročnejših ukrepov. Za potrebe statistike bi lahko ocenjevanje škod poenostavili (javne službe na terenu naredijo pavšalno oceno škode v kmetijstvu).

Zaradi nenapovedljivosti takšnih dogodkov je primernejše izplačilo dejanskih stroškov dela občinskih komisij kot vnaprejšnja predvidevanje obsega potrebnih sredstev v okviru izračuna primerne porabe.

Ministrstvo za okolje in prostor namerava v letošnjem letu pripraviti novelo Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč, pri čemer se pripravljajo spremembe sistema v smeri zmanjševanja socializacije tveganj zaradi naravnih pojavov oziroma zniževanja stopenj in obsega upravičenosti do sredstev državnega proračuna. Na drugi strani nameravajo oblikovati postopke hitre obravnave, da bodo upravičenci hitreje prišli do sredstev, pri čemer je treba upoštevati, da mora imeti vsaka dodelitev javno finančnih sredstev podlago v predhodnem natančnem in točnem izračunu, kar pa zahteva čas (po veljavni zakonodaji pet do šest mesecev). nadaljnje spremembe sistema bi morale iti po mnenju Ministrstva za okolje in prostor v smeri zniževanja sredstev, hitrejše obravnave ter primerljivih in točnih ocen škode.

V Sloveniji nobena državna ali občinska institucija ni odškodninsko odgovorna za škodo, ki nastane kot posledica naravnih dejavnikov. O odškodnini ali nadomestilu dela izpada dohodkov govorimo samo v primeru škode v tekoči kmetijski proizvodnji in škode v gospodarstvu. Naravni pojavi, ki povzročijo škodo in so opredeljeni kot naravna nesreča, so poplave, potres, snežni ali zemeljski plaz, medtem ko so toča, suša, žled, zmrzal, močan veter itd. v skladu z EU zakonodajo opredeljeni kot neugodne vremenske razmere in niso naravne nesreče. Tako za naravne nesreče kot za neugodne vremenske razmere obstaja na trgu sistem zavarovalništva. Za tekočo kmetijsko proizvodnjo država tudi sofinancira oziroma subvencionira zavarovalno premijo. V skladu z evropsko zakonodajo je državna pomoč dopustna za pravne subjekte, ko gre za škodo na objektih, po predhodni potrditvi EK. Od leta 2003 je praksa taka, da država, ne glede na to, da gre za zavarovaljive stvari, v primeru večjih dogodkov priskoči na pomoč posameznim oškodovancem v obliki spodbud za obnovo npr. objektov, kar pa ni odškodnina za nastalo škodo. Sistema naravnih nesreč ne smemo jemati kot socialni korektiv, saj v ta namen obstaja sistem enkratnih socialnih pomoči.

Ker so naravne nesreče nenapovedljivi dogodki (v zadnjih desetih letih se ni zgodila dvakrat ali trikrat ista vrsta naravne nesreče zapored na istem območju), je predlog o vključevanju stroškov ocenjevanja škode v izračun primerne porabe neustrezen. Zato je v okviru sistema dodeljevanja državnih sredstev z Zakonom o odpravi posledic naravnih nesreč določeno, da se v prvem letu zagotavljajo sredstva iz proračunske rezerve. Stroške za delo občinskih komisij občine lahko poplačajo iz sredstev občinske proračunske rezerve, ki so jo občine dolžne oblikovati v višini 0.5 do 1.5% prihodkov proračuna v letu, v katerem se izvajajo ukrepi odprave posledic naravnih nesreč. To se občinam tudi prizna, če kandidirajo za sredstva državnega proračuna kot lastna udeležba, saj mora občina v skladu s prej omenjenim zakonom pred prvim nakazilom izkazati, da je porabila sredstva proračunske rezerve v zakonsko določeni višini (2 evra/vlogo se nanaša samo na povračilo stroškov vnosa škodnega lista v aplikacijo AJDA, ki traja do 10 minut).

V obdobju 1994-2003 se je odprava posledic naravnih nesreč izvajala v skladu z interventnimi zakoni. Po letu 2003, ko je bil sprejet sistemski zakon o odpravi posledic naravnih nesreč, se postopek ocenjevanja škode ni spremenil, spremenil pa se je postopek dodeljevanja sredstev: občine prejmejo sredstva za objekte v njihovi lasti, medtem ko osebe zasebnega prava prejmejo sredstva neposredno na podlagi upravnega postopka. Občina sicer ocenjuje škodo in poroča naprej, ne dobi pa povratne informacije o tem, ali je občan prejel sredstva in v kakšni višini ter nima vpliva na dodeljevanje sredstev. Na podlagi lanskoletnih poplav je bil sprejet dogovor, da bo Uprava RS za zaščito in reševanje vsem občinam poslala verificirano oceno škode, Ministrstvo za okolje in prostor pa tudi kopije odločitev v posameznih primerih, kar je tudi javno dostopno.

Ministrstvo za obrambo - Uprava RS za zaščito in reševanje vodi postopek ocene škode po naravnih nesrečah ter pripravi poročilo o oceni škode, Vlada pa s sklepom zadolži Ministrstvo za okolje in prostor in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da pripravita program sanacije posledic naravne nesreče. Ocena škode poteka na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami in Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč ter Uredbe o metodologiji za ocenjevanje škode, za evidenco pa se uporablja aplikacija za ocenjevanje škode na kmetijskih pridelkih in na stvareh AJDA. Brez sodelovanja občinskih komisij, ki so opredeljena v 97. a Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, si ne znajo predstavljati popisa oziroma ocenjevanja škode ob naravnih nesrečah v občinah.

Uprava RS za zaščito in reševanje stoji na stališču, da se škoda po naravnih nesrečah ne ocenjuje neposredno, če je le-ta zavarovaljiva (izjema je suša). Zato je vprašljiva smiselnost takega ocenjevanja, ki se izvaja zaradi usmerjene kmetijske politike.

Za vsako vlogo za izplačilo sredstev za odpravo posledic naravne nesreče so občinske komisije oziroma občine upravičene do sredstev v višini 2 evra na vlogo. Leta 2008 so bile občinske komisije za 1147 vlog upravičene do 2.200 evrov, leta 2009 za 2370 vlog do 4.740 evrov, leta 2010 pa za 851 vlog do 1.700 evrov. Občine teh sredstev niso zahtevale z izjemo dveh, ki pa sta se na koncu odpovedale sredstvom.

Uprava RS za zaščito in reševanje je lani predlagala, da bi bilo smiselno pripraviti predhodne ocene poškodovanosti ob sodelovanju Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in ob uporabi baz podatkov Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja, vendar do teh baz nimajo dostopa, razen z informacijskim sistemom AJDA.

V 13 regijskih komisijah deluje 53 članov s področja kmetijstva, od tega jih je 29 iz KGZS. Zato bi, glede na obseg ocenjevanja škod, regijske komisije težko prevzele delo občinskih komisij.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (v nadaljevanju: KGZS) poudarja dobro delovanje sistema ocenjevanja škod po naravnih nesrečah, pri čemer sestava občinskih komisij zagotavlja verodostojno oceno škode, kar je za oškodovance zelo pomembno. Njihovo stališče je, da je treba veljavni sistem ohraniti, ker je ob pojavu naravne nesreče izrednega pomena hitro reagiranje in čim hitrejša pomoč, pri čemer je župan tisti, ki najbolje pozna razmere in kdo najbolj potrebuje pomoč ter kakšna so razmerja med samimi oškodovanci. Škoda ob naravnih nesrečah je razpršena po celotnem ozemlju države ali občine, zato je pobuda, da bi strokovne službe KGZS ocenjevale škodo, pomanjkljiva. Poleg natančnosti in strokovnosti ocen, kar zagotavljajo v komisijah kmetijski svetovalci, ter upoštevanja posebnosti okolja, je treba pri ocenjevanju škod upoštevati tudi verodostojnost oziroma sprejemljivost ocene za prebivalce, ki so prizadeti. To pa lahko zagotovijo predstavniki občin. Občinska komisija za oceno škode v kmetijstvu po naravni nesreči zastopa različne interese (občinski uradniki, predstavniki oškodovancev, kmetijski svetovalec, itd.) in njena naloga je usklajevanje vseh teh interesov. V skladu z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami je treba ocene škod predložiti v potrditev regijskim komisijam, ki prvo oceno škode dajo velikokrat v ponovno presojo in jo spremenijo. Regijske komisije ne morejo opraviti dela občinskih komisij, saj pokrivajo relativno veliko območje in zato člani ne poznajo podrobnosti, zaradi tega pa je težje sprejeti oceno škode, ki bo za prebivalce lokalnega okolja verodostojna. KGZS ima 309 članov po celi Sloveniji, ki je razdeljena na 185 svetovalnih območij (terenski svetovalci). Stroški dela kmetijskih svetovalcev, ki sodelujejo pri ocenjevanju škode v občinskih in regijskih komisijah, so redni stroški KGZS.

Na KGZS se strinjajo, da predstavlja ocenjevanje škode po naravnih nesrečah za občinske uradnike, še posebej v manjših občinah, dodatno delo in veliko obremenitev. Če so sredstva, ki jih občinam zagotavlja Uprava RS za zaščito in reševanje, premajhna, se je treba dogovoriti o povečanju teh sredstev. KGZS tudi predlaga, da se preveri, ali je možno in potrebno postopek ocenjevanja škod v kakšnem delu poenostaviti.

V razpravi so nekateri člani komisij v zvezi s stališčem Združenja občin Slovenije, da gre pri izvedbi tehnično administrativnih del pri oceni škod na kmetijskih pridelkih za prenesene pristojnosti z

države na občino in za katere izvajanje v izračunih primerne porabe občin niso bila zagotovljena ustrezna sredstva, opozorili na težavna pogajanja reprezentativnih združenj občin o višini sredstev primerne porabe občin. Kljub temu, da so nekateri ocenili, da občine finančnih težav za oceno škod ne bi imele, če bi bil znesek primerne porabe občin večji, je prevladalo stališče, da so naravne nesreče nepredvidljive in zato stroškov ni mogoče vnaprej načrtovati in sistemsko upoštevati pri izračunu primerne porabe. Na eni strani se predlagajo sistemske rešitve za zagotavljanje sredstev, hkrati pa občine sploh niso uveljavljale obstoječih možnosti povrnitve stroškov za ocenjevanje škode. Veliko primernejša je obstoječa rešitev, po kateri se v okviru zagotovljenih sredstev za odpravo škod po naravnih nesrečah del sredstev nameni tudi za popise in ostale stroške, ki nastanejo pri tem.

Občinske komisije imajo z ocenjevanjem škode na terenu stroške, hkrati se občinska uprava sooča s pritožbami oškodovancev, ki zaman pričakujejo poplačilo škode po naravnih nesrečah (če gre za zavarovaljive škode). Ker naj bi bili v povprečju stroški popisa deset krat večji od priznanih stroškov (2 evra za vlogo), bi morali po mnenju nekaterih državnih svetnikov sistem popraviti na način, da se občinam povrnejo dejanski stroški ocenjevanja škode. Na drugi strani so nekateri člani komisij poudarili, da bi morali v primeru naravnih nesreč v prvi vrsti razmišljati o solidarni pomoči ljudem v stiski in ne bi smeli poudarjati finančne komponente za opravljeno dodatno delo na občinski ravni.

Občine po letu 2003 ne prejemajo več obvestil, katera kmetijska gospodarstva so prejela sredstva za odpravo posledic škode. Neustrezna je tudi praksa, da občinske komisije pošiljajo zapisnike o popisu škod vsakemu pristojnemu ministrstvu posebej. Državne organe bi bilo treba reorganizirati tako, da bo vzpostavljen dostop do informacij in podatkov na enem mestu ter da bo obravnava primerov hitra in učinkovita od trenutka, ko so znani podatki o številu nesreč in nastali škodi.

Čeprav so se nekateri člani komisij strinjali s predlogom ZOS, da bi naloge v zvezi z naravnimi nesrečami prevzele regijske komisije ali pa svetovalne službe KGZS, pa je prevladalo stališče, da je veljavni sistem dobro organiziran in ga je treba spremeniti le toliko, da bo pomoč prišla do oškodovancev hitreje. Glede na to, da se Državni svet zavzema za decentralizacijo, predlog ZOS, ki je sicer dobronameren, ni primeren. Po mnenju večine članov komisije regijske komisije in KGZS nimajo zadostnih kadrovskih kapacitet, da bi prevzele naloge občinskih komisij na terenu. Poleg ocenjevanja škode je ključno hitro ukrepanje na nekem širšem območju, za kar imajo občine bistveno bolj vzpostavljeno mrežo ljudi.

Država po enakem principu porablja dodatna sredstva proračunske rezerve kot občine, vendar jih občine takoj porabijo, od države pa ne dobijo sredstev.

Glede na sistemsko ureditev javnih financ se komisijam postavlja vprašanje, ali lahko občine porabijo sredstva proračunske rezerve tudi za stroške, ki nastanejo občinskim komisijam pri ocenjevanju škode pri tekoči kmetijski proizvodnji kot posledica neugodnih vremenskih razmer (ki niso naravne nesreče). Komisiji ocenjujeta, da je to možno.

Po opravljeni razpravi sta komisiji sprejeli naslednje sklepe:

1. Komisiji poudarjata, da je z organizacijskega vidika vzpostavljen sistem ocenjevanja škode po naravnih nesrečah na kmetijskih pridelkih dober in zato ni nobene potrebe po korenitih spremembah. Komisiji pričakujeta, da se bo v okviru načrtovanega dialoga med pristojnimi ministrstvi in reprezentativnimi združenji občin ugotovilo, ali je treba posegati v veljavno zakonodajo in uveljavljen sistem.
2. Komisiji ne podpirata pobude za prenos nalog z občinskih komisij na regijske komisije oziroma Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, saj z organizacijskega in systemskega vidika to ni dobra rešitev.
3. Ker zaradi ocenjevanja škode na podlagi sklepa Vlade oškodovanci niso upravičeni do sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu, morajo občine pojasnjevati ljudem, zakaj se ti popisi izvajajo. Kljub temu komisiji ugotavljata, da te ocene škod po naravni nesreči v

kmetijstvu potrebujemo zaradi izvajanja ukrepov kmetijske politike in statističnih namenov, predvsem pa oceno škode potrebujejo zavarovalnice za povračila škode v tekoči kmetijski proizvodnji.

4. Komisiji predlagata, da se čim prej preuči vprašanje o potrebnosti ocene škode v tekoči kmetijski proizvodnji na oškodovanca natančno in z verifikacijo oziroma brez. Če je ne potrebujemo, bi bilo treba postopke ocenjevanja škode v čim večji meri poenostaviti, kar bo tudi prispevalo k manjšim stroškom dela v občinah. Če pa oceno škode na oškodovanca ali kmetijsko površino natančno potrebujemo, je treba v sodelovanju z občinami pripraviti oceno o obsegu teh stroškov in sprejeti dogovor o njihovi razdelitvi.
5. Glede na sistemsko ureditev javnih financ se komisijam postavlja vprašanje, ali lahko občine porabijo sredstva proračunske rezerve tudi za stroške, ki nastanejo občinskim komisijam pri ocenjevanju škode pri tekoči kmetijski proizvodnji kot posledica neugodnih vremenskih razmer oziroma naravnih nesreč. Komisiji sicer ocenjujeta, da je to možno. Komisiji predlagata Ministrstvu za finance v preučitev vprašanje, ali morajo občine sredstva proračunske rezerve namensko porabiti za odpravo posledic naravne nesreče. V kolikor bi Ministrstvo za finance ali Računsko sodišče menila, da občine sredstev proračunske rezerve ne morejo porabiti za financiranje dela občinskih komisij pri ocenjevanju škode, je treba poiskati drug sistemski finančni vir. Dejstvo je, da imajo občine, ki so sicer upravičene do 2 evrov na vlogo za povračilo stroškov vnosa škodnega lista v aplikacijo AJDA, vrsto drugih nalog (npr. obveščanje javnosti, pošiljanje vabil, itd), za kar nimajo zagotovljenih sredstev.

Darko Fras, l. r.

predsednik Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj

Cvetko Zupančič, l. r.

predsednik Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o spremembah Zakona o dohodnini - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembah Zakona o dohodnini - druga obravnava.

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na 45. seji 19. 4. 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembah Zakona o dohodnini, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo skupina poslancev (prvopodpisani France Bogovič).

Komisija predlog zakona podpira.

S predloženim zakonskim predlogom se predlaga črtanje ureditve, ki jo je uvedla novela Zakona o dohodnini, sprejeta decembra 2010 in je uveljavila obvezen prehod na sistem vodenja knjigovodstva za ugotavljanje davčne osnove od kmetijske in gozdarske dejavnosti na kmetijah, katerih skupni dohodek članov gospodinjstva presega 7500 evrov.

Predlog zakona torej predvideva možnost odločitve kmetov, da po lastni presoji določijo način ugotavljanja davčne osnove. S tem se administrativno razbremenjuje kmetijstvo, komisija pa se zavzema za poenostavitve davčne politike v celoti ter za takšne predloge, ki bi finančno razbremenili vse gospodarske subjekte. Tako bi veljalo razmisliti tudi o zakonski rešitvi, ki bi predvidela obdavčitev kmetijske dejavnosti na podlagi pavšalno ocenjenega dohodka ter razširitev takšnega načina obdavčitve tudi na obrtnike in manjša podjetja.

Predlagatelj sprememb zakona opozarja, da bi uvajanje obveznega knjigovodstva, predvideno z veljavnim zakonom, za povečano število kmečkih gospodarstev zahtevalo dodatne finančne obveznosti v obliki stroškov, ki bi jih zaračunavali računovodski servisi posameznim kmetijam za svoje storitve. Uvedba obveznega knjigovodstva bi zahtevala tudi sprejem določenih standardov za vodenje računovodstva v kmetijstvu in njihovo prilagoditev realnim potrebam slovenskega kmetijstva. Komisija ugotavlja, da takšni postopki ne vodijo k administrativnemu in finančnemu razbremenjevanju gospodarskih subjektov.

Mag. Stojan Binder
predsednik

Poročilo Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (ZPVPJN) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje Poročilo k Predlogu zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (ZPVPJN) - druga obravnava.

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na 45. seji 19. 4. 2011 obravnavala Predlog zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona podpira.

Člani komisije so predlog zakona podprli, saj se po zagotovilih predlagatelja zakona z novim zakonom zagotavlja učinkovitejše pravno varstvo ponudnikov, naročnikov in javnega interesa v postopkih oddaje javnih naročil ter racionalizacija postopkov pravnega varstva, ki potekajo pred naročnikom in Državno revizijsko komisijo. Glede na to, da se predlagane rešitve nanašajo predvsem na postopkovne izboljšave in se po mnenju komisije spreminja le forma, premalo pa je poudarka na vsebinskih rešitvah, ki bi zagotavljale racionalnejšo, učinkovitejšo in bolj odgovorno porabo, komisija **predlaga**, da se v okviru Državnega sveta organizira razprava, ki bo celoviteje osvetlila problematiko področja javnih naročil ter skušala poiskati izboljšave tudi z vsebinskega vidika.

Mag. Stojan Binder, l.r.
predsednik